

Reggeli Ujság

Budapest 62 Postafiók 282

"Ujság" szerkesztősége

14. évfolyam

Noviszad, 1933 szeptember 3, vasárnap

206. szám

Reményeink a vizekben

A Reggeli Ujság számára írta dr. TAPAY-SZABÓ LÁSZLÓ egyetemi tanár

Budapest, szept. 2.

Mikor az angol azt éneklő himnuszában, hogy „Británia ur a hullámok felett“, valószínűleg azt gondolja, hogy ur akar lenni az egész világ felett. A világ nagy országutain uralkodik, azé a világ. A „Tiszai Emlék Hajózás“ első napján Magyarország kormányzója azt mondta, hogy az ő megfigyelése szerint a világtörténelem egész folyamán

minden nagy nemzetet a víz, a vízi út tett hatalmassá és gazdaggá.

Természetes, hogy egy volt admirális felismeri a vízi utnak nagy jelentőségét, de az élet, a kegyetlen élet meggyőzi a vízi utak óriási jelentőségéről azokat is, akik a tengert sohasem látták. Például a régi Szerbiának azért kellett Jugoszláviává nőnie, mert

tenger nélkül

sivár volt a jelene és vigasztalan a jövője.

A magyarok már nem álmodnak a tengerről, de ébren, józanul — igen is gondolkodnak róla. Az, hogy valaha magyar földön át jussunk el a tengerhez, megvalósíthatatlan ábránd. De hogy a tenger nemzetközi forgalmában a magyarok is részt vegyenek, nem ábránd, hanem megvalósítható gondolat, — sőt egy féltucat hajó ma is magyar lobogó alatt jár a világ nagy országutain. Ha van a magyar népben tengerész tehetség, (már pedig van) annak nem kell okvetlenül kárba vesznie: megnyilatkozhatik és érvényesülhet magyar hajókon is. A probléma, melynek megoldása még hátra van, csak az, hogy a magyar hajó által szállított áru hogyan találja meg a kapcsolatot a magyar földdel? Az ilyen problémákat hajdan fegyverrel szokták megoldani, de az eredményt állandóan fegyverrel kellett védeni. A jövőben

a megoldást megegyezésekkel fogják létrehozni.

Mindenki azt mondja erre, hogy a tapasztalat szerint a nagy kérdéseknek megegyezésekkel való létrehozatala még nehezebb, mint a fegyveres megoldás. Igen, ez így volt a múltban, de nem szükséges, hogy így legyen a jövőben is. Ha a népek, mint ellenfelek állnak egymással szemben, természetesen, hogy vagy egyáltalán nem, vagy csak nagyon nehezen tudnak megegyezni; de miből felfedezik, hogy ők a szóbanforgó kérdésben

tulajdonképpen nem ellenfelek, hanem érdekeltek,

mindjárt sokkal könnyebb a megegyezés. Például Magyarországnak az Adriához való kijutása ma megegyezésekkel szabályozva van de a mai megoldás egyik fél szempontjából sem tekinthető kielégítőnek — sőt nincs megegyezéssel a megoldással az a harmadik fél sem, mely csak közvetve van érdekelve.

Jugoszlávia óriási költséggel levezette a vasutat a szusaki kikötőbe. Ez technikai mestermű volt bámulatosan gyors és tökéletes kivitelben. Multhatatlanul szükség volt rá Jugoszláviának, s az eredmény ebből a szempontból kitűnő, mert a fiatal szusaki kikötő forgalma, mint az idén is alkalmam volt megfigyelni, sokszorosán felülmúlja Fiume forgalmát. De van-e valaki, aki azt mondja, hogy Szusák megtalálta kapcsolatát Magyarországgal? Ezt senki nem mondja. A vonatokat fenn, a bakari állomáson ketté osztják, s a magyar utasok és a magyar eredetű áruk többsége megy Fiuméba. De ez a „többség“ még mindig oly kevés, hogy Fiumét nemhogy táplálhatja, hanem számára még injekciónak is kevés.

Az új olasz politika ma már nem is Fiume, hanem Trieszt felé egyengeti a magyar forgalom útját.

De hogy ez természetes dolog lenne, azt nem lehet mondani.

A hosszabb út végül is mindig drágábbnak fog bizonyulni, s az áruknak nincs lelkiük, nincsenek érzelmeik, — az áruk a gyorsabb és olcsóbb utakat követelik.

A Balkán nyugati partjainhoz pedig egyedül Szusakon át vezet az út.

A régi bankár-bölcsesség szerint a „pénz lehet kevés, a pénz lehet sok, de sohasem lehet elég“. Ennek mintájára a kalmár bölcsesség azt mondja, hogy „a forgalom lehet kicsiny, a forgalom lehet nagy de sohasem elég“. Bármilyen szópen fejlődik is Szusák forgalma, még szebb lenne, ha a magyar áruk nagyobb tömegekben szerepelnének benne. És nem igaz az sem, hogy arra a területre, melyet egyedül Szusakon át lehet elérni, a magyar kereskedelemnek nincs szüksége.

Olyan piacok, amelyekre szükség nincsen, nem léteznek: ma minden piac kívánatos és szükséges.

Ezekből pedig az következik, hogy még olyan kérdésben is, melyekben a felek ellentétes álláspontokat képviselnek, találhatók közös érdekek; ott pedig, ahol közös érdekek is vannak és ezek felismerhetők, a megegyezés sohasem kilátástalan.

Ugyanezt mondhatjuk vízi problémáink másik nagy csoportjáról,

a folyamhajózás kérdéseiről.

A most lefolyt Tiszai Emlék Hajózás résztvevőiben remélhetőleg felébredt a régi emlékeket, amikor nagy forgalom volt a Tiszán, noha akkor az áruk bősége sokkal kisebb volt, mint ma. Amikor a szegedi hajósok Triesztbe jártak hajóépítést tanulni, s állandóan nyolc-tíz nagy hajó építésével voltak elfoglalva, és amikor a magyar gabona Olaszország felé úgy találta meg az útját, hogy Szegedtől Sziszekre vízi úton szállították, a Tiszából, Dunából és Szávából ötvenszer annyi ember élt meg, mint ma, és a „Civitas Neoplantensis“,

a mai Noviszad azért jött létre, mert a vízi forgalom fejlődése miatt szükség volt rá.

A forgalom fejlődése megszűnt, de a városok, falvak és népek megmaradtak. S ezeknek az érdekei mind azt mondják:

„Forgalmat! Forgalmat!“

A gőzhajót nemcsak a tengerek számára találták fel!

A költségek szempontjából sem mi sem versenyezhet a szállítás terén a hajózással. A tengeren a verseny úgy lenyomta az árakat, hogy már lehet szállítani tonnánként és tengeri mérföldenként egy tized centért. Ezért jönnek nyakunkra a tengerentúli országok mezőgazdasági termékei. A folyamhajózás ma drágább, mint a tengeri szállítás, de még mindig sokkal olcsóbb a vasutnál, a tengerautónál és az igás-fuvarnál. És lehetne még sokkal olcsóbb, ha a forgalom lényegesen emelkednék. Nagy vízi utainkat ennyire kihasználhatatlanul hagyni — nagy kár.

Budapestben komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy

Budapestet tengeri kikötővé teszik,

akár a „komphajók“ révén, akár más, új típusu hajóknak a forgalomba való beállításával. Ezek a tervek, sajnos, aligha fognak valaha megvalósulni, mert természet akadálya van: a Duna medre Fajsz és Kalocsa közt aligha mélyíthető ki. Könnyebb volt a Kázzán szoros sziklát eltávolítani,

XX. Zagrebi mintavásár

1933 SZEPTEMBER 2—11

Általános nemzetközi nagy mintavásár

mindennemű áru részére külön vásárok

„Bányáink és Kőveink“

Textil és gyapjú

Nemzeti háziipar és csipkék

Élelmiszer ipar

Szálloda — otthon — konyha — rádió

1933 SZEPTEMBER 9 és 10

nagy bányászati tenyészállatvásár és kiállítás (200 ló, 700 szarvasmarha, 200—200 sertés, birka és kecske)

A zagrebi mintavásár előre megváltott igazolványával a jugoszláv államvasutakon 50% menetdíjkezdményben (ingyenes visszautazás), a szomszédos államokban pedig 25—30% menetdíjkezdményben részesülnek a kiállításra utazók. Az adriai hajókon alacsonyabb osztályra váltott jeggyel magasabb osztályon utazhatnak — igazolványokat a pénzügyminiszteretnek és a Putnik fiókjában vagy a Zagrebi mintavásár megbízottainál lehet kapni.

mint a Duna medrét az első lyesedéstől megóvni ott, ahol e nagy folyam a kiskunsági homoktengerrel találkozik. Az erőfeszítések azonban folyamatban vannak és bármennyibe kerül is, Magyarország a maga olcsó vízi útját a tengerhez meg akarja találni.

Detroitnál is, a Niagara-Fallsnál is egy-egy hid köti össze az Egyesült Államokat és Kanadát. E két ország érdekei, különösen a mezőgazdaság szempontjából, homlokegyenest ellentétesek. S közöttük a forgalom mégis olyan élénk, mintha közöttük politikai és vámhatárok nem is léteznének.

De ne hivatkozzunk mindjárt a legmagasabb kulturájú népekre, tekintsünk a La Plata folyamra. Ennek és mellékfolyóinak partján öt állam néz egymással farkas szembe; népeik elég sűrűn hajba is kapnak egymással, de a vízi forgalom nagy és élénk, mert senki sem felejtje el, hogy „nem elég a másik felet túlélni, — ezen felül valamiből még élni is kell!“

Őszintén megvalva,

reményeink ez idő szerint „a vízben vannak“.

Ez az állítás kétértelmű, az igaz. De a csillagászok a bolygókon azt lesik, hogy van-e rajtuk víz, mert az életnek legelső feltétele a víz, s a természettudósok szerint földünkön is minden élet a vízből keletkezett.

Nagy fényvel ünnepelték meg Albániában Zogu király trónralépésének évfordulóját.

Tirranai jelentés szerint az albán monarchia megalakulásának és Zogu király trónralépésének évfordulóját szokatlan nagy fényvel ülték meg. Ez alkalommal Zogu királyt tirranai rezidenciájában a katonai és polgári előkelőségek, társadalmi egyesületek és a sajtó képviselői meleg ünnepségekben részesítették.

Megjelent a kiegészítő osztrák csapatok megszervezéséről szóló rendelet

Tízezer fővel emelik Ausztria hadseregét — Nem lesz fasiszmus Ausztriában, csak alkotmánymódosítás

Bécsből jelentik: Stahrenberg herceg az osztrák Heimwehr fővezére, a múlt héten Olaszországban járt és a tiszteletére rendezett lakomán beszédét mondott. Örömet fejezte ki a felett, hogy Ausztriában olyan mozgalom élén állhat, amely lelki rokonságban van a fasiszmustal és a fasiszta gondolatot képviseli. Kijelentette, szükségesnek tart egy bizonyos kapcsolatot, a hasonló gondolkodáson alapuló politikai mozgalmak között. Stahrenberg herceg beszédét így fejezte be:

— Meggyőződésem, hogy csak két út áll előttünk. Még pedig vagy a fasiszta gondolat érvény-

rejtése, vagy pedig a kaosz.

Stahrenberg beszédéhez úgy az osztrák mint a külföldi sajtó egy része messzemenő következtetéseket fűzött. Voltak lapok, amelyek azt írták, hogy Ausztriában a fasiszta rendszer bevezetése közvetlen küszöbön áll. Osztrák illetékes helyen most ezeket a híreszteléseket a leghatározottabban megcáfolják. A kormány foglalkozik ugyan az alkotmány átalakításának tervével, azonban még sok idő fog eltelni, amíg az alkotmánymódosító javaslat elkészül. Az alkotmányrevízió a kormány szándéka szerint a rendi elven épül fel.

Az osztrák hadsereg növelése ellenkezik a st. germaini békeszerződéssel?

Az osztrák félhivatalos Wiener Zeitung tegnapi számában törvényerejű rendeletet közöl az új osztrák tartalékhadsereg felállításáról. A békeszerződés tudvalevőleg harmincezer főnyi hadsereget engedélyez Ausztriának. Ezt a létszámot Ausztria nem használta ki és csak huszezer embert tartott fegyverben. Most a nemzeti szocialista mozgalmak hatása alatt az osztrák kormány elhatározta, hogy a hadsereg létszámát tízezer fővel felemeli.

A most megalakuló új hadsereg azonban, a st. germaini békeszerződéssel ellentétben nem lesz tagja az osztrák zsoldos hadseregnek, hanem külön alakulatban szervezik meg, katonai segédszolgálatok címmel. Megkülönböztetés céljából a jövőben a zsoldos hadsereg »B«, az új alakulatot »A« hadsereg néven fog szerepelni. Az új alakulat tagjai hat hónapig teljesítenek szolgálatot, hat hónaponként újakat soroznak be helyettük.

Nem a szövetségi elnök, hanem a hadügyminiszter lesz az osztrák hadsereg főparancsnoka

Nagy feltűnést keltett a tegnapi megjelent rendeletnek az a szakasza, amely a hadsereg főparancsnokáról intézkedik. Eddig ugyanis az osztrák hadsereg főparancsnoka a szövetségi elnök volt. Az új rendelet a hadsereg vezetését kiveszi az elnök kezéből, az elnököt főparancsnoki címmel ruhazza fel, de ez a

méltóság csupán formai.

A hadsereg feletti rendelkezés a hadügyminisztert illeti meg ezáltal, a nemzeti tanácsnak, tehát az osztrák tartományok szövetségének az alkotmány rendelkezéseivel ellentétben semmi beleszólása sem lesz a jövőben a hadsereg ügyeibe.

—o—

Vakmerő valutacsálás után Magyarországra akart szökni egy szélhámos szuboticei tisztviselő

A határon tartóztatták le Denebergel, akit néhány hónapra szabadságotak a mitroviczai fogházból

Páratlanul vakmerő valutacsálást követett el Szuboticán Deneberg János többszörösen büntetett előéletű volt magántisztviselő. A jobb családból származó szuboticei fiatalamebert mint ismeretes, a múlt évben hamisítás és csalások miatt jogerősen egy évre ítélte a noviszádi törvényszék. Denebergnek a mitroviczai fogházban kellett volna kitöltenie büntetését, februárban azonban betegség címén feltételeesen szabadságolták a fogházból, május 14-én azonban ismét jelentkeznie kellett volna, hogy büntetésének hátralevő részét is kitöltse.

A szélhámos tisztviselő „szabadságidejét” szuboticei rokonainál töltötte és állandóan kétesexistenciájú egyének társaságában mutatkozott a kávéházakban. Mint kiderült, tiltott valutaüzletekkel foglalkozott.

Pénteken Burány Árpád bajmoki magántisztviselő feljelentést tett a rendőrség bűnügyi osztályán, hogy Deneberg János fondorlatos módon 15.000 dinárt esalt ki tőle. Burány előadta, hogy pengőt akart vásárolni és Szuboticán élő fivére tanácsára Deneberg Jánoshoz fordult, aki arról nem tudta, hogy titotett el

életü ismert szélhámos. Deneberg kijelentette, hogy megtudja szerezní a kívánt összegű magyar pénzt és a Lílka mozi elé vezette a Burány fivéreket azzal, hogy a magánlakásán keresi fel Jakobesics Imre bankigazgatót, az Általános Hitelbank vezérigazgatóját. Burány átadta Denebergnek a 15.000 dinárt, majd várakozott rá az uccán. Pár pere múlva Deneberg azzal tért vissza, hogy a bankigazgató aludt és később kell visszatérnie hozzá.

Egy óra múlva Deneberg meg is jelent két kísérőjével a bankigazgató házában, bement, de többé nem tért vissza.

Burány Árpád és fivére sokáig vártak az épület előtt, mert nem tudták, hogy annak két kapuja van. Amikor már megunták a várást, bementek Jakobesics igazgatóhoz, aki a legnagyobb meg-

lepetéssel értesült az egész valutaügyletről, mert erről nem volt tudomása. Jakobesics igazgató kijelentette, hogy Deneberg másodszor tényleg bement hozzá, de csak azt mondta neki, hogy bátyja, dr. Deneberg István fogorvos a hitelbankban várja.

Ezek után a Burány testvérek előtt nyilvánvalóvá vált, hogy Deneberg becsapta őket. Azonnal a rendőrségre siettek, ahol megtették a feljelentést. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a szélhámos a mozi épület hátsó kapuján távozott, ott azonnal kocsit fogadott és azon a határra hajtott. Jelentkezett a határőrknél, ott azt mondta, hogy rendőri ügynök és egy ügyben át kell mennie Magyarországra. A határrendőrség közben már megkapta a rendőrség telefonértesítését és azonnal letartóztatta Denebergel.

Aláírták az olasz orosz semlegességi szerződést

Olaszország képviselőjében Mussolini írta alá az egyezményt

Rómából jelentik: A Palazzo mi iszterelnök, a szovjet nevében Veneziában tegnap délelőtt aláírták az olasz-orosz barátsági, megnemtámadási és semlegességi szerződést. Az egyezményt Olasz ország képviselőjében Mussolini

Boris bolgár király a francia miniszterelnökkel és külügyminiszterrel tárgyal Párisban

A tárgyalások anyaga: a két országot közösen érdeklő U U K

Megírtuk, hogy Boris bolgár király és felesége inkognitóban a francia fővárosban tartózkodnak. Tegnapelőtt a közársaság címűke villásreggelin látta vendégül a bolgár uralkodópárt, a villásreggelin hivatalosak voltak a francia politikai élet kiválóságai.

Boris bolgár király tegnap a párisi bolgár követ társaságában felkereste Daladier francia miniszterelnököt és több mint egy óra

bosszat taró megbeszélést folytatott vele. A megbeszéléstől hivatalos jelentést nem adtak ki. A bolgár király ezután Paul Boncour külügyminisztert látogatta meg, szintén a párisi bolgár követ társaságában.

A bolgár király és a francia külügyminiszter a Franciaországot és Bulgáriát közösen érdeklő különféle kérdéseket beszélte meg.

—o—

Szubotica városa 700 láncc földet ad át a püspökségnek a kegyuri jog megváltása fejében

Tovább folynak a tárgyalások Szubotica város és a püspökség között

Szubotica város jogügyi bizottsága tegnap délután ülést tartott, amelyen a kegyuri jog megváltásának ügyével foglalkoztak. A tanács álláspontja az, hogy a kegyuri jogot meg kell váltania a városnak és ezért 700 láncc földet haj-

landó átengedni a püspökségnek. A szuboticei papság a földön kívül azonban még pótdómentességet is akar a városától. Ebben a kérdésben most tovább folynak a tárgyalások.

A többgyermekes szülőknek a beiratkozásnál csak egy adókvonatra van szükségük

Beográdból jelentik: A pénzügyminiszter tegnap rendeletet adott ki, mely szerint a többgyermekes szülőknek csak egy adókvonatot kell kiadni és az erről készített hatósági másolatot felhasználják többi gyermekeik beiratkozásánál.

Halálra égett Pinedo olasz pilóta

Newyorkból jelentik: Francesco Pinedo olasz pilóta tegnap startolt gépével, hogy az Oceánon átrepülve megjavítsa a Codos és Rossi francia repülő világrekordját.

A startnál a gép akadályba ütközött, kigyulladt és pillanatok alatt porráégett. Pinedot holtan húzták ki a gép roncsai alól.

A noviszádi városi tanács- nokok érdekében lefolytatja a bíróság a megindított vizsgálatot

A fellebbezteli bíróság azzal utasította el a vizsgálat elrendelése ellen beadott fellebbezést, hogy a tanácsnokok érdekében kell azt lefolytatni

A noviszádi fellebbezteli bíróság tanácsa Teodorovics Mihályó tanácselnök elnöke mellett tegnap tárgyalta Boksan Radivoj és Kiss Gyula városi tanácsnokok fellebbezését a vizsgálat elrendelése ellen. A védők a fellebbezéshez mellékeltek dr. Borota Brániszláv polgármester által aláírt hivatalos bizonyítványt, hogy

a városi irattárban találtak a városi adóhivatal közvegi által kiállított végrehajtási és zálogolási jegyzőkönyveket.

A védők a fellebbezésben azzal érveltek, hogy a törvényszéki tanács azért rendelte el a vizsgálatot, mert az ügyesség gyanúja szerint a végrehajtási és zálogolási jegyzőkönyvek eltűntek. A polgármester bizonyítványa viszont igazolja, hogy a jegyzőkönyvek megvannak, így tehát nincs helye a vizsgálatnak.

A fellebbezteli bíróság tanácsa azonban elutasította a fellebbezést

és elrendelte a vizsgálatot. Az indokolás szerint

a vád nem konkretizálta, hogy mely jegyzőkönyvek veszttek el és a polgármester által kiállított bizonyítvány sem mondja, hogy mely jegyzőkönyvek vannak meg.

A fellebbezteli bíróság ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy

épen a városi tanácsnokok érdekében le kell folytatni a vizsgálatot, mert csak így lehet tisztázni, hogy a konkrétan felsorolandó iratok mind megvannak.

Az ügy iratai visszakerülnek a vizsgálóbíróhoz, aki lefolytatja a vizsgálatot és minden egyes esetben megállapítja, hogy megvannak-e a keresett jegyzőkönyvek. A vizsgálat kimenetelére, nemcsak az érdekelt városi tanácsnokok tekintenek nagy érdeklődéssel, hanem az egész közvélemény is.

Neu Mária a „gazdag amerikai nagynéni“ ellen elrendelték a vizsgálati fogságot

A nagystili szélhámosnő ügyében valószínűleg még ebben a hónapban megtartják a tárgyalást

Neu Mária neve nem ismeretlen a bűnügyi krónikában. A nagystili szélhámosnő nevével az utóbbi években igen gyakran találkozott a közönség az újságok hálaplapjain. Neu Mária viselt dolgai már több ször foglalkoztatták a hatóságokat és a szélhámosnőt, aki rendszeren dúsgazdag amerikai nagynéni, vagy a vagyonos özvegy szerepében fosztogatta áldozatait, rövidesen az „amerikai nagynéni“ néven ismerték meg a bűnügyi hatóságok.

Neu Mária nemrégiben a noviszádi rendőrség tartózkodását, a le és átadta a noviszádi törvényszék vizsgálóbírájának. A vizsgálóbíró a kihallgatás után elrendelte Neu Mária ellen a vizsgálati fogságot.

A kihallgatások során megállapítást nyert, hogy az amerikai nagynéni ez év februárjában megjelent Alekszics noviszádi cukrásznál és elmondta, hogy gazdag özvegyasszony, Temerinben üzletet akar nyitni, azonban ki kell váltania utazókosarát, mert abban van a pénze. A cukrász gyanútlanul átadott Neu Mária-nak 300 dinárt azzal, hogy az összeget Neu

Mária a kosár kiváltása után visszaadja neki. Természetes, hogy

Neu Mária a 300 dinárral sokkal többé nem tér vissza a cukrászhoz.

Julius 2-án a szélhámosnő megjelent Zsivanyics Ljubica noviszádi határban levő szállásán, itt elmondta, hogy teljesen egyedülálló gazdag özvegy, aki le szeretne valahol telepedni, hogy barátságos, csendes, meleg családi házközben töltsen le hátralévő éveit és hogy ezért minden vagyonát arra hagyja, aki őt elfogadja. Zsivanyics Ljubica azonnal hajlandónak mutatkozott, hogy lakásába fogadja a gazdag özvegyet, mire azután megegyeztek, hogy az özvegy letelepszik nála és Zsivanyics Ljubica lesz az egyetlen örökös.

Neu Mária a vizsgálóbíró előtt tett vallomásában kijelentette, hogy

három napig lakott a szálláson és ez idő alatt a háziasszony legteljesebb bizalmát élvezte. Még a szekrénykulcsokat is ő hordozta magával.

Egyik napon Neu Mária azzal állt elő, hogy el kell mennie egy

urhoz, akinél a pénze van. Elmondta azután, hogy még előző lakása bérével is tartozik és hogy emiatt esetleg kellemetlenség támadhat, mire

a háziasszony a legnagyobb készséggel rendelkezésre bocsátotta a szükséges 500 dinárt.

Neu Mária magáhozvette a pénzt és többé tájára sem nézett a vendégszerető háziasszonynak, aki hiába várta vissza gazdag lakóját, akitől majdan nagy vagyon örökölt.

A vizsgálatot nagyjában már be is fejezték, úgy hogy Neu Mária ellen rövidesen elkészül a vádirat is és valószínűleg még ebben a hónapban megtartják a tárgyalást a szélhámosnő ügyében. A tárgyalás iránt már előre is rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul.

A noviszádi törvényszék elutasította Elek Jenő hárommillió keresetét, amelyet a Hoffer-Schranz cég ellen indított

A bíróság megállapította, hogy a cég jóhiszeműleg járt el, amikor bűnvádi fellejelentést tett volt tisztviselője ellen

A noviszádi törvényszék polgári tanácsa tegnap hárommillió keresetét pert tárgyalta, amelyet Elek Jenő a Hoffer-Schranz cég volt noviszádi igazgatója indított a cég ellen. Skrebljin Iván noviszádi ügyvéd utján. Elek Jenő a budapesti Hoffer-Schranz cég tisztviselője volt és amikor a gyár Noviszádon fiókvállalatot nyitott őt bizta meg ennek a vezetésével. Két évvel ezelőtt azonban Elek Jenőnek felmondták, mire büntető és egyéb perek valóságos lavínája indult meg. A Hoffer-Schranz cég — mint ismeretes — Elek Jenő ellen büntető fellejelentést is tett, aminek következtében a volt igazgató hat hónapig volt vizsgálati fogságban. A noviszádi törvényszék egyes bírása el is ítélte Elek Jenőt,

a fellebbezteli bíróság azonban felmentette, miután beigazolást nyert, hogy semmiféle büntető cselekményt nem követett el.

Elek Jenő a felmentő ítélet után kártérítési pert indított a Hoffer-Schranz cég ellen és összesen 3 millió 176.000 dinárt követelt, azért, mert sikkasztás miatt fellejelentette a cég és mert ezért vizsgálati fogságban volt. Elek Jenő kártérítés címén 2.700.000 dinárt, egy évi felmondási időre pedig 476.000 dinárt követelt a cégtől. A noviszádi törvényszék polgári tanácsa több tárgyalást tartott ez ügyben, amelyben dr. Léderer Miroszláv ügyvéd képviselte a céget.

A bíróság tegnap kihirdetett ítéletében elutasította Elek Jenő keresetét.

A kártérítés ügyében a bíróság ki-mondotta, hogy

a cég jóhiszeműleg tette meg a büntető fellejelentést Elek Jenő ellen,

a felmondási időre vonatkozólag a bíróság megállapította, hogy Elek Jenőnek tényleg jár 364.731 dinár, miután azonban a cégtől történt kitétele lépése alkalmával a noviszádi cég pénztárából 356.000 dinárt átvett,

Sikkasztással gyanúsítják a noviszádi Guttman és Frank cég irodaszolgáját

A noviszádi Guttman és Frank cég fellejelentést tett a rendőrségen Marunkics Gójkó 31 éves cserévisi születésű, noviszádi Szremszka uca 6. szám alatti lakos-irodászolga ellen, hogy 16.000 dinárt a cégtől el-sikkasztott.

A cég Marunkicsnak néhány nappal ezelőtt 16.000 dinárt adott különböző bevásárlások eszközzésére. Az irodászolga a pénzt magáhozvette, utána azonban napokig nem jelentkezett a cégnél.

A rendőrség azonnal megindította a nyomozást és Dobrics Györgye rendőrtisztvelőnek sikerült is az irodászolgát megtalálni az egyik mulatóhelyen.

Marunkicsnál ekkor már a 16.000 dinárból mintegy 5—6 ezer dinár hiányzott. Marunkicsot letartóztatták és az eljárást folyamatba helyezték ellene.

ARCBBORET

ÁPOLJA
ERŐSÍTSE
TÁPLÁLJA

a
**SOA NARANCS
CSODAKRÉMMEL**
DOBOZA 6-, 10-, 15-
ÁRUSITJA MINDEN PATIKA ÉS DROGÉRIA

Egy becskerekeli elmebeteg papucsosmester rohamában agyonszurta apját, édesanyját pedig életveszélyesen megsebesítette

A gyilkos tette után önként jelentkezett a rendőrségen

Beeskerekről jelentik: Allatias kegyetlenességgel elkövetett apagyilkosság történt péntek délután Beeskerek határában. A gyilkosság elkövetője egy elborult elméjű becskerekeli papucsosmester.

Vukov Józsa 66 éves becskerekeli gazdálkodó Karagyorgyev trg 115. szám alatti lakos pénteken reggel feleségével és 43 éves Laza nevű félkegyelmű fiával akít néhány évvel ezelőtt becsátottak el a jásatomi elmeegógyintézetből, a becskerek-mihajlovói országot mentén levő szántóföldjére ment dolgozni. Kora délután munkájuk befejeztével vissza-indultak és egy utmenti kútnál az idősgazdálkodó megkérte fiát, hogy egy ivóvizet kannába vizes merítsen neki, mert szomjas. A fiu leugrott a kocsiról és

szó nélkül tele töltötte vízzel a kannát és atnyújtotta apjának. A gazdálkodó, akinek sérve van és nem tud nehezebb tárgyakat felemelni, megdorgálta fiát figyelmetlensége miatt.

— Jól tudod, — mondotta — hogy sérvem van, miért töltötte tele a vizes kannát?

A fiu visszafeleselt, majd hevesen veszekedni kezdett és eközben anyyira feldühödött, hogy előrúntotta borotvaéles zsebkését és azt apja szíve táján mellébe dőlte.

A félkegyelmű ember a vér láttára elvesztette fejét és eszeveszetten

hátszurkálta az előrebukó embert, majd amikor anyja is férje védel-

mére kelt, őt is súlyosan összeszurkálta.

A borzalmas vérfürdő után, a fiu a kocsira ugrott és életveszélyesen sérült szüleivel a városba hajtatott. Lakásukhoz érve elcsietett és jelentkezett a rendőrségen, ahol nyomban letartóztatták.

A súlyosan sérült gazdálkodót és feleségét kórházba szállították, ahol azonban Vukov Józsa mielőtt vízszanyerte volna eszméletét, néhány óra múlva belehalt sérüléseibe.

A gazdálkodó felesége a halállal kivődik. Radojesics Sztevan bünyügi rendőrkapitány tegnap megkezdte az apagyilkos fiu kihallgatását, akít kihallgatása után átkísérnek a becskerekeli törvényszékre.

Noviszádi vásár...

Volt noviszádi vásár is. Ennek sem szabad elaludnia. Ha egy zer nem sikerült ez még nem jelenti azt, hogy most már sutba kell dobni ezt az életre való, szerte a világon bevált „üzletet”, hanem azon kell lennünk, hogy megtartsuk, tovább plántáljuk, neveljük, ápoljuk a noviszádi „vásárt”. Segítsen a város, segítsen a kereskedői rend önmaga azon, hogy évenként legalább egyszer megmutathassa a gyármar, a kereskedőlem, a gazdaság, hogy mit tud, mennyit haladt és hadd csináljon forgalmat, üzletet.

A noviszádi vásárt is meg kell szervezni. Erre is áldozni kell. Tökét kell investálni ebbe is, mint bármely más apró üzletbe. Úgyesen ide kell irányítani a tömegeket, azoknak nyújtani kell árut, lehetőséget, üzletet, látványosságokat és akkor a bolti kifizetődik mindannyiunknak. A noviszádi vásár idején öltünk új ruhát, új arcot. Építünk, szépítünk erre az időre, hogy mindig újat adjunk, mindig érdekeset, érdekeset. Ne csak a vasut legyen olcsóbb ide, hanem legyen olcsóbb a villamos, a fürdő, a szálloda, a kereskedő árai, az autóbusz, az autó, a kocsik, a vendéglő, hogy senkinek se legyen oka panaszra. Rendezzen a Putnik ilyenkor kirándulásokat innen. Társadalmi egyesületeink ilyenkorra rendezzék előadásait.

Nyújtunk szórakozást, rendezzünk kiállításokat, hívjunk ide mindenkit, aki tud, akinek neve „mágnes” és a legnagyobb áldozatot ért is megterem a gyümölcs, amelyre olyan mohón, olyan éhesen várunk: az élet, a munka, a pénz. A noviszádi vásárt fogalommal kell fejleszteni. Messze vidéken is tartásák számon ezt a dátumot, amely nekünk ünnepünk lesz és amelyre ide fognak özönleni a vendégek ezrei.

Nyolc nap vásár egy esztendőben, azután egy-z-r olcsó hé, más kor művészi hét, ez a konferenciák, kirándulások, ne fogjunk ki soha az ötletekből, a rendezésből, szervezésből meg kell lenni az eredménynek feltétlenül!

„Panem et circenses”, a nép élni akar, mert az élet rövid és nem rózsalevél a párnánk, a nép látni akar, a munka mellett élvezetet és látványosságot is kíván. Rövidítés az a régi, ősrégi igazságot lebecsülni, figyelmen kívül hagyni. A munka után is jól esik a bódulat, a zsvajg, a lármát, a nyüzsgés. Egyszerű az a probléma, csak legyen aki felismeri ezt a kézenfekvő igazságot és aki törődjön vele, akinek meg van a tehetsége, a tudása ahhoz, hogy életet teremtsen a pangás, a hiába való várás berkeiben.

A vezetőknak kötelessége ezzel törődni, tőlük jöjjön az iniciatíva, ők legyenek az optimisták, akik hitükkel, akaratukkal, tudásukkal egyre másra ünnepekké avatják a mi szürke, monoton hétköznapjainkat.

Löwenberg J. no.

Agyvértóadás, szívszorongás, rehez légzés, felelemzés, idegesség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával igen sokszor megszüntethető.

Az elmúlt év őszén vett fel kölcsönt a kalocsai érsekség a bácsi birtokra

A kalocsai érsekség tartozása miatt vettek zár alá a bácsi birtokot

Megírta a Reggeli Újság, hogy a földművelésügyi miniszterium visszaadta az agrárreform alá vont bácsi birtok egy részét a szubotieai püspökségnek, mint a kalocsai érsekség jogutódjának. A püspökség részéről dr. Hoffmann Kálmán pénzügyi tanácsos és Raible Ferenc hitoktató utaztak Bácsba a birtok átvételére, itt azonban az a kellemetlen meglepetés érte őket, hogy egy francia pénzesoport zár alá vette a bácsi birtok gabona és fakészletét.

A francia pénzesoport a múlt év őszén nyújtott 4 millió dináros hitelt a kalocsai érsekségnek és ezt a bácsi birtokra telekkönyvezettette, miután a bácsi birtok telekkönyvileg még mindig a ka-

locsai érsekség nevében áll. A szombori törvényszék dr. Pécija Popovics Emilt, a noviszádi Polyopriredni Glasnik szerkesztőjét nevezte ki a bácsi birtok zárgondnokává.

Budánovics Lajos püspök, aki szombaton kapta meg a járásbíró-ság végzését, most megtámadja a szombori törvényszéknél a zárlat elrendelésére vonatkozó végzést.

Az ügy kimenetele elé nagy érdeklődéssel tekintenek katolikus körökben, mert a bírói eljárás folyamata alatt kell tisztázni azt a kérdést is, hogy a kalocsai érsekség vehetett-e fel egyáltalán kölcsönt a bácsi birtokra.

Beiratkozások a becskerekeli iskolákba

A becskerekeli reálgimnáziumban a beiratkozásokat szeptember 5-ig végzik. A beiratkozó tanulónak fel kell mutatnia az idei évi adóbizonylatot, a múlt évi iskolai bizonyítványt és a pontosan kitöltött prijavát, melyet 50 dináros okmánybélyeggel kell ellátni, míg az első ötödik és nyolcadik osztály tanulóinak még a születési anyakönyvi kivonatokat.

A kereskedelmi akadémiába a beiratkozások szeptember 3-áig be zárólag tartanak és a gimnáziumi beiratkozásoknál feltüntetett okmányok szükségesek.

A becskerekeli állami vegyes polgári iskolába a beiratkozások szeptember 3-ig tartanak. A polgári iskolába beiratkozhatnak fiúk és leányok, akiknek a beiratás alkalmával el kell hozniuk az utolsó iskolai bizonyítványt, anyakönyvi kivonatot, az adóhivatal által kiállított adóbizonylatot, az összes egyenes adónemekről, a szülők összvagyonáról és a gyermek esetleges különvagyonáról szóló, 5 dináros okmánybélyeggel ellátott jelentő lapot. Azok a szülők, akiknek az adója 300 dinár alatt van, nem fizetnek tandíjat.

A becskerekeli állami leánypolgáriba szintén szeptember 3-áig be zárólag lehet beiratkozni. A beiratkozás ugyanolyan feltételek mellett történik, mint a vegyes polgáriban.

A becskerekeli elemi iskolákban a beiratkozásokat már befejezték, ahol az előadás már meg is kezdődött, ugyszintén az óvodákban is. A becskerekeli elemi iskolákban az idén mintegy háromezer tanuló iratkozott be.

A becskerekeli reálgimnáziumban most befejeződött a nagy érettségi javító vizsgái. Az elmúlt iskolában 19 tanulót utaltak póterettségi, akik közül 17 sikeresen lement és csak két tanulót buktattak el egy évre.

Az állatvész helyzete Szentán

Szentáról jelentik: Csuri Markó szentái városi állatorvos tegnap a következő értesítést adta a 31-én lefolytatott állatvizsgálatról:

Mínthogy Szentán még mindig nagyobbára vész illetőleg veszélyeztetett terület piacot tartani nem lehet. Azonban megengedi a városi hatóság, hogy előzetes hatósági állatorvosi vizsgálat után eladhatnak a gazdák állatokat. Ezen előzetes vizsgálatok a következő napokon lesznek: hétfőn 7-9 a népkert bejárat előtt, pénteken 7-9 a népkert bejárat előtt, kedden Tornyoson 7-9. Ezen területeken (Szentán város, Tornyos) körül fekvő helyekről csupán báni engedéllyel lehet eladásokat kötni. A báni engedély kétféle: generális, mellyel csupán a petrinyei Gavrilovics és a zágrebi Rabus cég rendelkezik, valamint speciális, melyet esetről-esetre lehet kiváltani. Figyelmeztetnek a gazdák, hogy ezen rendelkezéseket egy a maguk, valamint az egész város polgárságának érdekében szigorúan tartásuk szem előtt.

Ezzel egyidejűleg Szentán város három pontból álló indítványt terjeszt a báni hivatal elé:

1. Nyissa meg a báni hivatal a szentái piacot;
2. Tekintessék ezután a Tisza folyó válaszfalnak Csóka és Szentán között, hogy az esetleges ottani rész ne vonjon magával következményeket Szentánra nézve;
3. Legyen új állatorvosi kerületi beosztás Szentán és pedig úgy, hogy 7-9-re emeljék fel a kerületek számát.

— Megnyitja Irodáját az első női ügyvéd a Dunabánság területén. Reingold-Marinkov Katarina ügyvédnő, aki az elmúlt évben tette le az ügyvédi vizsgát, bejelentette a noviszádi ügyvédi kamránál, hogy ügyvédi irodát nyit Noviszádon Reingold Marinkov Katarina nemes-csak Noviszádon, hanem az egész Dunabánság területén az első női ügyvéd.

HIREK

Reggeli Újság

Felelős szerkesztő: TOMAN SANDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisád,
Kralja Petra uca 30., I. emelet. Telefon
21-37, éjjel 20-58. — Szubotica, Kralja
Petra Park 10. Telefon 6-70.

Előfizetési ára egy hónapra 18 dinár, 3
hónapra 50 dinár. Külföldön 1 hónapra
30 dinár, három hónapra 90 dinár. Fgyes
szám ára hétköznapokon fél dinár, vasár-
napon 2 dinár.

Megjelenik hétfő kivételével mindennap
reggel.

— Házasság. Dr. Nada Micics és Paquor József ma házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Egy tizenhároméves fiu felakasztotta magát, mert édesapja megfogult. Szmederevszkapalánka közelében levő Azanya községben Jánicsics Vojislav Alekszandar nevű 13 éves fia, miután az apa valami csintalanságért szigorúan megdörgölte, kiment a dinyneültvényre és egy fára felakasztotta magát. Mire édesapja észrevette fia tettét, Alekszandar már halott volt.

— A feleséggyilkos bókai szabót a beográdi elmegyógyintézetbe utalták. Becskerekéről jelentik: A becskerei törvényszék szombaton délután döntött a feleséggyilkos Lukinich Ferenc bókai szabósegéd ügyében, akit a jaszatomityi elmegyógyintézet meggyógyítása alapján most a beográdi elmegyógyintézetbe utalták. Lukinich az elmúlt évben családi perpatvaz közben revolverlövességgel megölte fiatal feleségét.

— Ötezer dinárt lopnak egy noviszádi asszonytól. Vladoviczné született Szanisin Mára jelentette a rendőrségnek, hogy Vardarszka ucai lakásának konyhájából ismeretlen tettes tegnap reggeli 5-9 óra között 5000 dinár készpénzt lopott. A tolvaj kézrekerítésére a rendőrség erélyes nyomozást indított.

— Ingyen előhívja negatívjait Fotó Rózsa speciális műterme. Fotó cikkek szaküzlete vesz és elad használt fényképezőgépeket, minden e szakmába tartozó javítást a legjutányosabban vállal. No viszád, Futoski put 5. Ugyanott készülnek a legjobb kópiák és nagyítások.

Szív-, ideg-, vese- és gyomorbetegségeket gyógyít 3699

SLATINA RADEINCI

A szezon október 10-ig tart. Szeptember 1. után pausz-gyógyítás, 20 napra személyenként 1400.—

— Zongora és hangversenyeket vállalnak Freund Teréz és Freund Péter államilag képesített okleveles zenetanárok. Cím: Szuboborszka ul. Burghardt-villa. Okt. elsejétől Pavla Szimicsa 2, I. em. a Habag ház közelében.

— Tűz Becskereken. Becskerekéről jelentik: Az elmúlt éjjel 11 óra után néhány perccel kigyulladt és leégett Grnbaeski Száva becskerei rendőr szalmakazla, amely a becskerei kiserdő mögötti szántóföldjén volt. A kár jelentékeny. Azt hiszik, hogy gyújtogatás esete forog fenn.

— Fűzőket, melltartókát merel szerinti legolcsóbban készít: Fischer és Fia, Novisád.

Csokolom a kezelt Nagyságos Asszony

és már előre is bocsánatot kérek a zavargásért, de hát mint a divat terén teljesen laikus lény Kegye Ihez kell, hogy forduljak. Ugyanis az eset a következő. A korzón álldigáltam egy barátommal egy hét és félnyolc között. Ezt szoktam megtenni mindennap. Ilyenkor magamba szívom a nagyszerű levegőt, mely vegyítve van azokkal az illatokkal, melyeket a közönséges használati nyelven parfümnek neveznek. Ilyenkor egy kicsit elszédülök, mert ezen illatok az orgonától a fokhagymáig terjednek. Mint már mondtam, álldigáltam és legeltettem szememet a bájakon, a cipőkön, a csipőkön, az aljakon, a bluzokon, a kosztümökön, a kalapokon. Apró kalap Nagyságos Asszony. Itt van a pinesikutya eltemetve. Ugyanis a barátomnak azt mondom:

— Nézd komám az a hölgy a divat terén fogalomzavarba került — és rámutatok a Nagyságos Asszony mélyen tisztelt fejére.

— Miért? — kérdi a barátom.

— Kérlek szépen — és itt elkezdünk vitatkozni.

Ugyanis én azt mondtam, hogy a Nagyságos Asszony a reggeli öltözködésnél nyilván tévedésbe eshetett, mert ha szemem nem esalnak, úgy a Nagyságos Asszony — bocsánatot kérek, — de a harisnyáját vette fel hercig fejére. A barátom úgy néz rám, mint egy örültre és határozottan kijelenti, hogy az ami a Nagyságos Asszony fején puposodik az egy kalap. Azt mondja, hogy most ez a divat. Igaz ugyan, hogy az a kalap egy harisnya, — mondja ő, — de hát a divat az divat. Jól van, — mondom én, — ha már ez a divat és a harisnyát kinevezték kalapnak, miért lykusz ez a harisnya a Nagyságos Asszony fején. Erre a barátom azt mondja, hogy ez tiszán takarékos ságból történik, mivelhogy a Nagyságos Asszony harisnyája lyukassá vált, nem lesz csak úgy egyszerűen eldobva, hanem kalap lesz belőle. Lehet, hogy Asszonyom, Kegyed erre azt fogja mondani, hogy az állításom minden alapot nélkülöz, viszont én határozottan kijelentem, hogy Nagyságos Asszonyom bájos feje minden kalapot nélkülöz. Most már értem, hogy a Nagyságos Asszony cipője miért néz a Nagyságos Asszony ujjannan kinevezett kalapjára olyan szomorú szemekkel. Nyilván a régi, meghitt barátot sajnálja, aki tőle így eltávolodott. Ha minden jól megy úgy a legközelebbi időpontban azt fogom látni, hogy a Nagyságos Asszony a régi kalapját hozza kezes lábaira. Már úgy gondolom ez lesz a logikus megoldás. Miért ne. Miért ne lehetne ezek után a kalap a cipő.

Nagyságos Asszonyom néhány kalapmodellel én is szolgálhatok. Nagyon helyesen állna kegyednek egy appart palacsintásütő egy kis virág iszítással. Vagy egy öltöreg levelesfazék zöld színben sárgarépa és zeller körítéssel, akarom mondani tüzdeléssel. Nem lenne például utolsó egy szenesvödör sem, mellé tűzve a lapátot mint tollidisz. Bájos lenne.

Szóval lehet még a divat terén újat alkotni. Ne féljen Nagyságos Asszony bennünk férfiakban van még ötlet. Mi férfiek a divat terén a végletekig ötletesek vagyunk, csak éppen nincs annyi pénz ezen a földön, amely a divatra elég lenne.

Nagyságos Asszonyom engedje meg, hogy a legujabb kalapviseletnél egy hiányosságra hívjam fel bájos figyelmét. De ugye nem fog haragudni. Nem mintha azért, hanem csak úgy pláne. Eltetszett felejteti a fejére tenni a harisnya kötőt.

— agyar.

— Tiltott műtétet kísérelt meg egy noviszádi asszony. Pénteken délután 2 órakor Folják Anna 39 éves noviszádi napszámosnő Sztevana Szremca uca 20. szám alatti lakásán tiltott műtétet kísérelt meg saját magán. A mentők a megtévedt asszonyt a kórházba szállították, az ügy iratait pedig áttették az ügyészséghez, amely megindította a vizsgálatot.

Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőfögésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1-2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet alaposan kitisztítja az emésztő utakat.

— Meghalt az öngyilkos szombari cselédeleány. Szomborból jelentik: Lázár Mária szombori cselédeleány, aki — mint megirtuk — szerelmi csalódása miatt zsirszódaoldattal megmérgezte magát, tegnap éjjel a kórházban kiszervengett.

— Séta egy fehér lapon. Budapestről négy nap alatt elérhető egy olyan földterület, amely a legjobb modern térképen is fehér foltokkal, bizonytalan pontozásokkal van jelezve. Ami annyit jelent, hogy az a terület még ismeretlen. A mappakészítő geográfus csak hallomásból tud róla részleteket. Ezek a fehér foltok, fehér lapok Kis Ázsiában, Anatóliában vannak. Ezt a titokzatos, ismeretlen területet tárja fel érdekes, színes utleírásában Maderspach Viktor. Az utleírás az Uj idők mai számában jelent meg, amelynek egyik rendkívül nagy jelentőségű tanulmánya még dr. Lóczy Lajos egyetemi tanár, a Magyar Királyi Földtani Intézet igazgatójának cikke arról, hogy van-e Magyarországon só, petroleum, földgáz és arany. Az Uj Idők gazdag szépirodalmi tartalmából kiemeljük Harsányi Zsolt és S. Bokor Malvin máris nagy sikert aratott regényeinek folytatásait, a fiatal elbeszélő gárda egyik legtehetségesebb tagjának Matoesy Andornak elbeszélését, az ötletes fordított elbeszélést, Szili Leontin finom írását, Majthényi György, Képes Géza, szép verseit Tutsek Anna és Zsigray Julianna könyvismertetései teszik változatosá Herczeg Ferenc szépirodalmi hetilapjának mai számát, amelyből a népszerű rovatok: Ötezer pengős rejtélyverseny, A szerkesztő üzenetei, Kertészet, Szépségápolás, Gasztronómia, művészi és időszerű képek egész sora sem maradtak ki. Az Uj idők kiadó hivatala, Budapest, VI. Andrassy ut 16 bárkinék szívesen küld díjtalan mutatványszámot. Az Uj idők előfizetési díja egy negyedévre 100 dinár, egyes szám ára 6 dinár.

Persil

Hideg vízben feloldva kitűnő hatása van a Persilnek. Erre mindig ügyelni kell. Persil hófehérré, illatosá teszi a fehéreneműt és emellett rendkívül kiméli a szövetet.

— Két évre ítélték egy novibecseji földművest. Becskerekéről jelentik A becskerei törvényszék büntető tanácsa szombaton tárgyalta Nikolics Bogdán 43 éves novibecseji földműves ügyét, aki 1928-ban mint az agrárbizottság elnöke agrár földet adott bérbe és a szerződésre Kralj Koszta novibecseji agrárhivatali főnök nevével hamisította rá. Ezenkívül még 3 esetben adott bérbe jogtalanul agrár földet ami által mintegy 13 ezer dinárhoz jutott jogtalanul. A bíróság 2 évi börtönrre és 2000 dinár pénzbüntetésre ítélté.

Henry Rotschild életrajza

Nem mindennapi könyv jelent meg a párisi könyvpiacra, Henry de Rotschild báró életrajza, aki a színházban és irodalomban André Pascal néven sikerrel szerepelt. Lesújtóbb, szivertépőbb sivar könyvet el sem lehet képzelni. Henry bárót az anyja, a híres baronne James nevelte. Ez a hölgy zsarnoki természetű volt, csupa jótékonyasági és vallásos fanatizmus. Fiát teljesen elzárta a világtól, pajtásai nem voltak, apró gyerekkorától kezdve guvernantok és házitánitók serege fogta körül. Nem volt egy szabad pillanata. Ha a gyerek jól tanult és jól viselte magát, jutalmul megengedték neki, hogy a bárónő gyermekkorházának pupos, skrofulás, angolkóros és tüdőbajos betegeivel játszadozzon. Az ebből származó veszéllyel nem törődött senki. Az anyja egyáltalán nem akarta kiengedni kezéből a fiát és az volt a rögeszméje, hogy Henrynek szüzi tisztaságban kell maradnia egész életében. Mikor felserdült, a rettenetes ellenőrzés még inkább fokozódott. Henrynek azért sikerült kiszabadulnia az anyai zsarnokság alól és a szellemet is korán megismerté, először egy német nevelőnő, majd egy ismert párisi kokott révén. 23 éves korában az anyai terror elől egyenesen a házasságba menekült. Modora és fellépése még ma is félszeg, amit a gyilkos anyai nevelésnek tulajdonít.

HALLO

Havanna

Cuba szigetén a sorozatos forradalmak után napok óta vihar dühöng. A multhéten két ízben söpört végig a borzalmas orkán a szigeten. Csúpán Havannában 73 sebesült van a viharok, a sebesültek állapota súlyos. Emellett magas víztől csérek söprik végig a fangerpartot, a vihar sebessége óránként elérte a 115 kilométert.

Budapest

Tegnap délelőtt ünnepélyes külsőségekkel megnyitották az őszi lakberendezési és rádióállítást. Imre dy pénzügyminiszter mondott megnyitó beszédet, majd a megjelent előkelőségek megtekintették a kiállítás rendkívül fejlett izléses és nagy hozzáértéssel kiválogatott anyagát.

Bécs

Hofer és Ursai tegnap Bozenből Nürnbergbe repültek. Hofer sérülése olyan súlyos, hogy az utat fekvé tette meg. Az orvosi sajtó nagy megdöbbenéssel állapítja meg, hogy az olasz kormány nem adta ki Hofert.

Budapest

A rádióleadó épületek nagyszabású kibővítési munkálatai befejezéshez közelednek. Szilveszter napjára tervezik a most épülő új nagyadó ünnepélyes megnyitását. Az új adó egyike lesz Európa legnagyobb energiát sugárzó állomásának.

Nürnberg

A nemzeti szocialista országos nagygyűlésen részvevő Hitler kan cellár tegnap kiadott rendelkezésével megtiltotta, hogy az uccán a lakosság virágot dobáljon az elvonuló menet tagjaira. Az indokolás szerint a virágok tüve, vagy egyéb része kárt tehet az ünnepelték testi épségében.

Szeged

Tegnap este befejeződött a szegedi ünnepi hét, amely anyagi és erkölcsi szempontból kiváló eredményt hozott. A szabadtéri előadásokat, kiállításokat és különféle előadásokat óriási tömeg látogatta, az ország minden részéből több filléres vonat szállította vendégeket. Az ünnepi hét alatt több ezer külföldi kereste fel a tiszamenti metropólist.

Roma

Politikai körökben úgy tudják, hogy Titulescu román külügyminiszter a közeljövőben az olasz fővárosba érkezik, hogy Mussolini miniszterelnökkel tárgyaljon az Olaszországot és a kisantoni érdeklő közös problémákról.

— Kedvezményes utazás a dubrovniki nemzetközi jogászkongresszusra. Az idei nemzetközi jogászkongresszust szeptember 15—18 között tartják meg Dubrovnikban. A kongresszusra a jogászok és azok családtagjai 75%-os vasúti kedvezményben részesülnek.

— Fertőtlenítik az Istállókat a becskerekéi járás területén. A becskerekéi járás állategyészeti főnök utasítására megkezdtek az istállók fertőtlenítését, amelyet kaporittal és mézskóoldattal végeznek. Remélik, hogy ezáltal sikerül a járás területén dühöngő állatrész továbbterjesztését megakadályozni.

Külföldi szívelyességgel fogadták Moszkvában Herriot volt francia miniszterelnököt

Moszkvából jelentik: Herriot volt francia miniszterelnök tegnap Moszkvába érkezett. Fogadtatására a pályaudvaron megjelent Litvinov külügyi népbiztos és számos más politikai előkelőség.

Noha Herriot nem hivatalos körutat végez, mégis mindenki tudja, hogy a szeszemenő francia diplomáciai terv előkészítésén dolgozik.

A deronvai dukkos gazdálkodó a vizsgálóbíró elől titelenfelle, hogy önvédelemből gyilkolt

Szomborból jelentik: Megirtuk, hogy Lauber József deronvai gazdálkodó konyhakéssel támadt vejeére Holzschuh Péterre és kétszer hasbaszurta. A szurások következtében Holzschuh hashártvagyulladást kapott, amelybe belehalt.

Amikor Lauber értesült veje haláláról el akart menekülni tartózkodási helyéről, azonban az országúton a csendőrök letartóztatták és bezáratották a szombori törvényszék vizsgálóbíróhoz. A vizsgálóbíró kihallgatta Laubert, aki elmondta hogy önvédelemből használta a kést. A kritikus napon délben összevesztett vejével, aki ekkor késsel támadt rá és kétszer is megszurta a kezét. A rokonok közbelépése aztán megakadályozta a verekedés folytatását, de este megjelent házában Holzschuh.

Amikor látta, hogy veje megjelent azt hitte, hogy újra akarja kezdeni a verekedést és ezért kést vett magához. A belépő Holzschuhot kétszer hasbaszurta.

Az ügyben tovább folytatják a vizsgálatot.

Szentai hírek

Szeptember 6-án a trónörökös születésnapján a katolikus templomban 9, a zsidótemplomban fel 10, a pravoszláv templomban pedig 10 órakor lesz istentisztelet. Tizenegy órakor a szokolegyetben ünnepség, este 7 órakor faklyásmenet, 9 órakor pedig barátságos összejövetel az Eugenben. — Azok a gazdák, akik saját tengerijükkel hízaljal sertéseiket, igazolvány nélkül vagontételekben is szállíthatnak külföldre saját hízalásu sertéseket. — Az agrárlikvidációs bizottság ma délelőtt kezd meg működését.

— Felmentették a sikkasztással vádolt szubotícai fogyasztási őrt. A szubotícai törvényszék a tegnap megtartott tárgyaláson felmentette a sikkasztás vádja alól Petin Márkó volt szubotícai fogyasztási őrt, aki ellen a város tett feljelentést, mert nem tudott elszámolni a neki átadott fogyasztási jegyekkel. A vádlott azzal védekezett, hogy elvesztette a hiányzó jegyeket.

— Foto amatőrök! Ingyen előhívunk Hauff filmet, elsőrangú kópiát és nagyítást olcsón Barla i Drugnál kaphat.

— Ischiásnál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz reggel éhgyomorra véve előmozdítja a gyomor és a belek működését s könnyű székletet biztosít. Orvosi tapasztalatok dicsérik a Ferenc József viz azon kitűnő hatását, amelyet vese-, hólyag-, prostata és végbélbajoknál is kifejt.

A noviszádi törvényszék vizsgálóbírája elrendelte a vizsgálói fogságot a hivatali sikkasztással gyanúsított gornyikovilyi adópénztárnok ellen

A titeli főszolgabíró augusztus 22-én átadta a noviszádi törvényszéknek Mihajlovics Boskó gornyikovilyi adóhivatali pénztárnokot, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy hivatali minőségben sikkasztást követett el.

Papricsics Milán a noviszádi törvényszék vizsgálóbírája kihallgatta a gyanúsítottat és elrendelte ellene a vizsgálói fogságot. A vizsgálat eredménye iránt nagy az érdeklődés.

— Száz százalékos sikerrel jártak a szombori gimnázium javítóérettségi vizsgái. A szombori gimnáziumban most megtartott érettségi javítóvizsgákon kísérletképpen 16-an, nagy irattal pedig 11-en jelentkeztek. A vizsgát valamennyi jelentkező sikerrel kiállta.

— Dr. Salamonné Kassovitz Erzsébet Mensendieck-rendszertorna tanfolyamára felnőttek és gyermekek felvételtnek. Noviszádon, Zseljzniciska 26.

— Egyeztetési eljárást követően egy bajmoki vendéglős. Zvekan Szevan bajmoki vendéglős tegnap kérvényezte a szubotícai törvényszék az egyeztetési eljárás megindítását. Zvekan aktívája 116.000 dinár, passzívája pedig 116.000 dinár.

— Elhízott egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűviz kúra hatalmasan előmozdítja a bél működést, a testet könnyedé teszi s tiszta fejet s nyugodt alvást teremt.

— A noviszádi Katolikus Olvasókör pingpongosi ma délután 4 órakor a Napred pályán futballmérkőzést játszanak. Kérjük az alább felsorolt játékosokat, hogy délután 2 órakor egyetési helyiségünkben jelenjenek meg: Beck, Popov, Mondovics, Csorba, Folkmann, Martinovics, Klier, Dörge II., Vargha, Schubert, Megler, Kappmayer, Kollár, Mazány, Molnár. — Vezetőség.

A szubotícai alszövetség bíróküldő bizottsága a következő bírákat küldte ki a vasárnapi mérkőzések vezetésére: Dulcisz—Szivaci SK; Dr. Polyakovics, Plava Zvezda—Molac SK; Szonnenberg, Fakó—SzAK; Neverkla, Feketesi SK—Cervenka SK; Peresics, Bajmoki AK—Krivaja; Arsin, szentai Rádnieski—Hajduk; Tamási, kulai JSK—Odzsaci SC; CTusanovics.

Kezdődik az iskola

és gyermekének szüksége van új sweaterre, narinyára és fenérműre. A legnagyobb val székben, a legjobb minőségben és a legolcsóbban ezeket a cikkeket

KLEIN EUGEN

üzleteiben vásárolhatja
Novi Sad — Vel. Beeskerek — Senta

— A celjei vokálkvartett a noviszádi Habagban. Az országoshírű celjei vokálnégyes vasárnap, szeptember 10-én este 9 órai kezdettel a Habag nagytermében humoros előadást tart. A műsoron bécsi dalok és slágerek, egyfelvétel és vígjáték és egyéb mókák szerepelnek. Konferál Stiger Gusztáv ismeri celjei komikus. Belépődíj 15 és 20 dinár. A közönség asztalok mellől tekintí végig az előadást.

— A bajmoki futballcsapatnak ellopták a hálóját. A bajmoki A. K. futballcsapat tegnap feljelentést tett a szubotícai törvényszék ellen ismeretlen tettesek ellen, akik éjjel ellopták a klub kapuhálóját. Emiatt nem tudják lejátszani a vasárnapi tervezett mérkőzést.

Topolán ma délután négy órai kezdettel a Bácska kombinált együttese játszik a JAK kombinálttal. A mérkőzést a JAK vezetősége válogatásnak számítja, mert itt akarja drukkerek segítségével kiválasztani, azokat a játékosokat, akiket az őszi bajnoki fordulón játszat.

Ma Beeskereken: ZSK—Zemni Spárta ligaselejtező. A NAK-ot legyőző zemuni Spárta ma Beeskereken mérkőzik a ZSK-val a ligába való bejutásért. A revánsmérkőzés mához egy hetre lesz Zemunban. A mai mérkőzés favoritja a kitűnő formában levő Spárta. A mérkőzést a noviszádi Andréa vezeti.

Szerkesztői üzenetek

Topolai érdeklődő. Más oldalról is hallottuk, hogy van ilyen rendelet, mi magunk azonban nem tudtuk a rendelet pontos szövegét eddig megszerezni. Mihelyt megkapjuk, közölni fogjuk Önökkel.

Többeknek. Mihál bácsi levelei a jövő hónapban jelennek meg könyv alakban. Előjegyezni lehet a Reggeli Ujság kiadóhivatalánál, vagy lapunk megbízottainál.

Apatíci olvasó. A noviszádi tehnikai középiskolába négy polgári elvégzése után is felveszik fiát.

Cserenkai olvasó. Tudomásunk szerint jelenleg Budapesten tartózkodik és ott fog maradni. Irjon esetleg a Pesti Naplónak, amelynek munkatársai közé tartozik.

XXVII. Allami Osztály-Sorsjáték

I. osztály huzása október 11. és 12-én. A nagyobb nyereményekből ezentul több lesz. Minden második sorsjegynek nyernie kell. Legkisebb nyeremény Din. 1000.—

Vásároljunk vagy rendeljünk sorsjegyet a tárciarusítónál! **Lustig Lajos** banküzletben, Novisad, Kralja Aleksandra utica 13

Sport

Ma Noviszádon:

BSK - Vojvodina ligamérkőzés

Az idei szezon legérdekesebb és legizgalmasabb mérkőzéseinek egyike játszódik le ma Noviszádon. A ligatabellela első helyezettje az utolsó helyezettrel mérkőzik, de azért senki se higgye, hogy a bajnokjelölt BSK "sétálgatva" nyeri a mai mérkőzést.

A Vojvodina nagyon komolyan készítette a mai találkozóra. Átszervezte a csapatát. A komoly nekikészülés minden tekintetben igazolt, mert hiszen most kezdődik a ligaszezon végspurtje, márpedig a Vojvodinának mindent el kell követnie, hogy a még Noviszádon lejátszásra kerülő

mérkőzéseken pontokat szerezzen.

Ma ez aligha fog sikerülni, de a Vojvodina játékaival beigazolhatja, hogy Noviszád közönségének igenis lehet reménye a Vojvodina további sikeres szereplésére. Ma nagyon jól fog játszani a Vojvodina és egészen bizonyos hogy legjobb tudásának kifejtésére készíti a pompás formában lévő BSK-t.

A mérkőzés délután 4 órákor kezdődik a Karagyorgye pályán. Előtte 3 órákor a Szrbobráni AK játszik a Vojvodina kombinált csapatával. Az előmérkőzést Perákoviics, a főmérkőzést Kniefer oszjéki bíró vezeti.

A becskerekeli alszövetség kisorsolta az őszi bajnoki mérkőzéseket

A becskerekeli alszövetség intézőbizottsága által kisorsolt bajnoki mérkőzések beosztása a következő:

Vélikibecs-kerekeli csoport: Október 1-én Rádnicski-Schwäbische és Zs. S. K.-Obilics. Október 8-án Vojvodina-Rádnicski; október 15-én Borac - Rádnicski és Obilics - Vojvodina; október 29-én Borac - Schwäbische és Zs. S. K. - Vojvodina; november 5-én Schwäbische - Vojvodina és Borac - Obilics; november 12-én Borac - Vojvodina és Obilics - Schwäbische; nov. 19-én Obilics - Rádnicski és Zs. S. K. - Borac.

Kikindai csoport: Okt. 1-én Koszovo-Zsak és Delija - Rádnicski; okt. 8-án Szloga - Koszovo; okt. 15-én Zsak - Delija; okt. 22-én Koszovo - Rádnicski és Delija - Szloga; okt. 29-én Zsak - Rádnicski; nov. 5-

én Szloga - Rádnicski; nov. 12-én Zsak - Szloga; nov. 19-én Koszovo-Delija.

Vrsaci csoport: okt. 1-én Viktoria - Privrednik; okt. 8-án Rádnicski - Privrednik; okt. 15-én Dusan Szilni - Viktoria; okt. 22-én Dusan Szilni - Rádnicski; okt. 29-én Viktoria - Rádnicski; nov. 5-én Dusan Szilni - Privrednik.

Pancevói csoport. Okt. 1-én Bánát - PSK és Jedinsztvo - Jadran; okt. 8-án Jedinsztvo - Pask; okt. 15-én Jadran - Pask; okt. 22-én Bánát - Jedinsztvo és Jadran - PSK; okt. 29-én Bánát - Jadran és Jedinsztvo - PSK; nov. 5-én Bánát - Pask; nov. 12-én PSK - Pask.

A tartalék csapatok előmérkőzést játszanak ugyanazon napokon.

Elmarad a zágrebi Konkordia szuboticiai szereplése

A szuboticiai Villanytelep és a Zsak, mint jelentették, hétfő este egy mérkőzésre lekötötte a zágrebi Konkordia csapatát, amely vasárnap Oszjéken vendégszerepel. Szuboticián nagy érdeklődéssel várták a kitűnő zágrebi csapat játékát.

A mérkőzés, mint most kiderült, lekérdhetetlen akadályok miatt elmarad. A Konkordia játékosai ugyanis nem kaptak szabadságot és így nem jöhetnek Szuboticiára. Az egyesület erről tegnap táviratban értesítette a szuboticiai csapatokat.

Október elsején Szuboticián Budapest-Szubotica válogatott mérkőzés?

Összeállították a Szombor ellen szereplő szuboticiai csapatot

A szuboticiai alszövetség igazgatótanácsa pénteken este ülést tartott, amelyen a több fontos ügyet tárgyalt. Az igazgatótanács elhatározta, hogy bejelenti a szövetségnek, hogy október elsején megrendezik Szuboticián a Szubotica-Budapest városközi mérkőzést. A tárgyalások már folyamatban is vannak a budapestiekkel.

A tanács ezután összeállította a Szom-

bor ellen ma szereplő szuboticiai válogatott csapatot, amely a következőkből áll:

Zsiga (Konkordia), Kenyeres (Zsak), Hampelics (Bácska), Fischer, Bogdán (Szand), Rukavina (Villanytelep), Sárceviics (Bácska), Szelecki (SzMTC), Piszanyics (Villanytelep), Zvekán (Szand) és Gazda (SzMTC), tartalékok: Katona (Sport), Lövenberger (Villanytelep), Zve-

kán és Siflis (Zsak).

Az önkéntes tűzoltótestület kérését, hogy a 25 éves jubileumára kisorsolt mérkőzéseket halasszák el, nem tehetett eleget az igazgatótanács, mert nincs elegendő terminus a bajnoki mérkőzések lejátszására.

A szombori Trgovacski sportklub meg alakulásának bejelentését tudomásul vette az igazgatótanács.

A noviszádi Napred SK hivatalos közleményei. Felkérem az alább felsorolt játékosokat, hogy ma, vasárnap reggel 7 órákor a pályánkon jelenjenek meg, a felszerelés átvétele végett. Innen együtt tesen a Rádnicski pályára megyünk, ahol a Karagyorgye tartalékkal mérkőzünk: Varga, Molnár, Ujj, Herbszt, Klinecz, Szitás, Adamoviics, Bauer, Gál, Darabos I., Protics, Farkas, Alágyi. Délután 10 órákor a Napred pályán az Isztra ellen: Begoviics, Czírbusz, Bogár, Kéri, Fábján, Dudás II, Hermann, Paličko, Würtz, Dudás I, Erdős, Czírbusz II. Délután 4 órákor a Napred pályán az SKD ellen: Juhász, Nagy, Neu, Sárközi, Kose er, Ferecezi, Szilák, Erdős, Korój, Svraka, Hauzer, Ördög, Heszko, Baláz, Szitás, Bán, Kucsera, Kiss, Malcics, Fokke, Szabados, Fodor, Vezzevén.

Felhívás a noviszádi Katolikus Olvasókör kuglizóihoz. Felkérem a Katolikus Olvasókör első csapatát, hogy ma, vasárnap délelőtt 10 órákor az egyleti helyiségben okvetlen megjelenni sziveskedjenek, mert a Daloskör csapatával serlegmérkőzést játszunk. Délután 12 óra 30 perckor a második csapat játékosai tartoznak az egyleti helyiségben megjelenni. — Csapatkapitány.

A noviszádi Borbély S. K. hivatalos hírei. Felkérem az alábbi játékosokat, hogy hétfőn, 4-én délután 2 óra 30 perckor jelenjenek meg a Karagyorgye pályán: Fehér, Eczet, Turn, Müller, Schneider, Perlaky, Szurkovszki, Konrad, Buberni, Kresanko, Mihnyák, Schossberger. 4 órákor pedig: Hubert, Megori, Lipe, Martinoviics, Dudás, Mondoviics III., Pörge, Popoviics, Rápothy, Brittig, Tandori. A csapat a Cipészekkel mérkőzik fél 5 órákor. — Intéző.

A noviszádi Pincér S. K. hivatalos hírei. Felkérem az alábbfelsorolt játékosokat, hogy hétfő délután 2 óra 30 perckor a Karagyorgye pályán megjelenni sziveskedjenek: Karlaussa, Muszin, Reitenbrach, Blum I., Sztefánoviics, Szkenderoviics, Vilt, Kiper I., Schnöder, Ladányi, Hochwald, Kiper II., Persek. A csapt a Borbély S. K. val mérkőzik. — Intéző.

A noviszádi Cipész S. K. hivatalos hírei. Felkérem az alábbi cipész játékosokat, hogy hétfő délután 3 órákor a Karagyorgye pályán megjelenni sziveskedjenek: Szabó, Bajusz, Hauszer, Hólek, Galik, Fiderer Banka, Kovács, Lázár, Sebők, Horváth, Szöllösy, Surányi. — Intéző.

Felhívás a NAK kuglizóihoz. Felkérem az alább felsorolt játékosokat, hogy ma, vasárnap délután 1 óra 30 perckor jelenjenek meg a NAK pályán, mivel serlegmérkőzést játszunk a Zmajeváccal: Cervész Antal, Fratricseviics János, Szauer Mihály, Szimon Jozsef, Marschall József, Majorossy István, Lehrer Otto, Gumbinger Frigyes, Bosnyák Gyula, Martenz Lajos, Martinoviics Ferenc, Nacsá Mátyás, Dimitrijeviics Bosko, Spét Ferenc, Pézses István és Szurkovszky N. — Szakosztály vezető.

NE FELEJTSE EL!!!

I. osztály huzaza
október 11 és 12-én

SORSJEGYET

az ALLAMI OSZTALYSORSJÁTÉKHOZ
vegyen, vagy reodeljen meg (egyszerű
posta lev. lapon) csakis a meghatalma
zott szerencsés főeljárúsi ónál

"BRISTOL"

Noviszád, Zelleznicka ul. 27.

Kerékpáros verseny a Vénácra. Ma vasárnap délután fél 4 órákor indul az első kerékpáros verseny fel a Vénácra. Dijkio ztás 10-én este vacsora keretében a Herbszt féle vendéglőben. Ma délután fél 10-kor megbeszélés a versenyre vonatkozóan, ezért elvárjuk, hogy mindenki megjelenjen. — Svraka, Griezer.

Tőzsde

A dinár árfolyama. Budapest 7.30-8.30, Berlin 5.33-5.36, London 233.50.

Zürich, Beograd 7.00, Páris 2023.25, London 1639, Newyork 359.5, Brüsszel 72.15, Milánó 27.21, Madrid 43.20, Amsterdam 208.35, Berlin 123.35, Bécs 72.87, Prága 15.33, Varsó 57.85, Bukarest 3.08.

Noviszádi terménytőzsde. Buza 78 kő 1 százalék bácskai Noviszád környéki 105-107.50, Szombor környéki 127.0-105, középbácskai 105-107.50, felsőbácskai, bácskai tiszai és tiszai uszályrakomány 107.50-110, dunai uszályrakomány 105-107.50, felsőbánáti 105-107.50, délbánáti 97.50-100, szerémi és szlavóniai 100-102.50, árpa 64-65 kő 62.50-65, zab 55-57.50, tengeri bácskai 62-64, Szombor környéki 63-65, szlavóniai 65-67, bánáti 59-61, szerémi 63-65, szávai és bégai uszályrakomány 65-67, tiszai és dunai uszályrakomány 66-68, buzaliszt bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 207.50-227.50, kettős 187.50-207.50, ötös 187.50-187.50, hatos 187.50-187.50, hetes 95-105, nyolcas 50-52.50, szerémi és szlavóniai állomásról nullás gg és g 197.50-212.50, kettős 177.50-192.50, ötös 157.50-172.50, hatos 127.50-142.50, hetes 90-100, nyolcas 50-52.50, buzakorpa juvászakokban bácskai és szerémi 42-44, bánáti 39-41, fehérbab új bácskai 20 zsák nélkül 95-100, szlavóniai fehér burgonya 35-36, sertészsír 25 kő 1200-1300.

Irányzat: Változatlan.

Forgalom: 34 vagon.

Szombori terménytőzsde. Buza bácskai Szombor környéki 105-107.50, felsőbácskai 110-112.50, szlavóniai 100-102.50, szerémi 100-102.50, Tisza bácskai 110-112.50, Tisza bánáti 110-112.50, bánáti 107.50-110, árpa bácskai 60-65, teng. bácsk. vasút prompt 60-62, vasút fehér 69-71, hajó 65-67, bú szokvány 92.50-97.50, liszt nullás gg és g 205-225, kettős 185-205, ötös 165-185, hatos 135-155, hetes 95-105, nyolcas 50-52.50, korpa prompt 42-44.

Irányzat: Barátságosabb.

Árak a budapesti terménytőzsde és határidőpiacra. Budapestről jelentik: A terménytőzsde a készáruipiac irányzata barátságos volt. Nyolcvankilós tiszavideki buza 8.60-8.85, felsőtiszai 8.35-8.45, más származású 8.30-8.49. A határidőpiac irányzata barátságos volt. Buza októberre 8.40-8.50, márciusra 9.49-9.50, rozs októberre 5.32-5.34, márciusra 6.23-6.25, tengeri májusra 7.58-7.60.

Modern kölcsönkönyvtár Szubotica, Stroszmajerova ulica 16.
Tisztviselőknek, iparosoknak és munkásoknak kedvezmény!!!

KÖZGAZDASÁG

A közgazdasági intézmények vezetői Matkovics Dobrica hánnál

Dr. Nikolics Bránko képviselő vezette a kiüldöttségeit, amely az adóviszonyokról tájékoztatta a hánt

Tegnap délelőtt dr. Nikolics Bránko szkupstinai képviselő vezetésével a közgazdasági intézmények vezetői küldöttségileg jelentek meg Matkovics Dobrica hánnál és ismertették előtte az adózási viszonyokat, az adókiivetéseket és az adóbehajtásokat. A küldöttség tagjai egyúttal előterjesztették kéréseiket és kéré-

ték a hánt, hogy azt a kormányhoz továbbítsa.

Matkovics Dobrica nagy figyelemmel hallgatta az előterjesztést és közölte a küldöttség tagjaival, hogy részben már értesült az előterjesztésekről és kötelességének tartja erről a kormányt is informálni.

Ma nyitják meg nagy ünnepségek között a huszadik zagrebi mintavásárt

A bánya és erdészeti kiállítás anyagát Zágrebből Bécsbe, Brüsszelbe és Londonba viszik

Ma délelőtt nyitják meg nagy ünnepélyességek között a jubileus huszadik zagrebi mintavásárt és kiállítást. Az idei mintavásárnak egyik jellegzetessége lesz az erdészeti és bányászati kiállítás amely felöleli az ország egész területéről mindazt, amit a bánya és erdőipar produkált. A nagy értékű kiállítás anyagának összeállításán egész sor gyakorlati és elméleti szakember dolgozott és pontosan adja vissza az ország gazdagságát a bányászat és erdészet terén. A kiállítás anyagát a zagrebi mintavásár befejezése után Bécsben, Brüsszelben és Londonban is bemutatják.

Külön érdeklődésre számíthat a jugoszláv textilipar felvonulása a zagrebi vásáron. A hazai textilgyárak ugyszólván már teljesen kiszorították a külföldi termékeket, különösen a tömegáruk tekintetében és igen nagy fejlettségről tettek már eddig is bizonyosságot. A zagrebi vásáron fogják bemutatni a jugoszláv textil ipar új eredményeit, amelyek lehetővé teszik majd, hogy a külföldet tel-

iesen kikapcsolják a hazai kereskedelemből.

A két fontos iparág mellett nagy érdeklődésre számíthat az állatkiállítás és tenyészállat vásár, amely szeptember 9. és 10-én lesz. A szávai bánóságban elsőrendű fajállatok vannak, amelyek sok tekintetben felülmúlják a tiroli és svájci tenyészetek állatait is. A kiállításon 80 elsőrendű mént, 120 lovat fognak bemutatni a legkülönbözőbb fajtákból: Lipicai, nonius, belga, krizsevici lovak kerülnek kiállításra és eladásra. Ezenkívül 700. különböző fajájú és tenyészetű szarvasmarhát is bemutatnak. Lesz itt szimentáli, pinsgau, montafoni és hazai fajta, amelyek azt fogják igazolni, hogy állattenyésztés terén a szávai bánóság teljesen egyenlőn áll a Dunabánósággal.

A mintavásárra utazók 50 százalékos vasúti kedvezményt élvezhetnek, a kiállítási igazolvány ellenében az odautazásnál megváltott teljes jeggel ingyen utazhatnak vissza.

Kedvező volt az idei első félév külkereskedelmi mérlege

Az idei első félév külkereskedelmi mérlege sokkal kedvezőbb volt, mint a tavalyi első félév mérlege. Az idei év első hét hónapjában a kivitel 1.572.740 tonna volt, 1.704.488,25 dinár értékben, ami súlyban 24,89% értékben pedig 10,37 százalékkal több, mint 1932

évben. A behozatal az év első hét hónapjában 410.389 tonna volt, 1.592.284,318 dinár értékben. A kereskedelmi mérleg első helyén úgy a behozatal, mint a kivitel tekintetében Olaszország áll az első helyen.

A paradicsom ára változatlanul magas a noviszádi piacon

Az állatziárlat rövidesen véget ér, mivel nincs több beleg állat

A noviszádi állatpiac még mindig zár alatt van, remélhető azonban, hogy az állategészségügyi hatóság rövidesen feloldja, mivel több beteg állat már nincsen a noviszádi hártárban és a megfertőzött istállók minden állatját levágták. Dr. Borota Bránisláv polgármester már kérte is a földművelésügyi minisztériumot, hogy adjon ki rendeletet a zárlat feloldása ügyében. Eddig még nem érkezett meg a rendelet, a városházán azonban minden nap várják. A piaci zárlat következtében semmiféle forgalom nincsen, mert a vágásra kerülő állatokat egyenesen a vágóhidra viszik.

A zöldségpiacon a legnagyobb meglepetést a paradicsom okozza, mert tartja az árát. Más években ilyenkor már 20-30 para a paradicsom kilója, míg az idén még mindig 1.75-2 dinár. A paradicsom magas árának az oka, hogy a hűvös idő következtében nem termett annyi mint más esztendőkből. Ezenkívül azonban az idén a kereslet is valamivel megnövekedett az elmúlt évvel szemben. A gyümölcspiacon élénk forgalom van. Tegnap különösen nagy mennyiségű szilva került a piacra, a szerbiai szilváért 1.50-2 dinárt fizettek kilonként. A szőlő ára 3.15, a szép őszi baracké 8-10-12 dinár kilonként. A többi gyümölcsneműekből is nagy mennyiséget hoznak általában a piacra.

A baromfi piacon az árak meglehetősen tartottak, a csirke párja 20-25 dinár, a hizott kacsa és liba kilója 8-9 dinár, a sovány kacsa és liba ára jóval alacsonyabb. A kacsa párja 25-30, a libaé 50-60 dinár. Feltűnően magas a tojás ára, míg

egy hét előtt még 24-25 darabot adtak tíz dinárért, addig ma csak 14-15 darabot adnak. Ennek fő oka az, hogy a néphit szerint a Nagybaldogasszony és Kisasszony napja közötti tojásokat a legjobb eltenni télire és a termelők nem hoznak megfelelő mennyiségű tojást a piacra.

Szentai piaci árak 1933. szeptember 2-án

Gabonapiac: A felhozatal a mai hetivásáron nagyon csekély volt, a termelők még mindig tartózkodnak az eladástól, az árak a következők voltak:

Buza 107.50, tengeri 65, őszi árpa 55, zab 55, bab 80. Irányzat csendes, kereslet és kínálat gyenge.

Lisztárak: Nullás 230, kettes 210, ötös 180, hatos 170, hetes 110, nyolcas 75, korpa 50. Irányzat: csendes, kínálat és kereslet minimális.

Baromfi piac: A felhozatal itten elég nagy volt, az árak emelkedő tendenciát mutatnak, a mai átlagárak a következők voltak: Hizott liba kilonként 9-10 dinár, hizott kacsa 8-9, sovány liba páronként 70-80, sovány kacsa páronként 14-18, sütni való csirke 18-22, rántani való csirke páronként 10-14 dinár, tojás darabja 60 para.

Gyümölcs piac: Kínálat kereslet élénk árak a következők: körte 2-3 dinár kilogramonként, szőlő 4-5, alma 1-3, szilva 1 dinár. Görögdiánye darabonként 3-4, sárgadiánye 1-1.50.

— LYSOFORM CSAK EREDETI ÜVEGREN VALÓDI KIMÉRVE HASZONTALAN HAMISÍTVÁNY.

GRAND HOTEL „STARA POŠTA”

KRANJ ÉTTEREM ÉS KAVÉHAZ SZLOVENIA

40 szép szoba, hideg, meleg vízvezeték, központi fűtés, fürdő, kerthelyiség, autogarázs billiárd, minden autóbussz megállóhely. — Kitching konyha és italok, pontos kiszolgálás. — Kirándulóknak többnapos panzionál kedvezmény. Telefon 58.

Lieber Ferenc és neje, szállodás és mészáros

GALAMB

Hosszu csőrű

Mindenféle színben Egy- színű (színes) valamint szívesek (herzli) legolcsóbban Flossberger József galambtenyésztőnél kaphatók. Sombor, Jevrejska ulica 14. 3239

Itt az olcsósági hullám!

1 dinár a kenyérliszt ára!

1 kg dupla éles nullásliszt rétesnek Din. 2.-
1 „ 1-a főzöliszt „ „ 1.80
1 „ kenyérliszt „ „ 1.40
1 „ igen jó kenyérliszt „ „ 1.-

Egyéb fűszer és csemege árak a legolcsóbb áron

Nojcsék Géza fűszerkereskedésében SZUBOTICA. — Telefon 782. 326

MIGNON cukrászda

Szubotican - a közönség kedvenc szórakozóhelye, ahol a legolcsóbb és legízletesebb sütemények, stb. kaphatók

Pompás helyiség Pontos kiszolgálás

A szomszédos házba

Futaki ucca 56 szám alá 3800 költözködik szeptember 25-én PUSICS EMIL fűszerkereskedése

TÜZIFA Erdel ölekből

Egészséges száraz Tüzipa Erdel ölekből Tüzipa D. 300 - Cserhas D. 320 - Tőgydorong D. 272 - Apré tuszó D. 250 - Baltázott la D. 191 - ölenként ab fátélp A FUTAKI ERDŐ FATELEPÉN 3784 Futak jelle 5 perc a városi kaputól. Fuvar ölenként 30 dinár

Szörmekakátok, bekecsek

mertésre valamint mindenféle átalakítást elsőrangúan

Kovács József

szücsimesternek Noviszád. Kralja Petra 24. az udvarlan

Heti rádióműsor

A REGGELI ÚJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

Heti rádióműsor

Vasárnap, szeptember 3

Beograd, 9: Torna, 9:30; Istentisztelet, 11; Gramofon, 11:30; Gramofon, 12:05; Harmónikazene, Népdalok (M. Terzij), 12:30; Rádiózenekar, 1:30; Stevica Nikolic cigányzenekara, 4; Gramofon, 4:30; Népdalok (Ljubica Dukovics), 5; Gramofon, tánczene, 7; Rádióesevés, 7:30; Rádiókvartett, 8; A szlári-becei énekkar hangversenye, 9; Rádiózenekar Éva Mikulics (ének) és Böhm Emanuel (xylofon) hangversenye, 9:45; Sport hírek, utána a hangverseny folytatása, 10:45; Cigányzene.

Budapest, 9:15: Hírek, 10; Egyházi zene és szentbeszéd a helyvárosi főplébánia templomból, 11 és 13; Evangélikus istentisztelet a Deák-terti templomból, Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar, Vezényel Dohnányi Ernő dr. Közreműködők: Végvári Sándor (hegedű), 1. Mendelssohn; Hebrtdab, nyitány; 2. Schubert—Dohnányi; F-moll fantazia; 3. Strauss Richard; Hegedűverseny (Végvári); 4. Beethoven; II. szimfonia; 2. Columbia gramofonlemezek; 3. A Földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata, Sányi István; „Csemegészők telepítése és kihazavétele”, 3:45; Veres Lajos és cigányzenekara, 4:45; „Furgenyev” (Halála 50-ik évfordulóján), Bonkáló Sándor dr. előadása, 5:15; Magyarországi Munkásdaltegyetkek Szövetsége képviselőiben a Hrlapterjesztőmunkások Dalkara és a Famunkások Dalkara; 6; „Tarka holmi”, Irta és felolvassa Karinythy Frigyes, 6:30; Mándits-szalóni zenekar, 7:15; Operettelőadás a Studióból, 10; Stefáni Imre zongorázik, 1. Bach—Busoni; Charconne; 2. Liszt; Variációk egy Bach témára (Weinen, Klagen...); 3. Schumann; Szimfonikus etűdök, Utána kb., 10:50; Bura Károly és cigányzenekara.

Milano, 4:30: Rádiózenekar, 6:15; Gramofon, 8:40; A Notre Dame kórtvere, Massenet háromfelvonásos operájáról.

Praha, 6:30: Ebresztő és torna, 7; Hangverseny, 11; Katonazene, 4; Katonazene, 5:30; Gramofon, 6; Német óra, Zenei műsorzenle, 8:05; Tamburazene, 10:20; Gramofon

Róma, 5:15: Ének- és kamarazene, 8:45; Részletek Cuscina; Stenterello című háromfelvonásos operettjéből.

Varsó, 12:15: Szimfonikus hangverseny, 2:20; Népszerű jugoszláv zene, P. Novákovic közreműködésével, 3:05; Gramofon, 4:30; Operaáriák, Mozart; Szókratész a szerályból, két ária; Puccini; Manon Lescaut, ária, Charpentier; Louise, ária, Thomas; Hamlet, ária; Puccini; Turandot, két ária, 6; Gramofon, 8; Rádiózenekar, 10; Tánczene.

Wien, 8:15: Gramofon, 10; A bécsi jubileumi vásár megnyitónépevényének közvetítése, 10:40; Kamarazene, 12:05; Szimfonikus hangverseny, 1:10; A bécsi kamarakar hangversenye, 3; Hazafias ünnepek közvetítése, Grossveikersdorfi átvétel, 4:50;

Párizs, 8:30: Hangverseny, Becei est Leonardo Aramesco (tenor) közreműködésével.

Prága, 7:30: Átvétel a Nemzeti Színházról, Figaró lakodalmá, Mozart négyfelvonásos vígjátékja, 10:00; Hírek.

Róma, 8:30: A Notre Dame kórtvere, Massanet háromfelvonásos operájáról.

Stockholm, 8:40: Szimfonikus hangverseny, Roman Dukstulsky (gordonka) közreműködésével, Glínka; Életünkét a cárt, nyitány, Ippolitov; Kaukázusi szvit, Lindner; E-moll gordonkaverseny, Schuber—Berté; Három a kislány, egyveleg, 10:00; Gramofonhangverseny.

Strassburg, 3:30: Hangverseny, 5:00; Irodalmi előadás, 5:15; Népszerű és tánczene, 6:00; Kamarazene, Lillei átvétel, 7:00; Aktuális előadás, 7:15; Gramofon, 8:30; Diszhangverseny, Vichy-i átvétel, 10:00; Hírek.

Stuttgart, 10:30: Kétzongorás hangverseny, 2:00; Gramofon, 3:15; Turisztika, 3:30; Kamarazene és dalok, 5:45; Asszonyoknak, 6:05; Königsweusterhaus, 8:20; Kamarazene, 8:50; Kétten szeretik egymást, Bruno Wellenkamp kétfelvonásos hangjátéka, 10:00; München.

Varsó, 7:20: Gramofon, 10:00; Istentisztelet, 12:05; Népszerű zene, 2:55; Gramofon, A szünetekben hírek, 4:00; Hangverseny, 6:35; Gramofon, 7:30; Az eladott menyasszony, Smetana háromfelvonásos vígjátékja, bratiszlavai átvétel, 10:00; Tánczene, A szünetben, sport hírek.

Wien, 9:20: Előismiszerárak, 11:00; Istentisztelet közvetítése Maria Anzbachból, 11:35; Gramofon, 12:00; Rádiózenekar, 3:30; Asszonyoknak, 3:55; Gramofon, Hangosfilmklagerek, 5:15; Grete Pohl (szoprán) és Otto Staeren (bariton) hangversenye, 7:00; A Volksoper zenekarának hangversenye, Goldmark; Sakuntala, nyitány, Bizet; L'Ariesienne, szvit, Liszt Orpheus, szimfonikus költemény, Glazunov; Balettjelenetek, Wagner; Bolygó hollandi, nyitány, 8:45; Rádióriport az általános német katolikus nap megnyitásától, 9:00; A Szent István torony a törökök ostromában, Heinrich Waldeck hangjátéka, 10:30; Hírek, 10:45; Gramofon.

Szombat, szeptember 9

Beograd, 11:00: Gramofon, 12:05; Rádiózenekar, A szünetben tözdehírek, 4:00; Gramofon, 4:45; A Ratni Drugovi zenekar hangversenye, 7:00; Jugoszláv dalok (Ilics M.) 7:30; Előadás, 8:00; Sztrojkov Györgye zongorahangversenye, Chopin; Négyszótagú Scherzo b-moll, Debussy; Prelüd, Severac; Ou l'on entend une vicille boite a musique, 8:30; Ariák és dalok (Papo M.), 9:10; Hangjáték, 9:40; Rádiózenekar, 11:00; Gramofon, Tánczene.

Hangverseny, 5:50; Gramofon, 5:48; Dr. V. Pietschmann; A Wan-tó partján, 6:40; Schubert; Dalciklus, előadja Hans Duban (bariton), 7:45; Tarkarest, rádiókabaré, Fifi Mars, Ernst Arnold (ének), Bohauer vokálkvartett, Marian Kavicz és Walter Landauer (két zongora) és a rádiózenekar közreműködésével, 9:30; Gramofonriport az Ambrosiana—Ausztria közép-európai kupadöntőből, Milánói átvétel, 10:45; Cigányzene, Bura Károly zenekara, Budapesti átvétel.

Hétfő, szeptember 4

Beograd, 11: Gramofon, 12:05; Rádiózenekar, A szünetben Tözdehírek, 4; Jugoszláv zene (Lopáz-zenekar), 4:30; Gramofon, 5; Népdalok (M. Radulovics), 7; Rádiózenekar, 8:30; Zágreb, 10:30; Hírek, utána: Cigányzene.

Budapest, 6:45: Torna, Utána gramofonlemezek, 10; 1. Régi emberek eszlafintaszágai; 2. Marza Sallí dalából (lefolvasás), Közben: gramofonlemezek, 12:05; Az I. honvédsárgalozred zenekara, Vezényel Fricsay Richard, 1:30; Batanyai Gyula gondolkázik, Sántha János énekel, zongorán kísér Polgar Tibor, 3:30; A rádió diáklőrája, „Jaues Cook”, 4; Asszonyok tanácsadója (Arany Maria előadása), 5; Gramofonlemezek, 6; Munkáselőra, 6:30; Kiss Lajos és cigányzenekara, 7:15; „A régi pesti homvédezedről”, Mörizs Pál előadása, 7:30; „A párna”, Kerész József elbeszélése, 8; Kondor Leo és Radó József szerzeményei, Előadják Szendrő Miklós, Sztranzscky Aranka, Polgar Tibor és a szerzők, 9:30; Az Operaház tagjaiból alakult zenekar, Vezényel Fridl Frigyes, 1. Balfe; A cigányzó, nyitány; 2. Massenet; Párizsi karnevál; 4. Jernfelt; szvit; 3. Svendsen; Párizsi valse triste; 6. Goldmark; Preludium, 5. Vecsey; Valse triste; 7. Gar Intermezzo „A hadifogoly” című operából; 7. Gary István dr.; Részletek az „Argirus királyfi” című balettéből, 10:40; Kreszné Drevett Nóra zongorázik, 11:20; Bachmann-jazz Fekete Pál énekszámával.

Bresslau, 1: Gramofon, 4; Népszerű zene, 6:10; Hegedűhangverseny, 9:30; Kamarazene régi hangszereken, Hammer; Szonáta, viola és csembalóra, Bach; E-moll toccata csembalóra; Abel; Szonáta gamba és csembalóra, Telemann; Versenymű viola, gamba és csembalóra, 10:45; I. Langer; A Duna—Száva háromszög.

Lengyenber, 3:30: Berlin—London—New—York—Milano—Berlin, zenei utazás a világ körül, Rádiókabaré.

München, 8: A rádiózenekar szimfonikus hangversenye, Anita Wich (szoprán) közreműködésével, Wallnöfer; A nép diadala, Niemann; Rajnai szerenád; Chabrier; Espana; Bizet; Gyöngyhálszok, ária; Donizetti; Don pasquale, ária; Schuber; Német táncok; Lortzing; A fegyverkövacs,

nyitány. 9: Dr. F. Kránci: Moszkvai úfi benyomások.

Varsó. 7:20: Gramofon. 12:05: Népszerű zene. 3:15: Gramofon. 4: Népszerű zene. 8: A Bajdér, Kálmán Imre háromfelvonásos operettje. 10: Gramofonzene.

Wien. 11:30: Gramofon. 12: Rádiózenekar 3:35: Gramofon. 5: Dr. K. Rosenthal: Brahms és Bruckner a XIX. század szimfonikus zenekéje. 5:25: Annamari Hóhel é Emmy Draxlin zongorahangverseny. 7:25: Macbeth, Verdi négyfelvonásos operája, átvitel a Staatsoperből. 10:15: Táncezene.

Kedd, szeptember 5

Begrád. 11: Rádiózenekar. 12:05: Gramofon. 12:40: Cigányzene. (Radu Sandor zenekara). 1:30: Hírek. 4: Gramofon. 4:30: Rádiózenekar. 6:55: Gramofon. 7:20: Reginald Howard dalszövegét saját műveivel. Fantasia in Bells. Where do I want to go. Chinese suite. All change for happiness. That all that matters to me. 8: Hangjáték. 8:30: Európai hangverseny, berlini átvitel. 10: Hírek, utána gramofon. 10:40: Táncezene.

Budapest. 6:45: Torna. Utána gramofonlemez. 10: 1. Kalitkálakó barátságok (kanáriapólis). 2. Nagycyánk szörkezése: Bélyegnyelv (felolvasás). Közben: gramofonlemez. 12:05: Bertha István szalonzenekara. 1:30: dombovari Horváth János és cigányzenekara. 4: Baloghné Hajós Terézia átlátásai. 5: A tudomány és hán harca. Székely Vidimir előadása. 5:30: Radoné Boek Hilda bécsi előadók énekel színműveivel. 6:10: Levelek a faluból. Pásztor József elbeszélése. 6:30: Gramofonlemez. 7:30: Kárhoz róflitök. Kerek helyzetadatok. Magyar Sandor és Tibias Frieges párhuzama. 8: Frits Miklós gitározik. 8:30: Európai hangverseny. A berlini rádióállomás műsorának közvetítése. Majd: Toll Arpad és János cs. Agányzenekara. 11: Lantos Jenő jazzzenekara Vajda Károly énekszámaival.

Praha. 6: Ébredés, torna és hangverseny. 10:45 Gramofon. 5:45: Gramofon. 6:25: Német féltés. 7:25: Katonazene. 8:25: Proba Liehmannéknál. J. Kvet hangjátéka. Dvorák ifjúkorából. Zenei betétek. Liehmann: Galopp zongorára. Dvorák: A szerelmi szemmel, polka. Liehmann: Menyasszonyi kosszoru. A három hársfa. polka. 10:15: Kétszongorás jazzzene, esek zeneszerzők táncslágerjei.

Róma. 8:30: Kaldasa, Franco Alfano, háromfelvonásos zenedrámája.

Varsó. 7:20: Gramofon. 12:55: Gramofon. 5:15: Jügoszláv dalok. 5:45: Népszerű zene. 6:35: F. Pflatt ária- és dalszöveg. 7:05: Gramofon. 8: Rádiózene. 10: Táncezene.

Wien. 11:30: Gramofon. 12: Rádiózenekar. 3:35: Gramofon. Operettészletek. 4:05: Rádióport a bé-

csi jubilaris vásárral. 5:25: Franz Vaschberg és Artur Fleischer hangverseny. 6:30: M. Jacopucci: Vallási és politikai áramlatok. Palcsinában. 7: Julius Isserlis zongorahangverseny. Beethoven: Eroica, variációk. Chopin: F. moll. ballada. Skabin: Chat etid. 8:20: Rádiózenekar. Suppé-művek. 9:45: Hírek. 10: Gramofon.

Szerda, szeptember 6

Begrád. 9:30: Istentisztelet. 11: Gramofon. 12: Rádiózenekar. 12:35: Hírek. 3: Nappalok (Aranykék zenekar). 4: Iskolai rádió. 5: Gramofon. 6:55: Rádiózenekar. 8: Előadás. 8:30: A királyi garda zenekarának hangversenye. 10: Nappalok (Bosko Nikolics). 10:30: Hírek. Utána cigányzene.

Budapest. 6:45: Torna. Utána gramofonlemez. 10: 1. Furcsa labonak. 2. Konyhagondok: Vadpacsenték (felolvasás). Közben: His Masters Voice gramofonlemez. 12:05: Pálffy Maria énekel. Málné Ziperovszky Filippke hegedül, zongorán kíséri. Polgár Tibor. 1:30: Az I. honvédelmi lojális zenekara. Vezényel Fricsey Richard. 3:30: A rádió diáktalálkozója. A hajót hegyek művészei. 4: A háziartáspól. Vizváry Mariska előadása. 5: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Polgár Tibor. 6:15: Beszéd és érvényesülés. Nagy Adorján előadása. 6:45: Palotai Arpad énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 1. Leonavalló. Bajzók. próbját. 2. Góndol. Faust. Valentin majna. 3. a) Lányi Ernő. Hej szép asszony! b) Siklós Albert. Szall a felhő. 4. a) Kacsóh: Egy városzati. b) Kuznucz János: A Grand Caréban. 7:20: Cs. és kir. Gyógykezelés, egy eszokor vitamings a régi katonáéletről. Iria Békly György. Rendező Csárdy. 9:40: Temesváry János brácsázik, zongorán kíséri Polgár Tibor. 1. Ph. E. Bach: La complainte. 2. Fr. Bach-Kreiser: Grave. 3. Couperin: La Bannedolne. 4. Mihál: Gavotte. 5. Zippol: Aria. 6. Couperin: Le bavole flottant. 7. juoni: Romant. 8. Horváth Attila: a) Bajdérzene. b) Nottano. 9. Molnar Antal: Két kis fantázia. Utána: Bura Sándor és cigányzenekara. 11: Gramofonlemez.

Berlin. 6:20: Népszerű zene. 1: Gramofon. Baritzzene. 4:30: Népszerű zene. 8:05: Nappalok. 9:25: Rádióinterjú Paul Wegenerrel és Theodor Loosslal. 11:20: Táncezene.

Bucuresti. 12: Gramofon. 5: Rádiózenekar. 7:20: Gramofon. 8: N. Alexandrescu hegedűhangversenye. Haendel: A-dur szonata. Beethoven: F-dur romanc. Alexandrescu: Bölesöld. Kreiser: Kinai tamburin. 8:45: N. Stavár kárhangversenye. R. Strauss: Nocturno; Beethoven: Szonata. 9:45: E. Bernhardt zongorahangversenye. Bach-Liszt: G-moll fantázia és fuga; Liszt: Spanyol rapszódia; Faller: Spanyol tánc; Tóth: A zsonglór. 10: Hangverseny.

Leipzig. 11: Gramofon. 12: A drezdai filharmonikus hangversenye. 3: Gramofon. 4:50: Szájharmonikazene. 8: Régi és új népdalok. 9:15: A Leipzig szimfonikus zenekar hangversenye. Klász-

ezikus szimfoniák. Haydn: B-dur szimfonia; Beethoven: V. szimfonia c-moll. Milano. 12:30: Gramofon. 1: Népszerű zene. 5:10: Dalok és áriák. 6:40: Gramofon. 8:30: A kedélyes Iyee paraszti, Leo Kfall háromfelvonásos operettje. Róma. 12:30: Gramofon. 9:45: Mascagni: Az Alarc című operájából részletek. Utána tánczene.

Varsó. 12:05: Népszerű zene. 7:05: Gramofon. 8:00: I. Szpitalszki zongorahangverseny. Mendelssohn: Variations sérieuses. Beethoven: Sonata appassionata. Schubert-Liszt: Soire de Vienne. Szpandl. Erikóing. 9:10: Havai gitártrio hangversenye. L. Messal (ének), közreműködésével.

Wien. 11:30: Gramofon. 12:00: Rádiózenekar. 5:20: Hangverseny Franz Ippisch műveiből. Josef Manovarda (bariton) közreműködésével. 7:00: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. Georg Markli közreműködésével. Az Ezeregy éjszaka meséi zenében. Boieldieu: A bagdadai kalifa, nyitány. Kienz: Hasszan, a rajongó, baletzene. Cornilius: Bagdadiboly, ária és nyitány. Rabaud: Marit, a karólyvárga, ária. Rimszki-Korsakov: Seherzade, szvit. 10:15: Hangverseny, Gustav Machlo (hegedű) Hans Quignerez (gordonka) dr. Eugen Billig és Gustl Heintze (zongora), Franz Stronmayer, Franz Rottler, Richard Neubauer, Alois Janssch (ének) és az Alois Haselbunner, Georg Birnbauber, Hans Kutschera, schrammeltrio közreműködésével.

Csütörtök, szeptember 7

Begrád. 11:00: Gramofon. 12:05: Rádiózenekar. A szimfonián (12:35) rádiózenekar. 1:30: Hírek. 4:00: Harmonikazene. Nappalok. (M. Djordjevic). 4:30: Gramofon. 6:55: Nappalok. (Milita Bosnjakovic). 7:30: Rádiózenekar. 8:30: Ljubljana. 10:30: Hírek. Utána gramofon, tánczene.

Budapest. 6:45: Torna. Utána gramofonlemez. 10:00: 1. Magyar városok: Pestszécbel. 2. A művészyilág derúje (művészetekről). Felolvasás). Közben His Masters Voice gramofonlemez. 12:05: Állástalan Zeneszek Szimfonikus Zenekara. Vezényel: Melles Bela. 1:30: Gramofonlemez. 4:00: Havas István ifjúsági előadása. 5:00: "A konyha művészeinek jubileuma". (Brilliant-Savaria) Miller Vilmos dr. előadása. 5:30: Dr. Szekelyné Kovács Maria énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 6:15: M. kir. Operaház tagjából alakult zenekar. Vezényel Eridi Frigyes. 1. Donizetti: Az ezred leánya — nyitány. 2. Verdi: Aida, ábránd. 3. Mascagni: Fria barátunk intermezzo. 4. Leonavalló: Bohémek, ábránd. 5. Puccini: Manon Lescaut, ábránd. 6. Rossini: Tell Vilmos, nyitány. 7:45: "Oh, azok a régi jó idők". Nagy Endre vidam eseménye. 8:15: Roth-vonósnégyes. 1. Dohnányi: Des-moll vonósnégyes. 2. Brahms: Amoll vonósnégyes. 9:35: Racz József és cigányzenekara. Közben 10:10: A rádió külföldi megvendörája. 10:45: Karoly Dezső szalon- és jazzzenekara.

Broslau. 8:00: Hangverseny. Vidám zene. 9:10: Ha én király volnék, Adam háromfelvonásos vigorcvéje.

Bukarest. 7:20: Gramofonlemez. 8:20: Szimfonikus hangverseny. Bach: A-dur fuga. Beethoven: D-dur hegedűverseny. (Szarvas A.) 9:15: A hangverseny folytatása. Bizet: Gyermekjátékok, szvit. Bossi: Intemezzi Goldoniann.

Darenty. 10:30: Táncezene. — Sydney Kye és zenekara. 11:05: Nyolczongorás hangverseny. Ger-shvin: Rapsodie in Blue. Ravel: Bolero. Rachmaninov: Fis-moll prelud. Csajkovszkij: "1812" nyitány. 11:35: A tánczene folytatása.

Langenberg. 8:45: Régi kamarazene. 8:30: Erzsébet királynő, Elise Pflaf hangjátéka. 9:30: Szimfonikus hangverseny. Glück: I. balettszvit. Beethoven VIII. szimfonia. F-dur. 10:45: Népszerű és tánczene.

Milano. 1:05: Rádiózenekar. 7: Gramofon. 8:30: Sekuntala, Franco Alfano háromfelvonásos operája.

Wien. 12:00: Rádiózenekar. 3:50: Gramofon. 5:25: Hedi Renda (szopán) és Lissi Siedek (hegedű) hangversenye. 7:00: A bécsi szimfonikusok hangversenye. Franz Zyoni (tenor) közreműködésével. 8:30: Rádiózenekar. 8:45: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. Hendl: XI. concerto grosso, d-dur. Bruckner: III. szimfonia, g-moll. 10:45: Gramofon.

Pentek, szeptember 8

Begrád. 11:00: Rádiózenekar. 12:05: Gimnáziumzene. Nappalok (Nikolics Pavle). 12:35: Tűzsdobzene. Utána gramofon. 1:30: Hírek. 4:00: Torna. 4:30: Rádiózenekar. 6:55: Előadás. 7:30: Közvetítés Bratislavából. 10:10: Hírek, utána cigányzene.

Budapest. 10:00: Egyházi zene és szentbeszéd a lipótvárosi Szent István Bazilikából. 11:15: Görögkatolikus istentisztelet a Szegényház-terti görögkatiolikus plébániatemplomban. Majd: M. kir. Operaház tagjából alakult zenekar. Vezényel Berg Ottó. Közreműködők Bodo Erzi. 2:00: His Master's Voice gramofonlemez. 3:45: Pesthy Müller József előadása. 4:00: Livánról. 4:00: Fejcs szalonzenekar. 5:00: "Szeptember". Lőrinéz György előbeszélése. Felolvasa Somoly Pal. 5:30: Kelemen Lajos magyar nótaikat énekel Kurina Simi és cigányzenekarának kíséretével. 6:30: "Mit látam a csikagóli világtaláláson". Gajary György dr. előadása. 7:00: M. kir. államrendőrség zenekara. 8:00: Szimfonikusok a Studióból. "Prós pohár — Zöld pohár". Boldog bekebeli történet előjátékkal, 3 képpel. Baksay Sándor "Jahel" c. elbeszélése nyomban írta Leslyán Sándor. Rendező Kiss Ferenc. 10:05: Dullien Klára hegedű, zongorán kíséri Polgár Tibor. 1. a) Veracini: Largo. b) Fricco: Allegro. c) Hubay: Szerelmi álmom (átvétel a Zichy Géza balkezes zongoradarabjából). d) Rieger Tibor: Scherzo. e) Bazzini: A koboldok tánc. 2. Dohnányi: Ruralla Hungarica — I. Presto. II. Alla zingarecca. III. Finale (Presto). 3. a) Hódula István: Legendák. b) Bartók-Gerler: Szonata. 10:40: Veres Lajos cigányzenekara és Guttenberg György szalon és jazz zenekara Kálmár Pál énekszámaival.

BEOGRAD KRALJA ALEKSANDRA 70
CAFE-RESTAURANTE
„NOVA KRALJEVINA“
most nyílt meg 3238
két kitűnő szakember
Mija Ljubibratić és Mija Kadžević
vezetése alatt
Kitűnő konyha, szolid árak. Esténként a híres Lázár Bandi kombinált jazz-szalózenekara hangversenyez

SZEME KINCS!
VIGYAZZON RA S EZERT
SZEMÜVEGET
KIZÁRÓLAG
SZAKUZLETBEN VEGYEN!
Orvosi receptek gondos, pontos és gyors elintézése teljes jóállás mellett! Specialitások is raktáron! Igen jutányos árak!
OPTIKUS TENER SUBOTICA
NICIN-palota

KOVACS FEST, TISZTIT!
Üzletemet áthelyeztem, tisztelettel meghívom Önt új helyiségemben Noviszádon
Miletićeva ul. 19
a Srpska Bankával szemben,
Szomborban:
Kr. Petra ul. 2
Olcsobb lett a házbér.
olcsobb lett a ruha tisztítása is!

Tisztítási árak:
Frakk vagy zakat D. 50
Férfi ruha 40
Férfi nadrág 20
Kabát 25
Mellény 5
Férfi vagy női átmeneti kabát . 35-40
Férfi téli kabát . 40-60
Női ruha 20-35
3693

Mindenféle tűzifa, fűtőszergyári hulladék, faszén vagon-tételekben legolcsóbb beszerzési forrása
I O T H FAKERESKEDELMI R. T.
Bacska Topola. Telefon 20. 1453

POLOSKÁT
Tökéletesen és visszatérhetetlenül csak az egyedüli **CIKLON** pusztít el. Abszolút garantáltan biztos és olcsó. — Szag, ártalmatlan utóhatás nélkül. Hetenként kétszer desinsektál egyes daraboka is saját helyiségében. — Az összes felvilágosítókkal díjtalanul szolgál. Tökéletes desinsektáció
CIKLON A. D. IIÓKJA NOVI SAD
Kralja Aleksandra ulica 21. — Telefon 21-55. 3636

Halottaink emlékének megőrzése a legszebb emberi éremény.
„GOLGOTA“
temetkezési vállalat a legmesszebb menő igényeknek megfelelően elsőrendű új felszereléssel, villanyvilágítással és falvédő szerkezettel (a falakba nem verünk szegyet), nagy raktár érc és saját készítésű fakoporsókban, szemfedelek és koszorúkban, exhumálást és szállítást bárholonnan bárhová vállalunk. **A legolcsóbb kiszolgálás.**
LENKEY IMRE ES FIA
»GOLGOTA« TEMETKEZESI VÁLLALATA
Noviszád, Uszpenszka u. 12. Telefon 26-90

A kitűnő hírnévnek örvendő
NOVISADI GYORS- és GÉPIROISKOLÁBAN
a tanítás szept. 4-én kezdődik.
PROSPEKTUST készítségül küld, vidéki tanítványok olcsó és jó ellátásáról gondoskodik
GÜNSZ BLANKA
igazgató
Noviszád, Petra Zrinjskog ul. 12.
3286

RTANJI BRIKETT
a legalkalmasabb, legjobb és legolcsóbb fűtőanyag központifűtés és töltőkályhák részére.
Vezérképviselő:
„CARBON“
Adolf Nathan I. dr. ug.
fa- és szénkereskedés
Noviszád, Kr. Petra u. 30 I.
Telefon 24 83

Felhívom a t. hölgyközönség szíves figyelmét külföldi újonnan beszerzett lemodernebb
plissé gépemre
amelyben legújvidebb idő-beállítás végzők mindennemű felszárítási megrendelést, a lemeréskeletben árban.
Egyben felhívom szíves figyelmüket hogy üzletemben továbbra is saját épeimen vágok
aszurozást és endlizést, kézi- és géphímzést
a legkényesebb igényeket is kielégítően, ugyazintán mindennemű gombathúzózt, azonkívül szakezerien vágok függöny és mindennemű kézimunka montirozást, valamint vállalom szmína és perzsa szőnyegek stuccolását, minden e szakmába vágó munkák teljesmértetes és gyors elvégzését
Előnyomdában mindennemű új minta óriási választékban.
Egyben értesítem a n. b. közönséget hogy üzletemben válllok **ruha és helme testest valamint ruhatisztítást is.**
Tisztelettel
özv. Nagyfejeőné
előnyomda és kézimunka üzlete
Noviszád, Kraljica Marija u. 2. (Srpska Matice épület)

Tudja-e
már, hogy mi a
Rekord-
ruha?
Tudja-e
miért olcsó?
mik az előnyei?
Jöjjön
tekintse meg az
ujjonnan berendezett
REKORD
ruha áruházat
SZUBOTICA
KARADJORDJEV TRG 4.

Boroshordók!
Szüretelőkadak
használtak és ujak 50 liter-től 4000 literig, nagy választékban, legolcsóbb árban, legjobb minőségben beszerezhetők
Kriks Lajos
Szubotica, V. kör
Mažuranićeva ul. 19.

Nem kell nafta és benzin
mert 75% megtakarítást ér el naftával szemben, ha átalakítja malmát szögüzemre. Fűtőüzemes generátort konstruáltak minden robbanó motorhoz. Vállalok kátránymentes motorszerelést ventilátor nélkül.
BURÁNY ISTVÁN montőr, BEOGRAD, B. Drinčićeva ul. 23

Szülők!
Iskolába járó gyermekeiknek vegyenek iskola- és aktatásukat
Dietrich-nél
Noviszád, Trg Oslobođenja 4

TŐKÉ ASZTALOS 173
BUTORAI
izlésesek, olcsók és jók!
Subotica IV, Palmotićeveva 20.
Tanonc felvétetik

Iskolakönyvek,
iskolaszerek, rajzszerek előírás szerint
VIG könyv — papirkereskedés
Használt tankönyvek féláron
296

Az ujonnan berendezett legmodernebb tökéletes technikai teljesítményű
FESTŐÖDE
részére vállal a FONO, KÖTÉLVÉRŐ ÉS TEXTILIPAR R. T. ODZACI
a legolcsóbb napi árakon
mindennemű gyapjúaru, gyapju és félgyapjuszővetek, selymek, puplinek stb. átfestését.
Szintartóságért és tisztaságért jótállás!

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIOMUSORA

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIOMUSORA

3

LITKA MOZI - SZUBOTICA

Vasárnap utoljára

Ámor porázon

Hangulatos, vidám, ötletes vígjáték modern zenével és dalokkal.

MAGDA SCHNEIDER

Wolf Albach Retty, Ida Wüst, Otto Wallburg

Előadások kezdete 4, 6 és 10 órákor Rendszer helyárak

Kávéház és étterem áthelyezése!!!

Artesim a mélyen tisztelt közönséget, hogy szeptember 1-től kezdve

éttermem és kávéházamat áthelyeztem **Pasicseva ut. 3. szám alá** a Bata-féle cipőüzlet mellett, ahol kipróbáltan kiváló konyhával, elismert szőlőprákkal és ügyes kiszolgálással állók továbbra is nagyrabecsült vendégeim és a nagyközönség rendelkezésére. Szíves pártfogást kér

Brüll

a Grand (National) kávéház és étterem bérője

Eladó

Noviszádon TRAFIK jóformájú helyen, betegség miatt átadó. Cim a noviszádi kiadóban. 2100

Takaréktüzhelyek, vasalószénsparherdek legolcsóbban, jótállással, minden darabon **Csányi Zoltán** Noviszád, felirással kapható Zseljeznicka ucca 91, a vasút állomás közelében. 2268

Nyomda és könyvkötészet eladó vagy könyvkereskedéshez társ kerestetik. Leveleket „Biztos megelhetés” jellegre a kiadóhivatalba. 3278

Bankbetétkönyv (Prva Hrvatska) ellenében eladnék 2 darab 4-5 üléses autót, esetleg 2-ülésezre átcserelelném. Cim Noviszád postafiók 126. (Tel. 29-57) 3689

Eladó egy fehéres bodor selyempincsi. — Erdeklődni Kamenicka 1. Noviszád. 3797

Férfi öltöny, felöltő, jó állapotban olcsón eladó. Kardos, Slovačka 12. Megtekinthető 12-2 óra között. 3776

Kerékpár-gumik

külső, prima holland gyártmányú 60 dinár „Ardilla” kerékpárüzletben, Strossmajerova 16. Szubotica.

Figyelem!

Kávé

a „JUGOBRAZIL”-nál (Futaki ut 12) vásároljon. Naponta frissen pörkölt kávé. 3767

Szubotican kitünő állapotban levő magyar érettségi könyvgarnitúra jutányosan eladó. Csajkás, Harambasiceva 11. 3693

ELADO hentes és mészáros üzlet Szentán a templomtér közelében. — Bálint Mihály, Szentán. 3781

Egy szép Diesel-motor 6-7 HP, eladó. Noviszád, Kamenici ucca 28. 3799

Eladó újonnan épült szép családi ház a strand közelében. Noviszád, Ravanička ul. 38. 3795

Valódi harzi kanári, narancs, arany, Izabella és tirolsárga színekben kapható a tenyésztőnél, Ircen István, Adamovics telep III. 4. 3793

Kisebb családi ház eladó. Noviszád, Kraljevička Marka u. 58-a. 3782

Szalontutor, konyhaszekrény, edények evőeszközök elköltözés miatt olcsón eladó. Csura, Kralja Aleksandra 3. I. 3805

Fűszerkereskedés, főfogalmu, más elfoglaltság miatt eladó. Kojic M. Noviszád, Skerliceva 37. 3785

HÁZ 3 szobával, 3 konyhával, fele készpénzért, fele részletre, eladó. — Gabriel Sándor, Noviszád, Adamovics-telep III. csop. 192., a kat. templom közelében. 3787

Jól bevezetett fűszerüzlet eladó. Noviszád, Vojvoda Suplička 18. 3788

Egy keveset használt VARRÓGÉP eladó. Kamenicka 67. 3008

Foglalkozás

Londonból érkezett angol nyelvtanár privát órákat ad. Arthur Warren, Satarikova 6, Noviszád. 3773

Poloskákát

s azok petéit teljesen csak a „CIAN”

irtja ki. Garantált biztos és olcsó, szagtalan s nem rongálja a bútort. Hívásra Noviszádon kívül is megyünk **Zavod za Dezinfekciju**

Noviszád, Jevrejska ul. 2. 3705

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

APOLLO

Csütörtöktől—vasárnapig

Idénynitő, szenzációs műsor! Bolváry film

GUSTAV FROHLICH, NORA GREGOR, OTTO WALLBURG

Amiről az asszonyok

álmodnak

Robert Stolz zenéje.

2. Flíp béka

3. FOX HIRADO:

1. A gödöllői világ-jami orce
2. Codos és Rossi rekord-repülése
3. Balbo légitörténetének hazatérkezése

Este 7 órákor — szombat és vasárnap kivételével — olcsó helyárak!

Előadások 5, 7, 9, vasárnap 4, 5, 7, 9 órákor
Telefon 21-94

APOLLO

Hétén Fedden—szerden
Ötletes, tréfa vígjáték:

Miért mindiárt válni?!..

ELSE ELSTER, PETROVITS SZVETISZLAV, SZŰKE SZAKÁLL — Zeneszerző: M. Spoljanski. Verbeli nagyvárosi történet, amely azonban bárhol, akár nálunk is megtörténhet.

Kitünő kísérő műsor

Este 7 órákor olcsó helyárak

Előkészületben: „CSOKOL VERONIKA”

Csal Franci várya-várt új csodafilmje

Órajavításait legolcsóbban végzi jótállás mellett Györi Dezső órász, Noviszád, Zseljeznicka 35. 3292

Allást keres

Kaucióképes kereskedő bizalmi, könyvelői vagy pénztárnoki állást vállalna. Megkereséseket „Teljes garancia” jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 3772

ELŐRENĐŰ szerb-magyar-német gyorsíró, levelező, nagy gyakorlatú, állást keres. Megkereséseket „Allandó” jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 3585

Borbélysegéd, jó munkatér, tízéves gyakorlattal állást keres azonnali belépésre Noviszád, Miticeva ul. 28, az udvarban. 3697

Szerbül, magyarul és németül beszélő nő állást keres gyermekek mellé. Erdeklődni Günsz Blanka kisasszonynál, Petra Zrinjskog 12. 3803

Kiadó

Megános sarokház forgalmas helyen, üzlethelyiséggel és lakással együtt azonnaltól olcsón kiadó. — Noviszád Grobljanska 19. 3804

Noviszádon, a banovtina-val szemben, butor-, textil-engross üzletnek vagy vendéglőnek alkalmas helyiség, továbbá egy kisebb üzlethelyiség, valamint 5-4-3-1 szobás, irodának is megfelelő lakások kiadók. Ugyanott buldogok eladók. Erdeklődni Jevrejska 4. sz. alatt, a háztulajdonosnál. 3690

Modern 4 szobás lakás jutányos áron azonnaltól kiadó. Cim: Futaki put 28. Noviszád. 3707

Két üzlethelyiség kiadó. Noviszád, Cara Dušana 35. 3796

Olcsón kiadó szoba, konyha, speiz, Noviszád, Radanicka 17. Nagylimán. 3801

UJ HAZ, egy szoba, konyha, speiz, verandával, Cara Dušana 79, azonnaltól kiadó. Bővebbet Allami kórház portánánál. 3700

Nagy üzlethelyiség azonnaltól kiadó, esetleg átalakítással. Noviszád, Futaki ut 24., a zsidó templommal szemben. 3789

Uj házban, Noviszád központjában október elsejére kiadó földszinti és emeleti háromszobás legmodernebb lakás ös-zes mellékletiségekkel. Bővebbet Njegoseva 15, telefon 25-71. 3707

Városi Mozi - Szubotica

Bemutató szombat, szeptember 2.
A világlágerék sorozatának első száma:

Dal a világ körül

Csodaszép műjő, fejedhetetlen melódiák, szívhez szóló tartalom.

Főszereplők:

Josef Schmidt,
Charlotte Ander, Fritz Kampers,
Viktor de Kova

FOX heti híradó

A világ eseményei képekben és hangban.

Helyárak 3-12 dinár. Előadások kezdete hétköznap 4, 7/7 és 9, vasárnap és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órákor

Arena-Mozi, Sombor

Csütörtöktől—vasárnapig

Monumentális tonifilm

Pompeji végnapjai

Főszereplők:

Korda Mária, Várkonyi Mihály
Berthard Götzke

KIADO ketszobás lakás, konyha, speiz, Noviszád, Szibinjanin Janka u. 25.

Családi VILLA háromszoba, fürdőszobával, kerttel kiadó Bővebbet Petra Zrinjska ucca 23. 3809

Használt varrogépek, ródót és női biciklit veszek. Széni, Deakova 35.

Megvételre keressünk egy használt modern írósztát. „Jucosvila” Futoški put 27. Noviszád. 3759

Kereslet

BÉREST KERESÉK kisebb gazdaságomba, aki a földműves munkákon kívül tehenészetben, disznótenyésztésben és huzalásban, valamint az összes gazdasági munkában szakgyakorlattal bír. Bővebbet Noviszád, Temerini 7. 3577

Vennék jó állapotban levő használt, jobb minőségű szőnyeg 3x4 m, vagy nagyobb méretben is. Cim a kiadóban 3692

Két leány- vagy fiúdiákot teljes ellátásra, zongorahasznáttal elváltatni a családomhoz. Noviszád, Laze Koszticsa 33. 3794

Házmaster lakás ellenében azonnaltól kerestetik. Cim a kiadóban. 3792

Ugyes szöveket és egy 13-14 éves tanoncot szövegebe felveszünk. „Jucosvila” Futoški put 27. 3760

1000 — dinár provízió annak a személynek, aki egy új zongorára vevőt talál Cim: Gunduličeva 34. Noviszád. 3786

Ujságkihordó saját biciklivel felvétetik. Ugyanott 14-16 éves kifutóúti saját biciklivel vagy anélkül rögtön belépésre kerestetik. Pravda, Noviszád, Temerinska 8. 3706

Lakás kiadó, mely szoba, előszoba, konyha, speiz és mellékhelyiségekből áll, új házban, szept. 15-e olcsón kiadó. Tone Hadzicsa 26/b

Különítele

Malcsics Andrija szabó üzletét ismét a rendes időben tartja nyitva. 3790

22- dinár

100 kgr. száraz aprított parkett hulladék tűzifa hához szállítva. Mindennemű tüzfát vagontelekben bármely állomásra és itteni telepünkről kicsinyben a legolcsóbb ár mellett szállítunk. Kérjen arajánlatot. Vujkovic J. és Tarsa, Szubotica, Jukičeva ulica 41. Telefon 8-69. 249

Billiárd-asztalok

modern kivitelben, mérsékelt árral. Gyártja Gombár József, billiárdkészítő, Temerin. 3770

Épület-, portál-és bútortfestés!

legolcsóbban és legszebben készít

Rizsányi Péter Szubotica

Harambasiceva 1. (Litka mellett)

A közeledő zsidó ünnepekre

barches-rendelést

felvesz és házhoz szállít:

ADLER, Ustavka 36. Noviszád Telefon 27-32

Könyvelők(nők) és ügyesebb kereskedelmi alkalmazottak,

akik magyarul tudnak, szép keres-tínez utatnak (havi 4-5000 dinár) „A Híradó Kereskedő Könyve”-nek terjesztésével. Erdeklődők rövid curriculum vitae-vel megírt ajánlatukat küldjék a következő címre: Noviszád, postafiók 75.

Szenteleky Kornél emlékezete

Önkéntelenül Wesselényinek imádatos sőhaja Kölesey halálának hírére jut eszünkbe, mikor Szenteleky elhunytán, szomorkodunk: »Nem közénk való volt.« A hivatásos és azért többnyire hivatalos siratók már elsírták a vesztésüket, a szerkesztőségeket ostromló »külön« tudósítók már újra rendes foglalkozásukhoz tértek vissza és a szíváci sarkert hantja alatt végre nyugalomra tért a nagy halott...

»Nem közénk való volt« — nem ebbe a forrongó, tülekedő és még a legszubbilisebb tevékenységen — az irodalmin — is keresni vágyó korba. Mély érzésű, de halk szavú szemlélője akart lenni korának, kinek minden szava abból a mély fájdalomból fakadt, miből annyi jutott neki, de tisztult formájával éppen e zaklatott kor nak akart nyugalomra juttatni az abszolút szép és nemes élvezetével. Nem vágyott vezéri szerepre, nem is született annak, csak azért vállalta, mert ideáljai megvalósulását így könnyebben remélte, amint a nőies szelidségű Kölesey vállalta az irodalom érdekében a kritikus gyűlölt szerepét. Szinte kerülte a nyilvánosságot, mintha elhárítani akart volna magától minden, még legindokoltabb dicséretet is, az a bizonyos fájdalmas mosoly jelent meg arcán még legmeghittebb barátjai körében is, ha immár kétségbevonhatatlan vezéri szerepéről volt szó.

Nem véletlenül lett íróvá, kora tanuló ifjúságától kezdve tudatosan és következetesen készült e pályára, mert hivatást érzett erre és mert a — most egyszer nem mostoha — sors kedvező környezetbe és szerető vezetéshez jutott. Szülői háza — az a nagy és szellemben is emelkedett, finom előkelőségű úri ház bőven szolgált úgy anyagi eszközökkel, valamint szellemi táplálékkal is. Utazott már gimnazista korában sokat és egy-egy útközben irodalmi tanárához intézett képes lapjában már feltűnt az a szépért szinte rajongóan lelkesedő lélek, mely azt a lelkesedést írásban gyönyörűen ki is tudta fejezni. Ezt még tanulóévei is korán vették észre, mert nem egy díjat ép utleírásával nyert a szombori gimnázium — önképzőkörében!

Önképzőkör! Hagyjuk azt a bizonyos fölényes mosolyt, legalább ebben az egy esetben. Valóságos nagy esaták dultak akkor ott ép Sztankovics Kornél VII. oszt. tanuló személye körül, mert oly széles és még akkor is feltűnő tartalmat, formát és kifejezésmódot árukt el munkássága, hogy nem egyezett csöndes lényével. Aki soha hangosan meg nem szólalt, kinek a beszéde oly nehezen hagyta el »fogai sövényét«, írásaiban már kész stílista volt és ami még vezetőit is bámulatba ejtette, volt mindig eredeti mondanivalója. Akár a »Szent Péter esernyjő«-t méltatta és boncolta kritikailag, akár műfordítást mutatott be németből, franciából, akár valamelyik élményét dolgozta fel, mindenben volt valami egészen sajátos jegy, jegye az egyéniségnek, a maga egyéniségének. Mind az ami későbbi munkásságát jellemezte: a finom megértő és nagyvonalú kritika, halk, de megindító erejű lírája, mely nélkül műfordításai nem születtek volna meg — mindez már akkor megvolt benne kezdeteiben, de tudatosan. Megvolt benne a hihetetlen sokoldalúság, mely állandó olvasásra, elmélyedő kutatásra ösztökélte, természetesen a szűkebb iskolai »tantárgyak« rovására. Mintha tudta volna, hogy az ő férfi korában a költő és író szerepe már nem csak az ihletett vates lobogó lelkesedésében merül ki, hanem a modern idők irányításába csak az folyhat be, ki, mint a nagy német és angol írók, az egész emberi társadalom lelki alakulásainak egész komplexumát ismeri, megérti és megérzi.

Vezérré is ezen tulajdonságai rendelték. Vezérré — a jugoszláviai magyar irodalom vezérévé lett nemcsak azért, mert kétségkívül ő az egyetlen litteratusa ennek a ma már terebélyes, öncélú szellemi tevékenységnek, hanem főleg egyénisége révén. Nem olyan nagy goethei szellem, kinek fölénye előtt hajlott volna meg mindenki, — mert ma nehezen hajolnak meg

még egy Goethe előtt is — hanem mert mindenki, még az írók és költők nehezen meggyőzhető és meglehető önző meggyőződésű többsége meg érezte benne a magasabb, a nemesebb, az elhivatott egyéniséget, akinek nappali álma és éjjeli álmatlansága csak és kizárólagosan egy eszme körül forogódik, lelkenek ez az egy a lelkezett gondolatja: összefogni az itt termő és teremő tehetségeket, egy terebélyes nagy fává fejleszteni az itt elbokrosodó szép ágakat, alkotni és megtartani a jugoszláviai magyar irodalmat. Ebből folyt aztán önként a jugoszláv-magyar kulturközösség eszméje is. Az itteni

irodalom csak a hazai rögökből táplálkozhatik és mert ebből huzza éltetőerejét a jugoszláv szellemi élet, azért a közös talajon nőtt és közös forrásból táplálkozó, de más nyelven megszólaló szellemiségnek egymáshoz barátfilag, testvérileg legközelebb kell jutnia. Hogy e gondolatnak meg tudta nyerni ka mai szerb költők legnagyobbikát — Jovan Duesicsot — az megint az ő egyéniségének varázsát bizonyítja, mely meg tudta találni és tartani az eszmének a congeniális egyéniséget.

»Arnyéka az elköltözöttnek!... a sírdomb a békesség laka, s küszöbén emberi érdek nem léphet be. Elköltözött az ember, a költő a miénk!...«

Dr. KOHLMANN DEZSŐ.

Mi tetszik Amerikának

Harrisson megjária

Albert Haig díjnyertes karcolata

Ez az írás az amerikai Short-Story pályázaton, a legjobb rövid elbeszélésre kitűzött 5000 dolláros első díjat nyerte meg.

— Látod, hová jutottunk az örökös kártyázásod miatt, — szolt panaszos hangon az idősebb hölgy. — Nemesak a pénzünket, hanem a lakásunkat is, a szép bútorainkat, ékszereimet, mindent elvesztettél rövid két év alatt. Most itt állunk és még ennek a két bútorozott szobának a lakbérét sem tudjuk kifizetni. És ma már az utolsó értéktárgyunkat, az ezüst szervizünket is el akarod adni.

— De hisz nem is akarom eladni! — vigasztalta az idősebb ur. — Van egy ötletem...

— Ép most igen előnyös volna nagyságos asszonyomra nézve, az antik-ezüst kivételesen magas ára, — buzgólkodott Harrisson. — Persze ezért az egyetlen tányérért, melyet most felkínál, igazán nem fizethetek sokat; de ha az egész készletet átengedné nekem, talán ötszáz dollárra is számíthatna.

— Oh, ez nagyszerű volna — felelte az idősebb hölgy, kissé habozva. — De nem, nem — folytatta aztán határozott hangon — már ugyanis szemrehányást teszek magának, hogy egyetlen darabot is el akarok adni nagymama hagyatékából. És ez az ezüst szervisz főbüszkesége volt. Nem, ezt igazán nem lehet.

Harrisson, a régiségkereskedő ismerte a közönséget. Főleg idősebb hölgyeknél mindig egy kis rábeszélés van szükség, amíg családi kincseiktől meg tudnak válni. De egy nagyobb üzlet igazán megérdemel némi fáradságot, és a bemutatott tányér után ítélve, pompás antik ezüstkészletről van szó, melyet szép haszonnal adhat majd el.

— Teljesen megértem nagyságos asszonyomat, — felelte tehát meleg érzéssel. — De meg kell jegyeznem, sajnos, gyakran tanuja voltam annak, hogy az emberek értéktárgyaikat darabonként, egyenként elkötyavetyélték, ahelyett, hogy az együvé tartozó holmit egyszerre értékesítették volna, jóval, de jóval magasabb áron... Tessék tehát a dolgot inkább nyugodtan megfontolni és engem azután értesíteni.

Harrisson emberismerete nyilván beigazolódott ebben az esetben is. Megelégedett mosolygással olvasta már másnap az idősebb ur hölgy levelét, melyben felkérte, hogy fáradjon el a lakására az ezüsthalmi megtekintése céljából. Alig telt el egy félóra, már ott is volt a megjelölt helyen, nehogy az elhatározás újra megváltozzon!

— Jó reggelt Harrisson ur, — üdvözölte Fentonné asszony, ez volt a levél aláírása. — Ön olyan korán jön, én még tu-

lajdonképpen azt remélem, hogy lesz még időm kis kincseimtől elbucszni. De így talán még jobb... annyi kedves emlék fűződik a tárgyakhoz.

A szoba, melybe Fentonné bevezette, kóppott eleganciájával Harrissonra teljességgel azt a benyomást tette, melyre el volt készülve. Elszegényedett középosztály, morolta megértően. A nyílt kandallótűz, a nagy kristálycsillár, a masszív pohárszék.

— Remek — kiáltott fel Harrisson önkéntelenül, mikor most egy asztalon egy halom csillogó ezüsthalmi pillantott meg. A szakértő élvezetével szemlélgette egy kis ideig a tárgyakat és azután, újra teljesen üzletemberré válva, egyenként vizsgált meg minden darabot. Persze nem volt nehéz a készlet régiségét és értékét pontosan megállapítani, minden kétségen kívül egy régi angol diszkészlet volt, mely legalább is ötezer dollárt ért. Micsoda lelet! És milyen szerencse, hogy valamely más kereskedő nem előzte meg!

— Hatszáz dollárt adhatok érte, — mondta végre; hisz az idősebb hölgy valószínűleg nem is sejtette, hogy az ilyen pompás ötvösművészeti remeknek mi a valódi értéke.

— Milyen kedves — felelte valóban — végre megszűnnek a gondjaink. És most szinte azt hiszem, hogy nagymama nem is haragudna rám, hogy ezekben a rettenetes időkben eladom az ezüstöt.

— Persze, hogy nem — helyeselte Harrisson. — Azonnal kiállítok önnek egy csekket és a soffőröm mingyárt le is viheti a holmit.

A kereskedő nyugodtan leült az asztal mellé és a megállapított árnak megfelelően kifizette a csekkblankettát.

— Tessék, itt van a...

— Megnyílt a szomszéd szoba ajtaja, Harrisson nem fejezte be a mondatot.

— Oh, a bátyám, Halbert ezredes, — mondta Fentonné asszony. — Kedves Charles, tulajdonképpen meg akartalak lepni. Képzeld csak, Harrisson ur hatszáz dollárt fizet nekem nagymama ezüstkészletéért. — Nagyszerű, ugy-e? Most vége a nyomorúságunknak. Olyan boldog vagyok.

— Mi az? — szolt az ezredes — eladod az ezüstöt, mielőtt tanácsomat kérnéd?! — Hatszáz dollár! Uram, — fordult most Harrisson felé, — nem szégyeli magát, hogy így be akart csapni egy öregasszonyt!? Hiszen a készlet legalább háromszor annyit megér!

— Kikérem magának ezt a hangot — felelte Harrisson ingerülten. — Én a készletet megvásároltam, Fentonné önagysága átvette a csekket — nincs tovább.

— Arcátlan család! — ordította az ezredes. — Majd megmutatom, hogy kell magával elbánni. — És ezzel kitépte a csek-

két nővére kezéből. — Azt hiszi, hogy én majd nyugodtan nézem, hogyan fosztja ki ezt a tapasztalatlan asszonyt vagyonából? Tessék és tessék, és tessék!

A dühös öregur össze-vissza szaggatta a csekket és a papírdarabkákat bedobta a kandalló lángjába.

— És, most hordja el magát, de azonnal, vagy saját kezémmel röptem ki az ajtón!

— Kérem, menjen most inkább, — kezdte most Fentonné is. — Mikor a bátyám izgatott, nem lehet vele beszélni. — folytatta suttogva. — Az ezüst ugyanis az én kizárólagos tulajdonom és holnap majd elviszem az üzletbe. Ön akkor csak egy új csekket állít ki számomra és minden rendben van. Közben elintézem a dolgot a bátyámmal.

Harrisson nem volt gyáva ember és nagyon bosszantotta az a gondolat, hogy egy már megkötött üzlet hasznától elessen. De mégis belátta, hogy nem volna értelme, ha a dühöngő ezredessel most verekedésbe bocsátkozna; különben is biztosan lesz alkalma újból felvenni az összeköttetést Fentonnéval és szükség esetén valamivel magasabb árat fog ajánlani neki, ha holnap

jelentkeznek nála.

— Hát jól van, — mormogta Fentonné felé és elhagyta a szobát, miközben nem éppen barátságos tekintetet vetett az ezredesre.

Egy órával később egy idősebb ur egy elég súlyosnak látszó bőröndöt helyezett el a gyorsvonati fülke poggyászhálójába.

— Na látod, — fordult kísérőjéhez — mégsem adtuk el az ezüstkészletet. Legalább egyet a hat százas közül, igazán ideadhatnál nekem.

— Teljesen kizárva, — felelte az idősebb hölgy nagyon határozottan. — Mától fogva én kezelem a kasszát. Ki tudja, mikor akadunk megint egy alkalmas lakásra; olyan kevés most a nyitott kandallós lakás. Enélkül pedig nem lehet.

— Nem, anélkül nem lehet, — erősítette meg az idősebb ur.

— Ügyességed különben igazán meglepett. Még magam is alig vettem észre, hogy nem a csekket tépted el, hanem egy más papírt és azt dobtad a tűzbe.

— Csak gyakorlat, — mondta szerényen az idősebb ur. — Gyakorlat az egész, kedvesem. Öreg kártyás létemre...

Ez is akkó adódott elő, mikó még az Adó kutyám megvót. Ganajhordás idejibe történt. A ganajhordássá egygyidőbe szokom az adót is rendezni. Mer úgy vagyok vele, hogy minden piszkos munka jobb, ha eceerbe végződik.

Főkászálottam. Zsebbe tettem a pizt, meg vagy hat kiskönyvet, akít csak az almárijumon tanátam. Mer a nyovoja tuggy manapság mellik mirű szól, a pizt is csak úgy olvasatlan raktam zsebbe, mer a nehíssig tuggy előre, hogy menyinyi köll majd.

Odabe meg is montam

— fölkérem a tekintetes jedző urat, úgy számíjják ki, hogy pótlék meg hátralék ne igen legyen! Ehen vannak a könyvek csak válszszak ki mellik mirű jó!

No de mán az elejibe baj lett, mer aszongya: ez az ármentesítő pizrű van! Odadom a másík könyvet. Aszongya

— emmeg hitkössigi adó.

A harmadik irás a tavali kulukot monta a negyedik a kéménysöprű pizre vót, az ötödik a banki pizre követölte a töllesztést.

— No — mondom — hát akkó csak állíjon ki új könyvet! Oszt csak istenesen!

Hát ki is számolta, Kiszámolta az anynya kirelajzumát. Ugy kiszámolta, hogy nem maratt még egygy pohár borra való pizem se.

Mikó oszt nagy dohogássá kigyüttem, akkó veszem észre, hogy a lajbizsebbe maratt még egygy cédula. Kérdezem oszt az egygyik kisbirót, hogy mirű jó a cédula, aszongya, hogy a kutyáké kék fizetni. No de mer mondom, lefizettem aki csak piz vót nálam, hát a kutyadó fizetetlen ma-

ratt. Ott egye meg a nehíssig!

De biz nem ette meg. De én nem vagyok a hibás, se az Adó kutyám, se az a szeginy koskribáló jedző. Mer mit tehet az rula szeginy, hogy ojan pranda a mester sige! Nem igaz?

Mer csunya mestersig, aszt meg köll engenni. Akar a trágyahordás. Mer az is piszkos, csak hasznót hajt a földnek, emem meg az állomnak. Mer nekik is be kék nyúni az ember zsebibe, ha ott nincs semmi, hát a belibe.

A külömbsig csak annyi, hogy mink villává, ök meg tollszárrá kavargatják a

a piszkot.

Node hogy szavam ne felejcsem, hát a kutyapiz nem felejtődött el!

Epp hátú foglalatoskottam, az udvarba, amikó begyün a koskribáló a kisbiróva. Észre se vettem. Még a kutyám se ugatott, mer igen el vót foglalva szeginy. Mer hogy kölkedett epp a jászol alatt, aminek meg a kis onokám örüt éktelen.

Begyün a koskribáló oszt hogy megláti a kis onokám, meg is kérdezi, hogy aszongya

— van e kutyátok kis öcsém?

Aszongya a gyerek

— van ám, de nem adunk keteknek, mer aszonta öregapja, hogy aszongya ha négy leszsz, akkó én is kapok egygyet.

Megnyálazi a plajbászt a koskribáló oszt aszongya

— hát hány van?

Aszongya a gyerek

— várják ked, mingyá megnézem, mer az előbb csak három vót még!

Epp jókó értem oda. Mondom

— No mán jedző ur, csak nem hisz ennek a kis eszejének! Nem mondom, vót egygy kutyám, de szeginy epp most döglődik. Pedig éktelen jó kutya vót! A mútkó is maj lehasította a kisbiró pantallójábú egygy darabot. De mer mondom, igen jó kutya vót, hát ha muszaj, az idei tiszteletdíjat megfizetem utánna, ha epp muszaj!

Aszongya neki nem piz köll, csak koskribájja a kutyákat, oszt kiné hány kutya van majd annyit fizet utánna gyüvőre.

— No — mondom — akkó még jobb. Mer ehen a kisbiró is, a Jóska, ő is tudhati, hogy ha nekem kutyám vóna, akkó maga nem nyálazná az udvaron a plajbászt, mer aligha lenne maradása!

Mondom mán egisz rendbe gyüttem velük, mán indulóba is vótak, mikó a kis onokám kiszalad az istalóbú oszt aszongya nagy lihegés közbe hogy aszongya

— bácsi, várják ked, de ha kivári, menten meglesz a hatodik is!

Szerencse, hogy epp kocsi ment az uccán, oszt a zörgéstü nem igen értette ki a szót a koskribáló, mit lafatyót a gyerek. Jobb kezémmel oszt a gyereket tasztítottam odébb, a ballá meg a koskribálót nyomtam a kiskapu felé.

Mire a koskribáló a sarokra ért, az Adónak nyóc kis adója lett.

Mondom, akar az igazi adó! Egygybü leszsz sok. Oszt szaporodik, ha kó, ha nem. Csak az a külömbsig, hogy a rendes adót bajos átanni másnak. Emezeket a vaksi adókat meg hamardosan szétkapotkák. Most mán koskribáhatik.

Maratam tiszteletel
Mihál bácsi.

Cziráky Imre:

..mosoly... könny...

A »Jugoszláviai Magyar Könyvtár« kiadása

A buvár, aki leszáll a tenger mélyébe, olyan kincsekre bukkan ott, amikről azok akik csak a víz felszínét látják, nem is sejtjenek; a néplelek sokszínű szépségét, kacagató és könnylakasztó tureságait, egyszerű örömeit és csöndes bánatait, az unormizált külső alatt rejtő bonyolultságát is csak az látja, és érti, aki maga is a nép között él. De nyitott szemmel és érző szívvel, mint Cziráky Imre.

A Reggeli Újság olvasóinak nem kell bemutatnunk Cziráky Imrét, akinek „Mihály bácsi”-ja, a vajdasági Göre Gábor, egyik legnépszerűbb vasárnapi rovatunk s akinek egyéb novellái már sok-sok kedves olvasót szereztek olvasóinknak.

Kristály István mellett ő a leghívatottabb és legsikeresebb képviselője nálunk annak az irodalmi iránynak, amelynek Gárdonyi, Mikszáth és Tömörkény voltak az utjelzői. Kristály Istvánban talán több a költőiség, a melegség, Cziráky Imrében viszont több a közvetlenség, a derű. Ö maga írja: „az én szemem a könnyek fátólán keresztül is mindig tud nevetni” s ezért a legtöbb írásának célja is szórakoztatni, nevetetni, hogy mások is rózsaszínű szemüvegen át nézzék a világ fonákságait, az emberek hibáit s az élet gondjait-bajait. Amikor a kisgyerek orra bukik, előbb némán néz körül és lesi a hatást; ha a környezet megijed, a kisgyerek sírva fakad, de ha a környezete nevet, ő is elneveti magát és nem fáj a bukás. Ezért kell nevetni és mosolyogni mindenben, sírni nem szabad, mert az veszedelmes, mert a sírást nehéz abbahagyni, ha egyszer elkezdődik. Anatole France mondta: „A művész szeresse az életet s mutassa meg, hogy szép”. Azt hiszem, ez a Cziráky Imre életfilozófiája is.

Ez a mindent megérintő, mindent megboscsajtó, mindent kiegyensúlyozó hitvallása, nyíltan vagy burkoltan, ott lappang minden írásában s ezek az írások éppen ezért soha sínesenek tartalmasság és tanulság nélkül, még azok sem, amelyek anekdota-szerű voltaknál fogva különben könnyen sekélyesek válnának. Mert Cziráky Imre úgy ír, olyan könnyedén, sallangmentesen és keresetlenül, mintha csak a kedélyes törzsasztalt mulattatná, vagy mintha téli estéken a befűtött kemence mellett mondana meséket ahítattal hallgató gyermekeknek. Majdnem minden írásában a szerző van előtérben, még azokban is, amelyekben nem első személyben beszél s nem a saját élményeit írja le; ennek folytán az alakjai bármennyire husból-vérből valók is, mégis a szerző köntöcsében jelennek meg előttünk s a történetei bármennyire igazak is, mégis a szerző színészségében, a szerző egyidejű ítéletével súlyosbítva peregnék le. Ez az írásmód másoknál, kevésbé tehetségeseknél, kissé kockázatos volna, de Cziráky Imre mondani valói oly eredetiek, érdekesek és értékesek, hogy nála csak másodrangú kérdés az ut, amelyen azok hozzánk jutnak. Cziráky nagy mesemondó s mi tágrameredt szemmel figyeljük az ajkát, a mondanivalóit, az arcjátékát, míg a mese, néha, nem is olyan fontos „...mosoly... könny...” című könyvében huszonkét hosszabb-rövidebb lélegzetű írását gyűjtötte egybe, amelyek nagy része „népszerű” történeteket tartalmaz vagy egy-egy érdebeöntött alakot mutat be. Ezen a téren Cziráky Imre igazán otthon van s még hiszem, hogy „A Fecske”, „Még halt Mátyás király”, avagy a „Gunari temető”, „A tavalyi penitencia” című novelláit valaki tulszárnyalná. Hasonlóképpen sikerültek a gyermekvilágból vett történetei („Csat bődj” — „A doktorék Lacikája”, „Leonka” és „A tejesasszony”), amelyek csupa-szív emberre s igen éles megfigyelőképességre vallanak. A férfi és nő örök har-

cába nem szívesen szól bele Cziráky Imre s a „Csendes mise” hőse például az egész problémát egyetlen halk, felszeg mondatban intézi el: „Mán rég akartam vóna szóni veled, Rozi, valamirü...” Szerelem van „A két csacsi”-ban is, de itt is mintha másodrendű volna, bár a novella személyei ugynevezett intellektuelek, Rendkívül hatásos és jóízű történetek a „Meggyönt a Kerekes Gábor”, „Ferenc bácsi fellebbezett”, „Mári néni az Úr koporsójánál” és „Megkerült a félboeskor” címűek, nagyon találó jellemzéssel, bár helyenkint közelebb állnak a tréfához, mint a humorhoz. Még ezeknél is leplezetlenebb, egyenesen gunyos a „Pár, akibe a szalonnavót”. Ezzel az elfajult, zagyva, hipermodern, ugynevezett sza-

badverselőköt akarja Cziráky Imre pellen-gérre állítani, de ez a szatira széteső szerkezetén kívül, a célja miatt is kissé kéri ebből a kötetből, amelynek mosoly és könny a vezérvonal. Mert ezeken a mai verseken nem lehet mosolyogni vagy könnyezni, ezeken a mai verseken vagy kacagni vagy bögni kell.

Cziráky Imre stílusa, mint már említettem, egyszerű, tiszta, folyamatos. Alakjai legtöbbször tájszólásban, népiesen beszélnek s ő is szívesen használ (vagy képez?) amelyek az irodalomban szokatlanok (mint enesebenesem — „nyösztetni” — „botromoskodni” stb.) amelyek azonban igen jól beleillenek az Akadémia szótárába is.

A könyv, amely határozott nyeresége irodalmunknak a „Jugoszláviai Magyar Könyvtár” VII. köteteként jelent meg, az Uránia-nyomda szép izléses előállításában.

Blazsek Ferenc

A brassói ezüstember

1637-et írnak. Johann Agricola lipesei orvos, fáradságos utazással érkezett meg a százok híres városába, Brassóba. Nagy utat tett meg. Végigbarangolta csaknem egész Középeurópát. Járt Magyarországon Horvátországban, azután körülményes uton eljutott Erdélybe, hogy honfitársait meglátogassa.

Johann Agricola híres orvos volt hazájában, de személye nem tévesztendő össze az ugyancsak német Georg Agricola-val a híres bányász és kohász, aki jóval előtte élt. A betegek tolongtak hozzá. Ki saját lábán jött, ki targoncán tolatta magát. A betegek között volt egy laboráns is. Nem volt súlyos baja, hamar kiheverte betegségét. Agricola hosszan elbeszélgetett pácienseivel, aki csakhamar bevallotta, hogy csodálatos dolgot tud; rézből ezüstöt csinál. Kezében van a bölesek köve, amellyel eltörölhető az összes földi gond. Agricola felkereste műhelyében is a sokat tudó alkémistát és végignézte az ezüst készítését. De beszéljen maga Johann Agricola.

„Csodálatos műveletet láttam Erdélyben, Brassóban, vitriollal, egy laboránstól, aki olyan különlegesen dolgozott ezzel az anyaggal, hogy meghökkenem. Rövid időn belül kék zafírrá alakította, mely termék színét a legerősebb tűzben is megtartotta. Megolvadt, s ha kihűlt, kék maradt és nem kapott más színt. Nem akartam elhinni, hogy vitriolból készült. A találmányt ő is nagyra értékelte. Laboratóriumában nem láttam mást, csak vitriolt. Ezt a kékszerű anyagot a rézhez keverte, jól fedhető tégelybe tette és három napon át erős tűzben hevítette. Azután kivette. A rezet egészen bevonta a kék olvadék. Erre azt mondta, hogy a réz a „vitriol lelkét” magához vette. En azt kérdeztem tőle, mi hasznát remél találmányától. Ő azt felelte, mingyárt látni fogom. A rezet erre a tégelybe tette, elegendő ólmot kevert hozzá, majd az ólmot elütte. Szépszerű ezüstöt kapott, amely minden vizsgálatot kiállt. En nem akartam elhinni, hogy ez a kékkő vagy zafir vitriolból készült, ő azonban szavára állította. A módszert nem tudtam eltanulni, bármennyire is akartam. Az ezüst finom minőségét saját szememmel láttam. Azt nem tudom, hogy ez a tinktura egyedül csak vitriolból állt — anint ő mondta — vagy sem. Mindez sehogyan sem ment a fejembe azonban úgy vélem, hogy az, az ezüst egy alkotórészét is tartalmazta, különben nehezen keletkezett volna, vagy az a réz tartalmazhatott ezüstöt, illanó természetűt, melyet a tűzben tet, állandóvá. Amint mondta, módszerével három naponként 12 talért állított elő, ami egy szegény teremtes-

nek éppen elegendő. Amint másoktól értesültem, a laboráns valóban megkapta ezt és nem szenvedett szükségét, jól élt és ami a fő, ingyen. Ezt részben maga bizonyította be. Az egész vidék ezüstembernek hívta. Az ezüstje aranyat nem tartalmazott, amire magam is nagyon kíváncsi voltam. Ő azonban azt hitte, hogy addig fejleszti az eljárást, amíg az ezüsből ugyanannyi aranyat kap, mint rézből ezüstöt. Hogy elérte-e óhaját, nem tudom, mert azután hosszabb ideig nem láttam és nem is kerestem fel.

A nyert ezüsttel magam is meg lettem volna elégedve, de módszerét nem közölte velem. En nem áhitoznék arany után, mint ő, s életem végéig nem éreztem volna szükségét.

Eddig tart a csodálatos ezüst-előállítás, vagy ahogyan az alkémisták mondják: „transmutatio”.

Amint látjuk, a „brassói ezüstember”, kinek nevét Agricola nem jegyezte fel, kékszerű olvadékkal dolgozott, amelyet állítólag vitriolból készített. Akkori időben a vitriol vasgálic és rézgálic elegye volt. Ez a vitriol hevítve előbb, kristályvizét veszíti el, majd kéntrioxid fejlődése mellett vasoxidra és rézoxidra bomlik. Ez a két anyag azonban nem olvad meg, tehát olvadékról nem lehet szó. A brassói ezüstember a vitriol mellett tehát tudatlanul vagy tudatosan más anyagot is használt. Főként sóra, alkáli karbonátra, esetleg borax-ra kell gondolnunk. Ezek a vitriollal együtt adhatnak kék, zafírszerű folyadékokat, bár ezek egyike sem tartalmazhat ezüstöt. Valószínűleg az alkalmazott réz volt ezüsttartalmú amelyet az említett olvasztó-anyagok előkészítettek arra, hogy az ólom felvehesse. A megolvastott ólom a nemesfémeket feloldja. Ha most a nemesfém-tartalmú ólom-ötvezetet levegőn pörköljük, az ólom hamu szerű anyaggá, ólomoxidá pörköldik, a nemesfém pedig változatlanul visszamarad. A régi világ kohászai így szinitették ércekből az aranyat és ezüstöt.

Az ezüst azonban, melyet a brassói ezüstember előállított, semmiesetre sem lehetett napi tizenkét tallér értékű. Ugy vélem, ez az ezüst nagyon sokba került a laboránsnak, aki nem csaló, hanem félrevezetett. Félrevezette hiányos kémiai ismerete. Azt hitte, hogy vitriolból keletkezett az ezüst, pedig készen volt a rézben.

Ez volt a brassói ezüstember naiv esete.

Benyomások a szegedi hétről

1.

Velence. München. Salzburg a Tiszaparton

Gyermekkori meséinkben hallottunk olyan varázslókról, akik csodálatos erejükkel embereket, dolgokat, palotákat, városokat a világ egyik pontjáról a másikra tudtak csak úgy egyszerűen áttenni, egy helyen összehozni azt, amit valaki mindenfelől együtt kívánt volna meg. Nos, ezt a csodát ma a Tisza partján láthatjuk a régi kedves Szeged városában, annak is egy aránylag szűk részében: a Fogadalmi templom terén. Itt vannak együtt: a velencei Márkus tér árkádjai, a müncheni Walhalla, a salzburgi Dóm tér még szabadtéri színjátékaival és szabadtéri hangversenyeivel együtt is. Persze, mire mindezek a magukban véve is világ csodái ide, egy helyre értek és találkoztak szükségképpen átalakultak, a különleges magyar stílushoz, levegőhöz, eszmekörhöz alkalmazkodtak.

A Dóm tér színei sötétebbek a Márkus térénél, valamint a Fogadalmi templom tulnyomóan veres architektúrája is sötétebb a salzburginál, bár viszont az apostolok színes fayence arcképei meglepő életet adnak a homlokzatnak, belől azután a nagy templom csupa szín, csupa világosság. Az oszlopsor járdán sem kávéházak, cukrászdák és díszmű üzletek sorakoznak fel, mint Velenceben, hanem egy magyar Walhalla: régi tudományos és közéleti kiválóságok cenotaphiumai falhoz illesztett szobrai, domborművei emlékei, megőrzött táblái. Nem fárasztó egyméretűségben, vagy éppen egyformaságban, hanem mindenféle nagyságban, alakban, felfogásban, amint azt az egyes alkotó-művészek elgondolása odavarázsolta.

A Dóm téren kívül azután a „régibb” tiszfusz évvel ezelőtti — és az „egészen régi” — 40-50 éves Szeged terül el. Ott viszont láthatjuk a nagyszerű egyetemi épületeket és egyéb iskolákat, a közművelődési (muzeum) csarnokot, a Szent Rókus egyházat a fényes zsidótemplomot, a valóban barátságos Szeretetházat és az így kívülről még csak nem is komor Csillagbörtönt. A régi jövevény épületeket, szállodákat, éttermeket, Erzsébet királyné, Dugonics, Dankó Pista, Tisza Lajos, Vásárhelyi, Széchenyi, Deák, Kossuth szobrait, amelyekhez ma már egy lovas alak is járul: Rákóczy Ferencé. A jól ápolt parkok közelében nyüzsgő üzleti és piaci élet, benn a városban még csak sátrakkal, de kijebb a vásártéren már egy olyan óriás lovas szekértáborral, amijót a mai motoros világban alig mernék elképzelni. Hiába, a művelt modort, tudományt, művészetet ápoló Szeged mégis csak ama bogárhátú házikók Szegedéből nőtt ki, mely ma is szerényen, de világgért sem szégyenkezve húzódik meg a külső, már tanyai jellegű városrészekben, ennek a Szegednek népe az, melyre Kossuth még a nemzeti szerencsétlenség idején is büszkeséggel nézett, ennek szorgalma, leleményessége, művészi érzéke vijt ki nemesak az idegen vendégeket meglepő és gyönyörködtető élvezeti és használati cikkeiben, a világhírű halászlében és bicskában, a külföld legjobb készítményeivel vetekező bőr és egyéb műipari tárgyakban, hanem a most nyitva álló kiállítások rómekeiben is.

2.

A szabadtéri Ember tragédiája

A szegedi hétnak legkimagaslóbb teljesítménye mindenesetre Madách halhatatlan Embertragédiájának a szabad Dóm téren előadása volt. Hiszen ebben a rendezőknek Salzburg fényesen bevált mintát szolgáltatott, csak hogy a Szegeden vállalt feladat mégis sokkal nehezebb volt. Salzburgban egészen a mostani évig leginkább csak Hoffmannsthal „Jedermannját” adták elő egy igen hatóságos, de aránylag egyszerű színt igénylő darabot, míg Szegeden az Ember tragédiája változatos és bonyolult képsorozatára merészkedtek. És a vállalkozás mégis sikerült ha nem százszázalékosan, de legalább is olyan mértékben, hogy mindnyájunkat meglepett, elragadott.

Mint Salzburgban itt is a székesegyház főbejárata adta a színpad hátterét, sőt kiegészítésként, amennyiben összeülünk (római jelenet végén) még be is vonultak az egyházba. Maga a színpad Szegeden szélesebb, tagoltabb volt, körülötte a különféle történelmi jelenetek bekeresztelésére alkal-

mas tornyok, oszlopsorok emelkedtek. A bástyafokok, még a székesegyház oromzata is igen hatóságos elhelyezéssel szolgáltak az angyalok kara számára. Már az Ur színtén magasból hangzó szavát a megafon melléköreje látványozta. A díszleteket vejtett háttérnek kellett volna kiegészíteniük, ez azonban amaz egy mozivásznon csak igen ki nem elégítően sikerült. Ellenben a színészek és tömegábrázolók játéka a legmagasabbra csigázott igényeknek is megfelelt, ugyancsak a rendezés és a jelenetek zenei, ének és egyéb hangkísérete, táncbetétei is.

Mert ha a szabadtéren sok mindent nem lehetett olyan kidolgozásban nyújtani, amint azt a zárt színpadokon megszoktunk, viszont itt a szabadtéren sok egyéb lehetséges, ami a „világot jelentő deszkák” mégis csak szűk világában alig lett volna az. Olyan tömeg embert, olyan hangos kiáltásban, vad rohanásban, mint itt az athéni, párizsi, londoni jelenetekben alig lehetett volna zárt színpadra hozni, a bizánci jelenetben még egy egészen tekintélyes lovasfelvonulás is volt. A hangok erősen, de éppen nem zavaróan tulnóttek a szemnek mutatottakon, kiáltások, ének, zene, lövöldözés, dobogás hangzott, mikor mindezek adói még, vagy már nem voltak láthatók. Különösen nem takarékoskodtak a hang-elemekkel a francia forradalmi jelenetben, a lövöldözés, melyet ebben véghezvittek még a tornyok galambjait is felriasztotta álmukból, úgy röpködtek „szegények” miként ezt a közönségben mondták — a nézők feje fölött, mint komoly háborús veszedelem idején a fejüket vesztő békegalambok.

Aki az előadást látta, nem fogja elfelejteni Lehotay Árpád Ádámját, Tökés Anna Eváját és kivált Taray Ferenc Luciferjét valamint Gál Gyula, Bartos Gyula, Könyves Tóth Erzsé és a többi szereplők kitűnő játékát. Hont Ferenc rendező, Beck Miklós zenekormányzó és Buday György díszlettervező is megérdemlik, hogy a közönség megismerje és megjegyezze nevüket.

A Fogadalmi templom környéke különben már az előadás kezdete előtt nyüzsgő táborra emlékeztetett; a sátrak sem hiányoztak, hisz ezekben és ezek mögött helyezték el a tömegtelen díszletet, szerelvényt. A csak nagy előjegyzési eljárással biztosítható nézőtéri jegyek elfoglalása szép rendben történt; a feszülten várakozók feje fölött csakhamar egy kivilágított repülőgép jelent meg és hirdette — nem Madách Imre örök dicsőségéért, hanem a Schmoll paszta időleges előnyeit. Előadás közben a figyelem állandóan feszült, a közönség vielkedése kifogástalan volt két pont kivételével. Az egyik a dohányzás: hiába hirdette ki a rendezőség írásban és előszóval ismételt, hogy a dohányzás tilos; a kijelentett tűzoltóknak egyéb dolguk sem volt, mint egyénileg eltűntetni az egyes („mindkét nemű”) vad cigarettásokat, akik még a szünetek alkalmával is legalább már a nézőtérre gyújtották meg azt, amit a tér külső részein színi szándékoztak. Azután — ez a második pont — nem vonultak újból helyeikre, amikor őket a rendezői megafon erre felszólította, hanem csak mikor már a színpadon újra javában játszottak. Miként is nem hagyták meg Amerika felfedezői a dohányt a rézbörtök különleges élvezeti cikkének?... .

Némiképen zavarta az előadás élvezetét a színpadtól való nagy távolság, mely annál inkább nehezítette a látást, hallást, hogy a hátsó ülések kellő magasítása nem történt meg és így egyetlen magasabb termet, vagy szélesebb kalapkarima egy egész sor hátrábról nézőt foszthattott meg a legérdekesebb részletek élvezésétől. Ezért bizony előadás közben elegendő otthagyták az oly nagy küzdelemmel megszerzett ülőhelyeiket és oldalt állva élvezték az előadást.

De élvezték — ez a fődolog. És mire a Fogadalmi templom órája éjfél ütött, egy felejthetetlen est emlékével távoztak hajlékaikba.

Farkas Geiza

Könyvelők(nők) és ügyesebb kereskedelmi alkalmazottak,

kik magyarul tudnak, szép keresethez juthatnak (havi 4-5000 dinár). A Haladó Kereskedő Könyvelő-nek terjesztésével. Érdeklődők rövid curriculum vitaevel megírt ajánlatukat küldjék a következő címre:

Novisád, postafiók 75.

MINIATÜROK

François-Joseph Dussault (1769-1824) a „Juvenalis” francia fordítója előtt valaki bizelegni akarván, így szólt hozzá:

— En az ön fordításával nagyon meg vagyok elégedve, mert azokat a helyeket, amelyek nekem az eredetiben érthetetlenek voltak, az ön fordításában is époly érthetlenné találok.

Charles Rivière Du Fresny (1623-1724) francia színműíró nagy pazarló volt és képes volt bármít elkövetni, hogy pénzt szerezzon. Egy alkalommal mosonője jött hozzá és kérte az író, hogy harminc tallérnyi tartozását liessesse meg, tovább már nem nélkülözheti, mert férjhez akar menni egy orvoshoz.

Neked tehát még több pénzed is van? — kérdezte Du Fresny. — Mert akad-e orvos, ki harminc tallérért férjed lenne?

— Igenis, van még több — viszonzá a leány. — Ezenfelül még kétszáz aranyam is van.

Kétszáz aranyad? Add ide azokat nekem és én leszek a férjed.

A leány beleegyezett és a költő felesége lett.

Charles-Alexander Lachaud (1813-1882) híres francia jogtudós és ügyvéd egy alkalommal nagyon nehéz ügyet védett az esküdtségi bíróság előtt. Érezte, hogy magasszárnyalású szónoklata, amelyet védelem érdekében mondott, semmi hatást nem váltott ki. Az esküdtek komor arckifejezéssel ültek helyükön s észrevehetően ellenséges indulattal voltak a vádlott iránt. Lachaud tehát, hogy kedvező változást idézzen elő az esküdtek között, mialatt védőbeszédének végfelé közeledett, furesa taktikát eszelt ki. Előtte egy tintatartó volt; észrevétlenül bele mártotta az ujját, azután természetes mozdulattal, mintha homlokáról az izzadságot törölné le, tintás ujját végighúzta homlokán és arcán. A betintázott arcu ügyvéd láttára a bíróság tagjai közt nagy vidámság keletkezett és az esküdtek hangosan nevettek. A ravasz Lachaud csak ezt várta.

— Ah uraim! — kiáltott fel. — Mily boldog vagyok, hogy önöket nevetni látom, mert az önök nevetése védelem felmentését jelzi előttem... Lehetséges lenne, hogy önök oly üreslelkűek és kegyetlenek lennének, hogy nevetnek néhány pillanattal előbb, midőn egy embert a vérpadra küldenének!... Ily pillanatban lehetetlen nevetni!

Az érvelése ellenállhatatlan volt. A vádlottra enyhe büntetést szabtak ki.

Lucius Annaeus Seneca (Kr. u. 3-65) római sztoikus filozófus mondta:

—A fősvények oly balgák és kegyetlenek, mint ama utazók, akik minél rövidebb utra indulnak, annál több utaválót raknak utitarisznyájukba.

Guillaume De Bautru (1588-1665) a szellemes francia költő meglátogatta Madridban az Escorial könyvtárát, ahol egy tudatlan és rest könyvtárost talált. Midőn azután a király megkérdezte a költőt, milyennek találja a könyvtárat, ezt felelte:

— A könyvtár igen jeles, de a könyvtárost jobb volna ha felséged kincstárnokká nevezné ki.

— Miért?

— Mert sohasem nyul ahhoz, ami rá van bízva.

BANDITÁK, akik három világrészből szedték női áldozataikat

Buenos-Ayresban a kriminalisztika példátlan botránypörét kezdik meg, amelynek ezer vádlottja és gyanúsítottja van

A világ legnagyobb leánykereskedési bűnügyének főtárgyalását kezdik meg a közeli napokban Buenos Ayresben. A pörnek nem kevesebb, mint ezer gyanúsítottja és több száz vádlottja van. Vizsgálati fogságban jelenleg 424 ember ül. A vád mindegyik ellen az, hogy szerencsétlen leányok ezreit tették tönkre. Amilyen nagyszabású a bűnper, annyira érdekes. Szálai három világrészből nyulnak el.

Argentína fővárosában már évtizedek óta működik egy hatalmas newyorki vallásos és szociális intézetnek, a Jewish Association nevű zsidóegyletnek a fiókja, amely társadalmi uton áll segítségére hitsorsosainak. Vezetője, Henri Józseph rabbinus volt, aki az egész városban nagy tiszteletnek örvendett. Egy szép napon azonban egy másik ilyen irányzatú társaság is szervezkedni kezdett, majd a szervezés első stádiumában elhatározták, hogy belépnek a Jewish Associationba. Henri Joseph rabbinus azonban kitért a szervezkedő társaság kérése elől, sőt még azt is megakadályozta, hogy az egyesület tagjai közül bárki is belépjen temetkezési egletébe. A rabbinus ugyanis a szervezkedés néhány ismertebb tagja iránt bizalmatlansággal viseltetett. A visszautasítottak megunva a hiábavaló utánjárást, egyszerűen új egyesületet alakítottak, új temetőt létesítettek — sőt mi több — zsinagógát is építettek. Hiába volt a vezetőség között néhány ismert és gyanút keltő férfi, az egyesület annyira szigorúan vallásos volt, hogy a rossz hírek, amelyek csak lappangva kerülgettek, nem vethették rája még a gyanu árnyékát sem.

A titokzatos varsói társaság

Az ujonnan alakult egyesület Varsói társaság néven működött és kitűnően értette a módját, hogy tagjai sorába toborozza a Lengyelországból Argentínába érkező emigránsokat, kereskedőket, sőt turistákat is és ahol nem segített a rábeszélés, ott terrorisztikus eszközökkel is megpróbálkoztak. Ugyannyira, hogy az emigránsok közül sokan a hatóságokhoz fordultak védelemért, de hiába, mert a buenos-ayresi hatóság „ért hetetlen módon” nem részesítette őket védelemben.

A Varsói társaság rohamosan gyarapodott s már olyan nagy vagyonnal rendelkezett, hogy működésében szinte elnyomta a régi társintézményt. A Jewish Association elnöke Henri Joseph rabbinus közben meghalt és utóda, aki rendkívül agilis ember, magándetektívetek bizott meg a Varsói társaság munkájának megfigyelésével. 1927-ben hónapokig tartó nyomozás után végre sikerült annyi adatot összeszedni, hogy feljelentést tehetett a Varsói társaság ellen leánykereskedés üzelméi miatt, de — eredménytelenül. A vallásos cégér alatt szövetkezett banditáknak már olyan nagy volt az összeköttetésük, hogy az avelandi hatóságok a feljelentést elutasították, mondván, hogy a feljelentés adatai nem helyt állók; a Varsói társaság tisztességes egyesület. Nyilvánvaló, hogy a hatóság embereinek nagyrésze meg volt vesztegetve.

Elindul a botránny lavinája

Hiába minősítette a hatóság a Varsói társaságot tisztességesnek, a lengyel külügyminiszter mégis tiltakozott az ellen, hogy a társaság a „varsói” nevet használhassa. A lengyel miniszter fellépése annyira eredménnyel járt, hogy a társaság, elnökeinek neve után a Zwi Michdol nevet vette

fel és továbbra is, mint jótékonyági intézmény szerepelt. Ugy látszott, hogy az egyesület véreit a hatóság védelme alatt már semmi sem zavarhatja, amikor egy szerencsétlen lengyel leánynak, Rachel Liebermannnak élete kipattantotta a botránnyt és elindította a bűnper lavináját.

Ezt a lengyel leányt 1924-ben amikor Argentínába emigrált, leánykereskedők hurcolták el és tartották fogva három évig. Amikor azonban alkalma nyílott rá, megszökött börtönéből és megtakarított kevés pénzén boltot nyitott. Kis üzlete nagyon virágzott, amikor balsorsa egy Salamon Jose Korn nevű emberrel hozta össze, akinek a felesége lett. A férfi rövid idő alatt kifosztotta mindenéből, sőt erkölestelen életre akarta kényszeríteni. A nő, aki boldog volt, hogy végre ismét elhelyezkedhetett a polgári társadalomban, szembeszállt férje akaratával és amikor megtudta, hogy a férje voltaképpen nem más, mint „Souteneur” (kítartott), a bírósághoz fordult panaszával. A férj előéletének megvizsgálásakor derült ki, hogy a leánykereskedők szétágazó bandájába tartozott és tevékeny tagja a Zwi Michdol egyesületének. Az ügy véletlenül Ocampo nevű nagyon erélyes bíró kezébe került, aki sorra idézte a férj áldozatait, de ezek nem vallottak, mert féltek a Társaság bosszujától. A félelemtől elnémult tanúk lakásán tartott házkutatás azonban leplezte a Zwi Michdol üzelmét és az erélyes bíró több, mint ezer idézést boesátott

ki. Előkelő állású gyárosok, bankárok, vállalkozók kerültek a nyomozás hálójába, de részben hiába, mert a megidézettek közül nagyon sokan elbujdostak. Mégis 424 ember került vizsgálati fogságba, közöttük 113 ellen írásos bizonyítékok voltak. Hogy a vádlottak milyen fényes anyagi körülmények között éltek, bizonyítja az, hogy a bíróság minden vizsgálati fogolytól ötven ezer pezeta biztosítékot kívánt.

A bírák lemondanak

Az évek óta húzódo bűnügy során sok vádlottat ki kellett engedni a fogházból, mert hiába bizonyult rájuk, hogy a „kítartottak” közé tartoznak és bűnös keresetből élnek, az argentinai törvényekben nincsen paragrafus ezeknek a megbüntetésére. Az argentinai törvények még azt is eltűrik, hogy a férj dugja zsebre a nőnek bűnös uton szerzett kerését. Csak akkor sujthat rájuk a törvény ereje, ha a vádat az erőszak vádjával lehet kiegészíteni. Az áldozatok azonban félelmükben csak a legritkább esetben vallanak, a cinkostársak meg érthetően hallgatnak.

Időközben Ocampo bíró belefáradt a küzdelembe és kimerültségére hivatkozva, átadta helyét egy másik bírónak, aki azonban a fenyegető levelek olyan özőnét kapta s annyi gyanus momentumot észlelt személye körül, hogy hirtelen szabadságoltatta magát. Utódja sem sokáig vitte az ügyet, mert hamarosan nyugdíjaztatását kérte. Az utána következő bíró pedig „váratlanul” meghalt.

A per azonban folytatódik tovább és most a főtárgyalás előtt feszült érdeklődéssel fordul figyelemmel három világrész: Amerika, Azsia és Európa a bíró tárgyaló asztala felé. Mind a három világrészben akadnak ugyanis igen előkelő állású emberek, akik vagyonukat, pozíciójukat a Zwi Michdol üzelmében való részvételének köszönhetik.

M. F.

Százmilliók — egy csésze teából...

Aki valaha Londonban járt, lehetetlen, hogy ne emlékezzék azokra az egyformán be rendezett, ragyogó tisztaságú vendéglőkre, amelyeknek hófehér homlokzatán arany betűkkel ragyog ez a név: Lyons, s amelyekből forgalmas utcán kettőt-hármat is talál egymás mellett az ember. Reggeltől estig, a nap minden órájában kaphatsz itt izletes linom ennivalót, kényed-kedved szerint válogathatsz a négy oldalon sűrűn telenyomatott étlapon, az ablakba mutatóba kirakott inyesiklandoztató ételek esábitóan hívogatnak befelé, s pár perc alatt asztalodon találod, mit szemed-szád megkíván. Ha körülnézel a zsúfolt befáthatalanul tágas étteremben, látsz ott szerény irodai sihérdertől, bolti kiszolgáló kisasszonytól kezdve előkelő dámáig, nagy állású urakig minden rendű és rangú embert, a táplálkozás komoly munkájának szentelve azt a rövid kis szünetet, amit a napi robot számára megenged. Főleg déltájban, a „lőnes” idejében torlódik itt föl Londonnak elképzelhetetlen világvárosi forgalma. Sok ezer és tízezer éhes gyomor rohamozza meg ezeket a békés munició-készleteket és néhány óra alatt hihetetlen élelmiszer-mennyiséget dolgoznak fel a konyhák. Az idegen az első pillanatban azt hiszi, hogy ezek a tömeg-elkezőhelyek, amelyeknek váratlan megáradása ma igen nagy zavarokat idézhetne elő nyolcmillió ember életében és munkabeosztásában, hozzátartozik ennek a városkölösszűsnak kezdetétől fejlődött szervezetéhez. Pedig nem így van; államnak, kommunitásnak ehhez semmi köze sincs. Az a kétháromszáz egy kézben levő vendéglő, amely a munkahelyekhez lehetőleg egyforma közelségben elosztva, London dolgozó tömegeinek élelmészéről gondoskodik, magánvállalkozás, élelmes üzletemberek alkotása.

Nem is olyan régi, negyvenöt évvel ezelőtt létesült, amikor Londonnak fejlődése a régi kereteket szinte szétfeszítő ereje hatalmasabb lendületbe esapott át.

Az alapítás ötlete egy véletlen beszélgetésből pattant ki. A siker, a fejlődés szinte magától jött és okos üzletembereknek az életet ismerő, józanul számító munkája az semmiből egy többszázmillióos vállalatot csinált. Hogy miképpen indult el ez a nagy üzlet, az érdekességben vetekszik egy regény elképzelésével. A negyvenöt éves jubileum alkalmából Gordon Beckles megírta a történetét, minden szépítés nélkül, a harmadik osztályu vasuti kocsi kemény fapadájától egészen a mesébe illő gazdagság bi-bortrónusáig.

Az ötlet valóban egy harmadosztályu vasuti kocsiiban született meg és pedig a következőképpen: Két cigaretta-ügynök utazott a londoni gyorsvonat harmadosztályu kocsijában. A nagy ipari fellendülésről beszélgettek, amelynek aranykorát élte akkor Anglia, kiállítás kiállításért, s a vidék, a gyarmatok lakossága özönlött a esodás London felé.

—Mégis csak furcsa — mondta az egyik utas a cigaretta füstjén át kitekintve egy ablakon, — évről évre nagy kiállítások nyílnak meg nálunk és senkinek se jut eszébe, hogy az emberek mást is akarnak enni és inni, mint sört és szendvicset.

— Igaza van, — folytatta a másik. — És nem gondolja ön, hogy hat penny tulságosan sok egy csésze teáért. Egy kanna hurró viz és egy pár szál tea nem kerülhet ennyibe.

Közben a vonat Londonba ért. Másnap a két ügynök újra találkozott és tovább folytatta a vasuton megkezdett beszélgetést.

— Tudja, nem is volna olyan buta dolog

kibérelni egy csarnokot a newcasteli kiállításra és egy olcsó vendéglőt nyitni. De kellene hozzá valaki, aki a nevet adja. Mi cigarettagyűnők csak nem szerepelhetünk egyszerre mint vendéglősök!

Csakhamar megtafálták a harmadik társat is. Egy fiatal festő személyében, aki a munkanélküliség napjaiban fölesapott alkalmi kereskedőnek. Az uccán árult kést, borotvát, nagytűveget és sátra körül tömegestül bolyongtak az emberek, olyan ötleletesen tudott beszélni. Eppen Liverpoolban volt, amikor a vendéglő alapítói reá gondoltak. Csak hírből ismerték meg, ezért elhatározták, hogy elmennek hozzá és megnézik „munka közben”. El is mentek hozzá és annyira meg voltak elégedve, hogy félóra alatt lekötötték harmadik társnak. Egy szelet papírosra az uccán megcsinálták a szerződést a kiállítási vendéglőre, amelyből azután a világnak e nemből legnagyobb üzleti vállalkozás lett, s amelynek az alap tőkéje ma három milliárd dinárnak felel meg. A két cigarettagyűnök Montague Gluckstein és Alfred Salmon volt, a harmadik az ötletes uccai kereskedő pedig Joseph Lyons, akinek a nevére a vállalkozás megindult. Később bevették negyedik társnak Isidore Glucksteint, Montague öccsét.

Az 1887-iki newcasteli kiállításra fogtak hozzá a munkához. Egy faból épített pavillonban rendezték be a kis vendéglőt, amelyben olcsó és jó ételeket lehetett kapni. Egy csésze teát két pennyért adtak, három helyett, ami akkor a legolcsóbb ár volt Londonban. Ezzel valóságos forradalmat csináltak. Amikor az üzlet jól ment, Lyonsnak egy ötlete támadt, hogy szórakozást is nyújt vendégeinek. Szerveztetett egy magyar cigányzenekart, a híres Barczó primás bandáját, ami aztán annyira fellejtette a vendéglő forgalmát, hogy hetenként 150 font fizetést adott a zenekarnak. (Mostanában 150 ezer fontot költenek Lyonsék évente zenére).

A régi iskola vendéglősei bakást jósoltak a vállalkozásnak, a közönség azonban melléjük állott és támogatta őket. Newcastle után jött a glasgowi kiállítás, ahol hasonló sikerrel vettek részt, s azután tették át működésük színhelyét Londonba. 1894 szeptemberében nyitották meg a Picadilly 213. alatt a West Endnek ezen szürke, külvárosi részén az első teaházat, amely még ma is fennáll. Ez volt az első „Lyons”, amelyet azután többszáz követett, amelyek annyira hozzátartoznak az angol fővároshoz, hogy ezek nélkül el se lehetne képzelni. Ezekben a teaházakban eleinte teát kívül vajaskenyereket, tojásételeket, sonkát, gyümölcsöt stb. lehetett kapni. Afféle modern falatozó volt, kislizetésű tisztviselők, diákok, általában a szerényebb igényű fiatalabb fogyasztóközönség részére. Csak később alakult ki belőle a nagyvonalú tömegvendéglő típusa, amelyben a legegyszerűbb ételektől a rakógig, ananasz, pástétomokig mindent megtalál a szerényebb pénztárcájú inyene is.

Lyonsék később, amikor vállalkozásuk népszerűsége biztosítva volt, kibővítették üzletkörüket olcsó szállókkal, kikészítve a borralvőrendszert és ugynevezett „felsőbbrendű kávéházakkal”, ami alatt fényűző berendezett, előkelő kávéházakat értettek, ugyancsak a tömegek számára és viszonylag ugyancsak olcsó árakkal. Ez utóbbiakat a közönség szintén nagyon megkedvelte. Lyons elve az volt, hogy „luxus cikket adjon a tömegnek olcsón” és ezt a kivihetetlennek látszó elgondolást meg is tudta valósítani. Megcsinálta az ugynevezett Corner-house-okat, a fényűző berendezett nagy teaházakat, amelyek a mi luxuscukrázdáinkhoz hasonlítanak, de természetesen londoni méretben, egyenként négyezeröttszáz ember befogadóképességgel. A kávéház emeletekre van osztva, mindenütt más zene játszik, s a legkitűnőbb ennivalók valamivel drágábbak, mint a legolcsóbb kávéházakban. Csinált azonkívül Lyons egy vendéglőt kizárólag inyencek részére a legjobb konyhával egész Londonban. Itt már

az árak magasabbak, de hogy itt is elsőrangú produkált, azt bizonyítja az, hogy még a Buckingham Palace számára is kap megrendeléseket, ha az udvar nagyobb estélyeket ad.

Altalában az egész vállalat mindenben olyat nyújt, ami távol van a mindennapitól, a megszokott tömegcikktől. A művészire, a tökéletesre való törekvés megmaradt Lyons-ben, ha a sors messze eltérítette is e-

redeti pályájától, a művészettől. Az ő életbölcsélete, amelyet üzletében elvű követ, azt vallja, hogy az élet tele van gyönyörű dolgokkal és ha csak egy keveset is kibányászunk belőlük, fejedelmi boldogság vár reánk.

Aki ennyi szívet és poézist visz bele az üzletbe, az nemesoda, ha nagy tömegeket tudott meghódítani magának és vállalkozásának.

Papagály academia

Nem tévedés, egész komoly dolog, a beszélő papagályokat ma már teljesen modern pedagógiai elvek szerint oktatják. Ma már ritka az olyan papagály, amely nem tud beszélni legalább néhány szót, mert azok a papagályok, amelyeket tropikus hazáikból elhoznak Európába, valamennyien átesnek az iskolákon, először elemi oktatáson s ha jó tanulók, az intelligens példányok felkerülnek a „papagály akadémia” is. A tanítási módszerek nagyot haladtak az elmúlt évek alatt. A mai gyermeket egészen más alapokon oktatják, mint az előző generációt. Ugyanez a haladás mutatkozik a papagály társadalomban is. A mai, modern papagály hallatlanul lenézheti a régi világból ittmaradt, műveletlen kollégáját, amely még mindig a régi papagály-közhelyeket rikácsolja rettenetes kellemetlen hangon:

— Lóri, papagály vigyázz Kakadu, hátra arc.

Legtöbbször nem is érteti tisztán, mit kiabál a papagály, csak akkor tudjuk meg, amikor vagy százszor rikácsolja felénk, hogy az a rikácsolás annyit jelent, hogy „jónapot kívánok”. A mai papagályoktól többet kívánunk, mint ahogy manapság minden embertől több tudást, több iskolát, több általános műveltséget kíván az élet nagy versenye. A papagály társadalomban is csak azok tudnak érvényesülni, „akik” tudnak haladni a korral és szorgalmas igyekezéssel tanulják meg mindazt, amit ma egy művelt és jólnevelt papagálynak tudnia kell, ha jó álláshoz akar jutni. Mert a helyzet papagályeknél is ugyanaz, mint az embereké. Aki nem tanul, nem halad és megmarad a régi korlátok között, az nem érvényesül, mindig újabbat, mindig többet és jobbat kell produkálni a papagálynak is, különben mint tömegárut boesájújak forgalomba és nem viheti többre, mint legfeljebb uccai planéta-huzogató, vagy valami vidéki kis cukrázdában riasztgatja a gyerekeket, míg a papagály társadalom élte az állatkertben vagy pompás magánparkokban esodáltatja tudományát és csinálhatja a jól sikerült tréfákat váratlan közbeszólásaival.

Európában majdnem minden papagály Németországon át jut be s a kereslet természetesen olyan példányok iránt mutatkozik, amelyek már tudnak néhány szót. A madárkereskedők maguk is foglalkoznak a papagályok tanításával, de amióta a hamburgi papagály-főiskola működik, minden valamirevaló tanulóknak papagályt ide „járatnak”, mert az oktatás megsokszorozza az értéküket.

Nem mindennapi élmény a séta a papagály-akadémián. Peine ur, a papagály-főiskola igazgatója szeretettel és főleg hallatlan türelemmel foglalkozik minden egyes tanítványával. A kezdet, mint mindenütt, itt is a legnehezebb. A tropikus hazájából a kalitkába került papagály nem egykönnyen nyugszik bele a sorsába, eleinte vad, közel se lehet hozzá menni, mert vad dühvel lép, szagát mindent, ami a csőre és karmai közé kerül. Lassanként azonban lehiggad a tropikus düh, a szelid és beszélő kollégák környezete hamar átforgalmazza a legdühösebb papagályt is és akkor megkezdődik az oktatás. Először a rendes „társasági viselkedést” kell megtanulnia, azután

kerül sor a beszédre. Az iskola a legmodernebb módszerrel, gramofónnal oktatja szárnyas növendékeit.

A tanító szóttagolva, majd folyékonyan bemozdítja a szavakat egy gramofónba, azután a tanítvány előtt megindítja a lemezt Tízszor, százszor, ezerszer, ha kell szünet nélkül ismétli a gramofón a megtanulandó szavakat, soha nincs eltérés a hangszínezetben, a hangsúlyban, úgyhogy a papagályt nem zavarja semmi, ő is pontosan ugyanígy mondja el a szavakat, mint a gramofónlemez. A papagályok mintha tudnák, hogy jövő sorsuk és jólétük függ a jó tanulástól, szinte látható igyekezettel tanulnak egyre többet és többet. De a tanulásban, — bármennyire hihetetlen is — rendkívül sok függ a hangulatuktól. Rossz időben például a máskor legszorgalmasabb papagályjál sem lehet semmire sem vinni, szép napsütésben azonban fokozott kedvvel tanulnak és ismétlik betanult mondataikat. Sokszor szomorúak, lehangoltak, máskor dühösesek, reggel mindig szívesebben tanulnak, mint délután, este pedig nem hajlandók semmiféle oktatást elfogadni.

Végezőmódban 20-30 szó és 2-3 szöveges és füttyös nóta az, amit az általános műveltségű papagály megtanul a főiskolán, de ha továbbra is jó kezdekbe és kedvező környezetbe kerül, szinte korlátlanul tanulja meg a szavakat, sőt vigyázzni kell, hogy olyat ne tanuljon meg, ami nem arra való, hogy állandóan kiabálják. Mert bármennyire „művelt” és tanult is egy-egy papagály, a betanult szavakat és mondatokat mindig csak úgy „szajkómódra” ismételteti, nagy mulatságára, de nem ritkán bosszuságára azoknak, akik értelemmel hallgatják. Számátalan mulatságos, kellemetlen és kényes helyzetnek volt már okozója az olyan papagály, amelyre nem vigyáztak, eléggé és olyan szavakat és mondatokat lesett el a környezetétől, amiből épületes zavarok támadtak. Minél többet tud egy papagály, annál óvatosabban kell megválasztani a környezetét.

Pár év előtt nagyon megtizedelte az európai papagály társadalmat a „papagálykór”, amely miatt ezerszámra pusztították el főleg a magánkézben lévő papagályokat. Most azonban újra megindult a kereslet a diszes, ragyogó tollú és emberi beszédjükkel érdekes madarak iránt.

Az állatidomár

- Megpróbálom a postagalambokat papagályokkal keresztezni.
- De hát miért?
- Hogy ha nem tudnak tájékozódni, megkerdezhessék a helyes utat.

Barátok

- Hát nem akarsz száz dinárt kölcsönözni?
- Nem én! A kölcsönök megrontják a barátságot.
- Tudod mit: füttyölök a barátságodra! Attól nyugodtan adhatsz száz dinárt.

Minden kávéházban kérje
Reggeli Ujságot!

S A K K

23. számú játszma.

Világos Sötét
Rajkovics M. Bora Tot.
(B. Palanka) (Beograd)

1. d4, Hf6; 2. Hf3, d6; 3. h3, Hbd7; 4. Ff4, c3; 5. Hbd2, g6; 6. e4, Fg7; 7. Fd3, 0-0; 8. c3, Bc8; 9. Vc2, e5; 10. de, de; 11. Fe3, Vc7; 12. 0-0, Hh5; 13. g3, Hf8; 14. Kg2, b6; 15. Hg1, e5; 16. Fe2, Hf4; 17. Kh2, He2; 18. He2, f5; 19. Bac1, He6; 20. f4, Fh6; 21. Bf3, ef; 22. H x f4, Hg5; 23. B3f1, He4; 24. He4, Be4; 25. Hd5, Ve5; 26. Fh6, Be1; 27. Be1, Ve1; 28. He7, Fb7 és világos feladja.

24. számú játszma.

VEZERCSEL Bogoljubov—Spielmann

Ebben a játszmában Bogoljubov szörnyű vérbosszút állt a sötét királyon, akit valóságos Gandhikoszfümre vetköztetett.

1. d4, d5; 2. e4, c6; 3. Hf3, Hf6; 4. He3, e6; 5. e3, Hbd7; 6. Fd3, Fe7 (Sötét nem jól érzte magát a meráni változat félhomályában és kitér előre). 7. 0-0, 0-0; 8. Ve2, b6; 9. b3!, Fb7; 10. Fb2, c5; 11. Bad1!, Vc7; 12. He5!, cd?; 13. ed, Bad8; 14. f4, g6; 15. Fb1!, Bfe8; 16. Bd3!, Hf8; 17. Bg3, a6; 18. h4, Hg6; 19. h5, Ff6; 20. cd, ed; 21. hg, fg; 22. Hd1! (Ez a huszár hozza meg a döntést), Fg7; 23. He3, Hf6; 24. f5, (megy mint a karikacsapás) Hh5; 25. Bh3, B x e5; 26. de, Fe5; 27. fg, hg; 28. F x g6, H x g6!; 29. V x h5, sötét feladta.

25. számú játszma.

Világos Sötét
Grencsarszki Bröder

1. d4, d5; 2. Hf3, Hf6; 3. e4, c6; 4. He3, de; 5. a4, Ff5; 6. e3, e6; 7. Fe4, Fb4; 8. Fd2, Hbd7; 9. 0-0, 0-0; 10. Ve2, Fg6; 11. Bfd1, Ve7; 12. Fe1, Bfd8; 13. He5, He5; 14. de, He4; 15. f3, He3; 16. bc, Fe5; 17. Ff2, Vc7; 18. f4, Va5; 19. Bde1, Bd7; 20. g4, Be8; 21. h4, Fe4; 22. h5, Bed8; 23. Fh4, Fe7; 24. Fe7, Be7; 25. Bd1, Bed7; 26. Bd7, Bd7; 27. Bd1, Vd8; 28. Bd4, e5; 29. Bd7, Vd7; 30. Fb5, Vd8; 31. g5, h6; 32. gh, gh; 33. Vg4+, Kh7; 34. Fe2, Vg3; 35. Vg3, Kg8; 36. Kf2, Kf8; 37. Ke1, b6; 38. Fb5, Ff3; 39. Fe2, Fe2; 40. Ke2, Ke7; 41. Kd3, Kd7; 42. Kc4, Kc6; 43. e4, a6; 44. Kb3, b5;

45. ab, ab; 46. Ka2, Kb6; 47. Kb2, Ka5; 48. Ka3, b4; 49. Kb3, bc; 50. Kc3, Kb5; 51. Kb3, c4; 52. Kc3, Kc5; 53. Ke2, Kb4; 54. Kb2, c3; 55. Ke2, Kc4 és világos feladja.

26. számú játszma.

Aljechin a folkestonei olimpiáson jubilálta világbajnoksága óta a századik nyert játszmát, még pedig Steiner Lajos ellen. Az érdekes játszmát itt közöljük.

Steiner—Aljechin

1. e4, e5; 2. Hf3, He6; 3. Fb5, a6; 4. Fa4, d6; 5. c3, (a helyes lépés a világos centrumának megtartására d4, b5; 6. Fb3, H x d4; 7. H x d4, e x d és 8. Fd5); 5. ... Fd7; 6. d4, Hf6; 7. Ve2, Fe7; 8. 0-0, 0-0; 9. Fb3, ... (sötét most nem jól áll és a világos — rosszul). 9. ... Ve8, (e lépés jó, mert semmit se ront). 10. Hbd2, Kh8 (a világbajnok szerint inkább semmit sem lépni, mint rosszat lépni). 11. d x e??, d x e (a megváltó gyalogcsere, mely felébresztette az alvó oroszánt. Világosnak Be1 vagy Hf1 lépésekkel fejlődnie kellett volna). 12. He4, Fe5; 13. a4, a5; 14. Fg5, Hh5!; 15. Hh4?, Hf4; 16. Vf3, f6; 17. F x f4, e x f; 18. Hf5, g6; 19. Hh6, g5; 20. g4, ... (igazi harakiri). 20. ... Fe6!; 21. Hd2, ... (eseherből-vederbe); 21. ... He5; 22. Vh3, Bd8!; 23. F x e6, V x e6; 24. Hb1, Bd3; 25. Vh5, Hf3+. Világos feladta.

A 27-iki számunkban közölt rejtvények helyes megfejtése: A) 1. Bf4, Kg3; 2. 0-0, Kh3; 3. Bf1-f3 matt. — B) 1. Bf1g1+, Kf3; 2. Bh4, Ke3; 3. Bg3 matt.

Végjátéktanulmány: 1. Ba3 és sötét minden lépése veszít.

A rejtvényverseny állását legközelebbi számunkban közöljük.

Végjátéktanulmány: Világos: Kd5, Fh6, gyalog g7 (3). — Sötét: Kf7, gyalog e7 és h7 (3). Világos indul és nyer.

7. számú rejtvény: Világos: Ke7, Be2 és e4, Fb1, gyalog g3, h4 (6). Sötét: Kf5, Be8, Vb8, He8, Fh5, gyalog c7, f4, h6, h4 (9). Matt 2 lépésben. Megfejtési versenyünkön a végjátékkal 4 pontot számít.

Hirek

A noviszádi grafikai munkások sakkszekciójának vasárnap, szeptember 3-án Beogradban játszik az ottani Nyomdász-sakk-klubbal, a következő felállásban: Schwab, Reiter, Lejner, Wollberger, Kassás II, Bódi, Mayer, Dürbeck, Mándics, Frank.

Egy igen praktikus és érdekes sakkalálmányról emlékezünk itt meg. Kelemen Géza kolozsvári sakkozó olyan táblát készített, amely feljegyző a játékosok lépéseit s az általuk használt időt. A tábla mezőivel kapcsolatos egy írószerkezet, két óra s két lépés-számoló. Ezenkívül könnyen jegyzi a függőjátszmák valamint feladványok alapállításait is.

GRATULÁLOK! A mókás Tartakower pszichológiájára jellemző eset. A semmeringi versenyen, ahol a közönség a vén rókát erről az oldaláról még nem ismerte, ezzel a szokatlan üdvözléssel fogadta a feléje közeledőket. „Ich gratuliere!“ — mondta. A megszólítottnak első költeménye jelent meg valahol; hálásan fogadta és elhangzott ajkairól a „danke“. Csinos hölgy jött a mester közelébe és ismét felhangzik az „ich gratuliere!“ A hölgy elpirul, elfogadja a gratulációt, titokban menaszszony volt. Ismert, de gyenge sakkozó lép be; „ich gratuliere!“ A Panhans szálló kávéházában ép akkor nyert dr. Aljechintől egy játszmát — vezérelőnyel. Hálásan fogadja és ismét hallani „danke“, Herr Doktor! Így ment ez vagy egy tucatszor. Mindenkinél volt valami büszkesége, hiúsága, sikere — s mindenki azt hitte, Tartakower már értesülve volt róla.

Dr. Aljechin, a világbajnok a folkestonei sakk-olimpiáson jubilálta világbajnoksága óta a 100-ik nyert játszmáját. Ez alkalommal közöljük a világbajnok versenyeredményeit, melyek a bajnokság megnyerése óta a következők:

Év	Színhely	Hely	+	-	=
1929	Brandley Beach	I.	8	0	1
1930	San Remo	I.	13	0	2
1930	Hamburg	—	9	0	0
1931	Nizza (tan.)	—	4	0	4
1931	Prága	—	10	1	7
1931	Bled	I.	15	0	11
1932	London	I.	7	0	4
1932	Bern	I-III.	2	1	0
1932	Pasadena	I.	7	1	3
1932	Mexico City	I-II.	3	0	1
1933	Folkestone	—	8	1	3

A világbajnoki teljesítmények összege: 83,21%.
Összesen + 102, - 5, = 39. (Mr. Kg)

REGÉNY

Tamás István

Bácskai diákok

(111)

Az eddigi rész rövid tartalma:
A regény fiatal hőse Szuboticára érkezett, ahol több helyen is kapott állást, de mindenhol elbocsátották. Miután már semmi pénze nem volt, a népkonyhára járt étkezni, ahol egészen jól megfértek a koldusok és munkanélküliek között. Később ifjusági lapot alapított társaival, amely egy évi fennállás után megszűnt.

Kisiettem a konyhába, lezuhantam az aranykoronát a fogamról és egy ólomdarabkát, amit az ablakrámán találtam, gyömöszölve bele, összegyurtam, majd a tűz hely lángja fölött melegítve, félig olvadt állapotban formáztam szivalakura. Az arany könnyen puhult, az ólom még gyorsabban és egy-kettőre elkészült a „szuszu“, ha nem is éppen a legtökéletesebb.

Besiettem Mariskához:

— Majd ellefejtetem... én is hoztam ám valamit.

— Ugyan?

Elébe tettem aranyfogam változatát. Meglepetve kiáltotta:

— Aranyszív! — emelte az ujjával — milyen nehéz! Ez biztosan sokat ér!

Én... én igazán nem is értem, mivel érdemlem meg, hogy ennyire dédelgetnek! Amiért beteg vagyok?

— Szeretjük magát, Mariska...

— Maga is, Pista?

— Én is...

Forró fejét a két kezem közé szorította és sirva fakadt:

— Be kár, hogy megfogok halni...

— Ne beszéljen csacsiságokat!

A néni érkezett vissza. Nem értette, mért könnyes a szemünk... sohasem tudta meg és a fiuk se sejtették, hogy Távol István szerkesztő ur és a kiadóhivatal igazgatónöje szerették egymást. Az aranyszív amit a kezében szorongatott Mariska, volt ennek a vonzalomnak a záloga...

Cseppnyi pontossággal adagoltam ki az orvosságot és figyeltem a lázmérőt. A házfelügyelőné teát forralt, hogy abba keverje bele a keserű medecinát.

Élesen berregett a csengő.

— Valaki be akar jönni — mondta a néni. Leakasztotta a szegről a kulcsot s kifelé csoszogott.

— Majd én kinyitom a kaput — vettem át a kulcsot — üljön csak nyugodtan...

Kibotorkáltam a sötét udvaron át a kapuhoz és bebocsátottam a lakót. Magas, elegánsan öltözött férfi volt. Idegesen kotorászott a zsebeiben és így szólt:

— Nincs apróm... majd legközelebb...

— és besietett a lakásba.

— Ki gyűtt? — érdeklődött az özvegy.

— Nem ismerem — és hozzátettem: — Nem adott kapupénzt... Azt mondta, hogy nincs aprója...

— Á, ez a Zöldi doktor, az ügyvédjelöltünk... Bohém ember... Évek óta nincs aprója... — és rakta tovább a borogatást.

Az ablakrájáról egy pók pottyant elém, a magasított fényes sefyemszálon lovagolva, mintha a semmiből jött volna, egyenesen a felhők közül!

— Szerencsét hoz... — susogta Mariska és én szerettem volna bizni benne, a misztikus csodában, hogy valaki vigyáz most a betegre és gyorspostát küld, titkos üzenetet, amit csak mi ketten értünk: „Sorsfordulat! Gyógyulás!“

— Jó jel — bölogatott a kislány mamája, ám a pók ekkor már szakértő szemekkel méregette az ablak sarkát, feltornászta magát a mennyezetig és munkához látott. Fonalat bocsátott ki, fíradhatatlanul gombolyította testéből a csillogó szálakat, készült a háló és félóra múlva már elejtette az első legyet... Nem mennyei nedvekkel: vérrel táplálkozott. És Mariska fátyolos tekintettel, csalódottan biggyesztette le a száját:

— Épp olyan pók, mint a többi...

Ujabb éles, türelmetlen csemetés hasogatott a kis szoba csendjébe. Hosszan, szívesen berregett.

— A művész — állapította meg a néni — mindig olyan sietős neki...

Kaput nyitottam. Önagysága hevesen szidalmazott:

— Hallatlan! Meddig ácsorogjak itt a hidegben?!

— De kérem... rögtön jöttem...

— Szép kis rögtön! Csekély félóra! — és annyira felindult, hogy haragjában fizetni ellefejtett.

A házfelügyelőné nem csodálkozott rajta. Ugy látszik, ismerte a lakót.

— Azért csapta a kravált — sóhajtott busan — hogy ne is merjük a kapupénzt kérni tőle. (Folytatjuk).

REJTVÉNYROVAT

Rejtvényszelvény
Szept. 3.

→ Kivágás! ←

Rovatvezető: Vig Bözsi

Rejtvénymegfejtők figyelmébe!

A jutalom kiosztásában csak azok vehetnek részt, akik a megfejtéseket pontos címükkel ellátva küldik be. — A szerencsés nyerők szelvényt hához kapják, nem kell feljönni érte a szerkesztőségbe. — A megfejtéseket csütörtök estig kell eljuttatni a szerkesztőségbe, a rejtvényszelvény kíséretében. Legalább két helyes megfejtést kell beküldeni. — Felhívjuk olvasóinkat, hogy kép-, betű- és keresztrejtvényeket szívesen veszünk, amelyek közül azután a helyeseket sorjában közölni fogjuk. Akinek a rejtvénye megjelenik, részt vesz a heti sorsolásban

Betűrejtvények

Közli: Kapocs A. Pencz S.

1	2
 — BU	= SÉG
3	4
FÉM — — n de s	N AP

Kettős pótlórejtvény

Hoffmann Géza posthumus rejtvénye

- rvo —
- elke —
- alk —
- l —
- iniv —
- alko —
- ranyo —
- elldömöl —
- arszány —

E szavak kezdő és végbetűi felülről lefelé két híres zeneszerző nevét adjak

Keresztrejtvény

Közli: Blanak János

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35
36	37	38	39	40	41	42
43	44	45	46	47	48	49

Vízszintes: 1 Főérzékszervünk, 4 Amit többé nem látunk, 7 Régi összetett mássallhangzó, 8 Nem érthetően beszél, 10 Angol rag, 12 Sem ma, sem holnap, de sem azután, 14 Gyümölcs, 16 A valódi, 19 Német névmás, 21 Nyelvtani fogalom, 22 Ital, 24 Vigadóknál hangzik névelővel, 25 Házi-szer, 26 A képzett emberről mondják, 27 magyarul „csak”, 29 Albán fejedelem, 30 Művelt ur-emberre mondhatjuk, 33 Testünk belsejére, 35 Iparos, 37 A mérsáros, 38 Igazgató van ilyen is, 41 Összetett mássallhangzó, 42 Helyeslés, 43 Stájerországi város.

Függőleges: 1 Beszédrész, 2 Fa, 3 Képző, 4 Jelen idő, 5 Sokan szeretnék játszani, 6 Angol név, 7 A legtöbb szent ez volt, 9 A pásztor hangszere, 11 Némely helyen tilos, 13 Bibliai császár, 15 Néha rajtam is végigfut, 17 Ilyenkor vesszük észre, hogy Eta nagyobb lett, 18 Több magyar király neve, 20 Egzotikus madár (n=m) 23 Idegen számnév, 28 A cár rendelete, 31 Olesó husnak hig a ..., 32 Papagájnév, 34 Bibliai név, 36 Kártyalap, 39 Fonetikus mássallhangzó, 40 Minden, ami létezik.

Aug. 27-én megjelent rejtvényeink helyes megfejtése: Keresztrejtvény. Vízszintes: 1 A podolini kísértet, 15 Po, 16 Adoma, 17 Arató, 18 To, 19 Ino, 20 Ara, 22 Nak, 23 TNL, 24 Sjr, 25 Artemis, 29 Sav, 30 Ab, 32 Hi, 33 Et, 35 Adison Alva Tamás, 41 Li, 42 Pir, 43 Anima, 44 Lehel, 46 Inog, 49 Icarsu, 51 Or, 52 Okuro, 54 Er, 55 PS, 56 Felu, 58 Ano, 59 Ars, 61 Apiz, 63 Irt, 64 Id, 65 Taal, 67 Arva, 68 Ce, 69 Alap, 71 Ti, 72 Tét, 74 Ar, 75 Amerigo Vecpucci. Függőleges: 1 Apismellifca, 14 Tolvaj huszár, 26 Tilnko, 30 Aspern, 34 Tamara, 48 Gratis.

1. Rejtvényrovat, 2 Emberfeletti erő, 3 Sulydobo, 4 Ismételt. Minden. Sűrűn. Mindennek van határa. Sokan. Egynehányan. Együttesen. Számosan. Minden rendben van. Valamennyien. Nincs egyedül. Itt minden látható.

Heti ajándékaink

Egy fénykép
„Foto Boulevard”
Studióból

Egy fénykép
„Foto Hering”
Studióból

Aphrodite
arckenőcs
Michels patika

Borotválkozás
Martinovics
szatónban

Ondolítás
Martinovics
s atónban

E héten a helyes megfejtők között a következők részesülnek jutalomban:

Mojsze Nándor, Noviszád, Maszarikova ul. 1. szelvényt kap a Boulevard fotohoz.

Kurek Katica, Noviszád, Alekszandra Adamovicsa u. 37. szelvényt kap Aphrodite arckenőcsre.

Szladek Béla, Szombor, Monostorszka 30 könyvjutalomban részesül.

Akik szelvényüket vagy nyereményüket eddig nem kapták meg, közölgék pontos címüket.

ÜZENETEK

S. I. P. Betűrejtvényei jók, sorra kerülnek. „Hajós” Bezdán. Keresztrejtvényei nemsokára megjelennek. A jövőben ne csak az üres ábrát tessék beküldeni, hanem azt kitöltve is, mert így nehéz az áttekintés. Ezt már többször kértem és hangoztattam, hogy a keresztrejtvénykészítők kitöltve az ábrát és üresen juttassák el, valamint olvashatóan, lehetőleg egymás alá írva a definíciókat. „Keresztut”. Ma csak üdvözet.

B. J., Noviszád: A legutóbb beküldött keresztrejtvénye is nyomdába kerül. Az én nevemet egyszerű „V”-vel írják.

Ujból kapható Jugoszláviában az

UJSÁG

a legértelmesebb budapesti naplapp

Az UJSÁG állandó munkatársai:

Kóbor Tamás	Márai Sándor
Zolt Bela	Nagy Endre
Pünkösti Andor	Szöllősi Zsigmond
Tabéri Géza	Wallasz Jenő

Az Ujság ingyenes mellékletei:

Minden pénteken az UJSÁG RÁDIÓJA 32 oldalas mélynyomású képes rádióhetilap, teljes európai műsorral

Minden vasárnap az UJSÁG VASARNAPJA mélynyomású képes hetilap aktuális és értékes képekkel.

Ha egyszer meg veszi az Ujság ot, mindig meg fogja venni.

Ára hétköznap 2.50 D. vasárnap 5. dinár

A zágrebi bélyegkiállítás

A szokásos évi bélyegkiállítás az idén szeptember 8—10-ig lesz Zágrebben a Tehnicski fakultet helyiségeiben (Klaicseva u. 2.) A kiállítás naponta 9—17 óráig van nyitva. Beléptidő felnőtteknek 2 din., diákoknak 1 dinár. Kiállíthatók hiányos, részletes gyűjtemények is, vagy egyéb filateliai érdekességek, azonban díjat csak teljes gyűjteménnyel lehet kapni. Az idén bronz- és ezüstérem díjak lesznek. Ezüstéremt kap hat az, akit bronzéremmel már kitüntettek. Az 1937-ik évtől kezdve aranyérem is lesz, amelyet azok nyerhetnek, el, akik már egyszer ezüstéremt kaptak.

A díszgyűlés szept. 8-án este lesz a Varoska pivnicában (Gajeva ul. 9.).

Mint ahogy a kiállítást épen a mintavásár idejében tartják meg, a látogatók ezen kiállítás utazási kedvezményeivel utazhatnak Zágrebba.

Mindenki bővebb felvilágosításért a következő címhez fordulhat: Hrvatszko Filatelističko Društvo Zagreb, Mandrovićeva ul. 1. (ez új cím).

Belföldi újdonságok

Szeptember harmadik hetében minden postai küldeményre és táviratra a rendes díjon felül még 50 parás vöröskeresztbélyeget kell rátenni, amely most jelenik meg erre a célra. Ez kötelező mindenkire és azért az enélkül forgalomba hozott levelek stb. után büntetést (portót) kell fizetni, de csak egyszerű értékben, amire az erre külön kiadott 50 parás bélyeget használják fel.

A régi beogradi kiadás maradványkészletének (rendes és portóbélyegek) felülnyomása készen van; forgalombahozatalukat várjuk.

Repülőbélyegek is lesznek már. A posta most írt aki ezeknek a bélyegeknél a tervezési pályázatát.

Az Athenaeum legújabb kiadványai, négy nagyszerű regény:

Molnár Ferenc: „A zenélő angyal”
Din. 40.-

Mazo de la Roche: „Jalna lakói”
Din. 25.-

Biggers: „A sárga detektív”
Din. 14.-

Marcel Prévost: „Akit az asszonyok szeretnek”
Din. 25.-

Valamennyi könyv gyönyörű izléses kiállítású Megrendelhetők a

Reggeli Ujság kiadó-hivatala úján

Vidéki megrendelőink a könyvet a pénz előzetes beküldése esetén bérmentve kapják.

Tündérország

A Reggeli Újság vasárnapi ingyen melléklete. — Szerkesztő: Dezső Bácsi

Lepény Peti, Fazék Kati, meg a Pajtás kalandjai

Írta: Dezső bácsi

Petiek megszabadulnak a néger bőrtől

Tán még most is néger fület húz a Maki, De ezt már nem látja, Peti meg a Kati, Elengedte Pajtás is a néger farkát, S nyargal Peti után, szedti ám a arkat.

Néger ur bánatát siratja tán az ég, Eső-szagot érez Peti, Pajtás s Fazék, Előbb lassan szemez, aztán mindég jobban, Petiek kobakján egy-két jég is koppan.

Fessétek ki a képet izlésték szerint A lestményt azután küldjétek el a Tündérország szerkesztőségébe.

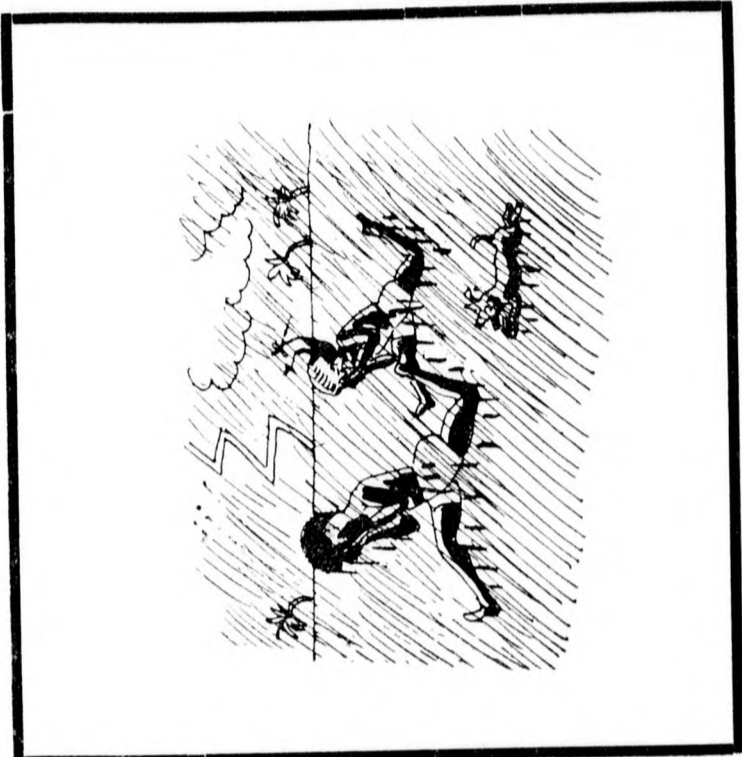
Aki a legszebb festményt küldi be, a noviszádi Union cukorkaüzlet csokoládéját nyeri.

A testőpályázat szubotical nyertese a szubotical Ruff cukorkaüzlet csokoládéját kapja.

Felig fehér gyerek, félig pedig néger, Kapuciner lett a Pajtás, Kati s Péter. Azt hiszem nemcsak én, mások is úgy vélik, Hogy egy kicsi mosdás, bizony nem árt nekük,

A három gyerekre ez még nem volna baj, De olvadni kezdnek, akár napon a vaj... Ijedt ábrázattal, meglepődve lesték, Hogy ázik le róluk a fekete festék.

A beküldő neve és címe:

TÜNDEORSZÁG

országba. Nemcsak magad fajta 12 éves lányok, de 22, sőt 32 évesek is olvassák ám a Tündérországot. Nem a kor fontos, hanem az, hogy ki mennyire szereti a gyerekeket és mindazt, ami velük összeköttetésben áll. Ha jól tudom én is elmúltam már 12 éves, mégis olvasom a Tündérországot, sőt írom is. Legközelebb, ha Becskerekre jövök felkereslek.

Szelkő Mihály. Leveledre néhány napon belül külön levelben válaszolok.

Nagy Tibike. Hát kedves Tibor bajtársam, nagyon is igazad van abban, hogy: „a lányok mindig parancsolni akarnak és ha nem hallgatunk rájuk, akkor sirnak”. A továbbiakban megálapítod, hogy »furesa te-remtmények a lányok s hogy te soha sem nőszültsz meg.

Mindezeken sajnos mi ketten férfiak, te meg én, nem sokat segíthetünk. A dolog úgy áll, hogy valaki mindig parancsol, mások meg mindig engedelmessékednek. A mi sorsunk a lányokkal az, hogy hol ők parancsolnak nekünk, hol pedig mi engedelmessékedünk nekik. No de azért néha titokban, megibáljuk ám a hajukat igaz-e Tibor komám? Sajnálom, hogy »trégeres« fűrdőtükömben az idén már nem gyönyörködhettem. De azért feljöhetsz hozzám, ha fűrdőtükömben nem, hát „civil“-ben.

Tukács Ilonka. Vezetéknéved körül egész zavar volt itt minálunk. A nyomdász bácsinak külön megtelefontaltam, hogy teged nem Takácsnak, hanem Tukácsnak hívják. Erre Tukácsnak keresztelt el. Még szerencse, hogy nem Tokácsnak, mert pláne ha kövér kislány vagy — könnyen rajtad maradhatott volna ez a név. Karsinak üzenem, hogy ne egyen annyi szilvát, mert elronlja a gyomrát. Biztosan ő is azt hiszi, hogy többet ér egy szilva mint tíz gyomorgörcs, a dolog vege pedig az szokott lenni, hogy tíz szilvából támad egy gyomorgörcs.

Radó Irénke. Örülök, hogy Icu ajándéka örömet szerzett néked. Várom látogatásokat. Anyukádnak add át kézesókom, apukádnak üdvözlömetem.

Kovács Gyuszi. Két hétig Noviszádon vendégeskedtél, hát miért nem látogattál meg? Attól félsz talán, hogy leharapom a füledet? Pedig én nem élek Gyuszi-füllel, legfeljebb nyuszi füllel.

Butor Károly, Dudás Béla, Erdélyi Mariska, Nesztorovics Karolin, Nagy János, Sárosi János, Szabadi Lacika, Vörös Mihály, Weisz Jani. Szeretettel üdvözöllek benneteket a Tündérország táborában. Aki közelebbi címűket eddig elmulasztotta írja meg pontos címét és hogy hány esztendő.

ben bizony bus ábrázattal csapják hónuk alá a könyveket és nehéz szívvel ballagnak az iskolába.

Ezeknek a szomorú gyerekeknek üzenem, hogy igyekezzenek megbarátkozni az iskolával és a tanulás nehéz mesterségével. A ti korotokban minden tulságos nagyknak tűnik, így az iskolai tanulás ideje is. Később, ha majd megnőttök meglátjátok, hogy ami néktek nagyon és nehéznek tűnik, tulajdonképpen nem is olyan nagy és nem is olyan nehéz. A házatok kapuját, az udvarotokat, az uccák térségeit most nagyonak találjátok. Ha megnőttök és hosszú idő múlán hazatértek, csodálkozva azt hiszitek majd, hogy távolléteketekben kisebb lett a kapu, az udvar, a tér. Pedig nem lett kisebb, hanem ti lettetek nagyobbak.

Így vagyunk az iskolával is. Most nehéznek tűnik a tanulás, hosszúnak az iskolaév, rövidnek a szünidő. Ha megnőttök majd meglátjátok, milyen hosszú idő az, ha valaki egy esztendő alatt egyfolytában kéthónapig pihenhet.

Tudom, hogy ti mostmég nem adtok nekem igazat. De azt valamennyien tapasztalhattátok, hogy a felnőttek mindig büszkék arra, hogy milyen sok iskolát jártak. Minél többet tanult valaki, annál jobban dicsekszik vele. Milyen sokan sajnálják, hogy nem jártak több iskolát.

Éppen ezért ti is, igyekezzetek minél vigábban, minél jobb kézzel nekifogni a nehéz tanuláshoz, hogy évek múltán ne kelljen szégyenkezve hallgatni akkor, amikor mások büszkén dicsekszenek, hogy milyen sok iskolát jártak.

Szaucer Anni. A strandra bizony már nem járok, mert fagyoskodni ráérek majd a télen. A szerkesztőségben bármikor megtalálhatok. Rejtvényeid jók, sorra kerülnek.

Bittó Sándor. Csak kitarítás Sanyi, egészen bizonyos, hogy rád is sor kerül a nyeresében.

Kanyó Matyi. Sajnálom, hogy apukáddal nem találkozhattam. A fényképről nem fedkeztem meg, rövidesen el is küldöm.

Kovács Sárika. Dicsérem az »szinte« ségedet, mellyel bevallod, hogy a rejtvényeket máshonnan írod ki. Jobban örülnek azonban, ha magad silabizálnál ki rejtvényt. Próbálkozz csak meg vele, egész biztos, hogy sikerül a buksi fejednek. Ha nehezen megy a dolog, kérj segítséget attól, aki leveledben a helyesírási hibákat aláhuzgálja.

Mészáros Gizike. No-no öreganyánk, kendnek még nincs mit félnie attól, hogy öregesége miatt nem vesszük fel a Tündérországot.

Mormogi Ducika ruhát cserél

Ducika, Mormogi család legifjabb leánykája elégedetlenül nézegette magát a paták csillogó hullámaiban.

— Rettenetes, gyöb milyen kövér vagyok! — siránkozott. — Olyan széles vagyok, hogy egy hentes megígyelné a tornemet. Csak legalább hat centivel volnék karcsúbb!

— Ugyan mit sírsz! — dörögte a bátyja, szellett Mormogi Mormogó. — Mi macskák, mind jól megtermettek vagyunk, hála a jó Istennek! Mivel kövérebb egy medve, annál csinosabb! Te kövér vagy, hát csinos is vagy!

— Nincs igazad, — mondta Ducika. — Én tulajdonképpen nem is vagyok kövér, csak ze a bunda vastag. Fogadok, ha levehetem a bundát, nem hat, de legalább tízcentyrel centivel lennék egyszerre vékonyabb.

Meghallotta ezt a beszédet Fürgeláb, az özcsalád személfénye, a hársnyos szürű özike kisaszony. Meghallotta és nagyvívódsággal odasortfordalt Ducika mellé:

— Kérrem szépen, kérrem szépen, — ricsosolta. — én nagy örömmel cserélhetnék macskóságoddal ruhát. Én márr nagyon, nagyon meguntam a bundát.

— Meguntad? — kapott a szón Mormogó Ducika. — Es elcsereled? Izzan elcsereled?

— El. Mert én, tudja kérrem, nagyon fizető vagyok sé télen mindig fázom ebben a hideg öltözékben.

Mormogi Ducika nem kerette magát sokáig, megegyezett Fürgelábal s mire az est leszállott, Mormogi Ducika vékony özbundában, az Fürgeláb pedig macskaguyában sétált haza a rokonaihoz.

Másodnapra azonban Fürgeláb már meg is bánta a cserét. Odaszólt hát Mormogi Ducikához:

— Kérrem szépen, cseréljék vissza a ruháikat. Nagyon nehezemre esik a mozgás ebben a ruhában. Ha tildöznek, nem tudok gyorsan mekúlni, melegen van benne. Kényelmetlen vele minden egyes lépés.

De Mormogi Ducika felhozta a vállait:

— Nézzé, kedvesem, — mondta leereszkedőleg. — mi megegyeztünk. Ha akkor jó volt a ruhám, legyen most is jó. Akkor si tudta, hogy vastag bundát vesz magára.

Azzal sarokon fordult, és magára hagyta a szomorkodó özkisaszonyt.

Igy mult el a nyár, így futott tova a leveh hulladó ősz. A csigák már elbujtak, a vakondoknak nyomát se lehetett látni, a vándormadarak messze szálltak és a békák is visszahúzódtak már földalatti palotájukba. Mormogi Ducika is megegyezett hat téli ágját. Az ajtót becsukta, a rőseket bekapasztotta és aztán, mint aki jól végezte dolgát, ruháját fejét a mohapárnára. El is aludt szépen, éppen olyan gyorsan, mint máskor.

Hanem egyszer csak felriadt mely álmaiból.

— Ejnye, — mormogta. — Ennek fele se tréfa, én fázom!

Megfordult jobbra, átfordult balra, de bizony csak men jött álom a szeméire.

— Brr! — mondta fagyacogva. — Még soha életemben nem éreztem ilyen. Mintha tüket szurának az oldalamba, mintha elszűbhadna kezem, lábam.

És mert nem tudott sehogysen új álomba szenderegni, felkelt és kisélt a mezőre. Epen akkor sétált arra Fürgeláb kisasszony. Mormogi Ducika gyorsan elébe sietett.

— Kedves kisasszony, — eskedelt, — cseréljék vissza a ruháinkat, mert megvesz az Isten hidege.

— Fürgeláb egy pillanatra gondolkodott, de mert látta, hogy a szegény macskókisaszonynak meg az orra is elbékült a nagy hidegben kaes megbicecentelte a fejét.

— Nem bánom, cseréljünk! — Azzal visszaeserelték a levszírt bundákat és azonnal hába mutatott a paták tükre Mormogi Ducikának széles alakot, soha többé nem vágyakozott más után, mint a maga meleg, vastag bundája után.

A kis hős

A vitám ka-ajnak nagy esőrgs, esőtömpölés veletl hirtelen véget. A gyermeknek egy pillanatra remülten néztek az összesített ivégdarabokra, azután hirtelen, mintegy vezényszóra, egy kivételével valamennyien futásnak eredtek. Szivesen követte volna társait Berci is, de egy tennetes, erős néni fülön fogta és nem engedte el a kisfiút.

— Na, csakhogy meglögtalak, te jómandar! Már negyedszer tördöl be az ablakomat, eddig mindig sikerült elmenekülnöd, ed most végre pöröl jártál; látod, adög jár a korszó a kutra, amíg eltörök!

— Néni kérem, engedjen el, nem én voltam! — Szegény Berci mindent elkövetett, hogy kiszabadítsa fülét a néni erős ujjai közül, de minél jobban kalimpált, a néni annál jobban szorította a fülcimpáját.

Ismerem a védekezésnek ezt a módját, a minap is láttalak, a pajtásáddal együtt itt dobálódzál a házam körül.

— Az igaz, együtt voltam a fiúkkal, de én nem dobáltam egyetlen egy kavicsot sem a ház fele... őket is figyelmeztetem, hogy vigyázzanak...

Már hába védekezni, láttam, hogy köztük voltál, meglögtalak, most vedled számod. Különben, ha bebizonyítod, hogy nem te tetted, akkor szabadon engedlek; ha nem, viszlek anyáddhoz. Ó nekem meg, ha nem, viszlek anyáddhoz. Ó nekem meg, aija az ablakom árát, te pedig azt kapod,

Rejtett állatok

Közh: Freund Margitka és Rozsika

1. Ali baromfit őrzi
2. Lajcsi bemegy a szobába
3. Ma Laci elutazik
4. Nariska csapatban tornázik
5. A magány Urlik legjobb barátja

Találós kérdések

Közh: Klausz Józsa

1. Melyik és vág?
2. Melyik és véd árvíz ellen?
3. Melyik és esik roszul a gyerekeknek?
4. Melyik és van a seben?
5. Melyik és rés?

Kocka rejtvény

Közh: Kaposi Anni és Pencz Sanyi

1	2	3
4	5	6
7	8	9

Helvezétek el úgy a számokat, hogy vízszintesen, függőlegesen, vagy ferdén összeadva 15-től adjanak.

Keresztrejtvény

Közh: Apri Laci

1	2	3	4	5	6
7		8			9
10		11	12		13
14		15		16	
	17				
18	19		20	21	
22		23	24	25	
26		27	28	29	
	30				

Vízszintes: 1 Jügszálavával szomszédos ország, 7 Szaraz növény, 8 Elek betűi keverve, 10 Több „a”, 11 Régi vár, 18 Bárány hangja, 14 Régi sulyméterek, 16 Kopasz más szóval, 17 Ilyen aki nem aludt, 18 Vissza: ilyen irat is van, 20 Belső szerv, 22 Ugyanaz mint a 2 fleg, 23 LSI, 25 Egy betű hián „hat”, 26 Vissza: a paprika ilyen, 28 Keresztfejtart, 30 Tengeri rablók.

Függőleges: 1 Ravasz mint a ..., 2 Arc része hibásan, 3 Feri név, 4 Tagadás, 5 I. E, 6 Gyümölcs, 7 Iparos, 9 Uzi más szóval, 12 Ilyen eső is van, 15 Ki...ja az ajtó, 16 Vissza napznak, 19 Allandó, 21 Liget mászóval, 23 Talál más szóval, 24 Számnév, 27 Helvatarozó rag, 29 Biztaltatózó.

Rács-rejtvény

Közh: Apri Laci

1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						

Vízszintes: 1. Régi híres betvárvész neve
Függőleges: 1. Izraelia pap 2. Kolostor más szóval
3. Ezen át jön a világség a szobába 4. Női név 5. Akadozva beszél 6. A szita testvére.

MEGFIJTÉS

Betű-rejtvények: 1. .... 2. .... 3. .... 4. .... 5. .... 6. ....

Rejtett állatok: 1. .... 2. .... 3. .... 4. .... 5. ....

Rács-rejtvény 1. .... 2. .... 3. .... 4. .... 5. .... 6. ....

Pótló rejtvény: Kocka rejtvény: Találós kérdések: 1. .... 2. .... 3. .... 4. .... 5. ....

Hítkereső: A belüldő neve és címe:

Dezső bácsi postája

GYEREKEK!

A nagy vakációnak is vége már, holnap megkezdődik a tanulás nagy munkája. Nagyon jó tudom, hogy a legtöbbben közületek nehez szívvél és nem csekély szórnúsággal bucsuztok a hosszú szünetűtől, amelynek csak a neve hosszú, a valóságban sokkal gyorsabban elmúlik, mint ahogy a gyerekek szeretnék.

Sokan közületek azt írjátok, hogy örülnek az iskola megkezdésének, de a legtöbb

Rejtvények, játékok, mókák és egyéb huncutságok

Megfejtések a Tünderország aug. 27-i számából

Betűrejtvények: 1. Keresztény, 2. Számítalan, 3. Mancia, 4. Etelek, 5. Színész, 6. Nilus.

Bejuttatott nevek: 1. Ali, 2. Kati, 3. Laci, 4. Gabi.

Fogyó rejtvény: 1. Egér, 2. Gép, 3. Ép, 4. R.

Szélmalom rejtvény: Kecskemét.

Névjegy rejtvény: Orvos.

Találos kérdés: Óra.

Keresztrejtvény: Vizszintes: 1. Keresztény, 10. Ólom, 11. Sávít, 12. Rém, 13. Tó, 14. Iv, 15. Or, 16. Furó, 18. E. E., 20. Les, 21. Kial, 23. Szén, 25. Tor, 26. Ós, 27. Tour, 29. Be, 30. Tik, 32. D. D., Mer. 34. Égető, 36. Tetű, 37. T. A., 38. Elkerül.

A hibakereső pályázat megfejtése

A Tünderország meséiben több szót készakarva fordítva nyomunk, a gyerekek feladata, hogy ki-keressék a fordítva nyomtatott szavakat. A megtalált szavakat az után beírják a „Megfejtés” szelvénybe, a szelvényt pedig aláírva beküldik Dezső bácsinak lehetőleg szerda estig, de legkésőbb csütörtök reggelig.

A multheti Tünderországban ezek a fordítva nyomtatott szavak fordultak elő: im, ze, gem, zá, gye, si, gyan, ze, si, ze.

A multheti hibakereső pályázat nyertese Apró Etelek. Könyvjutalmát postán küldjük el Petrovok szelvére.

A rejtvényeket egészben vagy részben megfejtették, szép festményt küldtek be:

Kövecz Ilonka, Bán Kamilla, Maksa Margitka, Simovics Margitka, Simovics Ferike, Erdélyi Mária, Mészáros Gizike, Tóth Rózsi, Ambrus Bözsi, Katona Imre, Pánczél Jancsi, Szekő Mihály, Szabó Ferike és Tonika, Balázs Piri Ernő, Hambalkó Antik, és Laci, Weisz Sándor, Szilágyi Bözsi, Jeney Lajos, Kovács Sárika és Klárka, Nagy Tibi, Szabó Laci, Brückner Sámuel, Katona Manci, Schwarz Évi, Zupáncz Rózsa, Németh Juliska, és Irénke, Dinkovics Lyubica, Markovics Mancia és Amálka, Csányi Ilona, Kosztolányi Manci, Zsuhár Irénke, Istók Bandi, Baksa Sárika, Horváth Margit, Horváth Maca, Jávor Gabriella, Jávor Erzsike, Krizsák Bözsi, Mndzeni Tóth Boriska, Nagymélykúti Ella, Fehér Pannika, Tucsák Ilonka, Apró Etelek, Horváth Ilonka, Kovács Gyuszi, Radó Irénke, Sárosi István, Sárosi Vilma, Kara Ilonka, Kapocs Ant, Pencz Sanyi, Reszely Klárka, Reszely Karesi, Bittó Sándor, Csernák Andás és Palcsi, Kanyó Matyi, Schaschek Irma, Schaschek Marci, Kikindai Vera, Diósy Ilonka,

ami za ilyen szófogatatlan fíckóknak jár.

— Az nem lehet... néni kérem, nem mehetünk az édesanyámhoz, szegény beteg és különben is alig van kenyérrévalója... nem akarom szegény jó anyámat még jobban elszomorítani, van neki elég gondja... és mondom, igazán nem én törtem be az ablakot... Néni kérem, én majd kiderítem, hogy ki volt az igazi bűnös... ha pedig nem tudnék rájönni... akkor... akkor inkább megfizetem az ablak árát.

— Hát van neked pénzed?

— Most nincs, de majd szerzek...

Az öreg Anna néni sem volt éppen kőszívű, rövid habozás után elengedte a Berci fiút.

Jól van nő, nem bánom várak mához gye hélig, de ha addig nem kapom meg az ablak árát, felkeresem anyádat, — mondta kissé enyhébb hangon.

Berci megkönnyebbülten fellelegzett. — Komolyan elhatározta, hogy kinyomozza az igazi bűnöst, végre is nem engedheti, hogy szegény édesanyjának ok nélkül bánatot és pénzkidrást okozzon ez a szigorú néni.

Anna néni jól ismerte Kerekes Berci anyját, tudta, hogy nehezen két keze munkájával szerzi meg mindennapi kenyerét, éjjel-nappal dolgozik, hogy taníttassa egyetlen fiát. Hitte is, meg nem is a Berci védekezését, ő mes akarta elhamarkodni a dolgot, azt gondolta, egy hét alatt összegyűjtötte Berci a pénzt, ez az egyheti vizsgálom pedig elég büntetés a kis bűnösnek.

Berci azonban csalódott, az igazi bűnöst nem sikerült kinyomoznia, hiába faggatta pajtasait, kinevették, de egyik sem akarta bevallani, hogy ő törte be az ablakot.

Berci hiába várták pajtasai a játszótérre, erre nem jött, pedig nála nélkül nem is lehetett jól mulatni, ő volt mindig a legötletesebb, a legvidámabb... Most azonban Bercinek más módon kellett bebizonyítania táálékonyosságát. Addig-addig gondolkozott amíg kitalálta, hogyan szerzhethné gem az ablak árát.

A multhor nagyon megtetszett a szomszédban lakó Berkes Bandinak a színes párból összeragasztott váram, ő nagyon gazdag fiú. Elmondom neki a történeteket, talán segít rajtam. Hátha megveszi a váramat!

Berci átsietett Berkes Bandihoz. Bandi jó fiú volt.

— Szívesen adok a váradért öt dinárt, szólók a fiúknak is, van bőven zsebpénzük, nyugodt lélekkel vehetnek tőled. A hugomnak is rendek egy kis falucskát, apró házból állítod össze, de iskola és templom is legyen benne, ha jól sikerül tiz dinárt kapsz érte.

Berci boldogan látott munkához. Bendi megtartotta szavát, egyik megrendelését a másik után hozta. Berci pedig vígan folytatva dolgozott és már a határidő letele előtt egy nappal összegyűjtötte az ablak árát. Néhány könnyet törölt ki szeméből, mikor a szépen csillogó pénzt zsebre vette, hogy felvigye Anna nénihez... szegény édesanyja mennyire örvendene ennek a sok pénznek! Szomorú sóhajjal adta át Anna néninek keresményét, aki elégedetten vette át.

Vidáman sietett Anna nénitől hazafelé. Nagy kő esett le a szívről. Igaz, hogy más hibájért lakolt, de azért mégis nyugodt, jó lelkiismerettel lépegetett az utcán. Hirtelen egyik jó pajtása, Gabi került eléje.

— Hát veled mi történt? Remetének készülsz? Miért nem jössz játszani? — kérdezte Bercitől.

— Hiszen elmondtam nektek, gyoh milyen bajba kerültem. Sokat kellett dolgoznom, hogy összegyűjtsem az ablak árát. Most már rendben van, az üveges harminc dinárt kért érte, ép most vittem fel a pénzt Anna néninek — felelte Berci.

— De hiszen nem te törted be az ablakot...

Gabi hirtelen sarkonfordult és köszönés nélkül elszaladt. Berci csodálkozva nézett utána... kissé gyanusnak találta a dolgot, de most már men törődött vele, hazasietett. Alighogy hazatért, kinyitott az ajtó és Anna néni lépett a szobába. Bercike majdnem kővé meredt ijedtében. De rémülete nem tartott sokáig.

— Azért jöttem, hogy elmondjam magának, Kerekesné, milyen derék fia van! Berci, most már tudom, hogy igazságtalan voltam irántad. Már jelentkezett is az igazi bűnös. Te anyád iránti szeretetből dolgoztál és fáradtál. Visszahoztam a pénzedet, nem te voltál az adós, az igazi bűnösnek pedig a te kedvedért megbocsátottam.

A lázadó

— Igaz történet —

A híres Rhode-Islandi (radejlandi) tyúk kok nemzetségéből származom; én Anka, testvércim közül, olyan csoda-gyerekek féle vagyok.

Anyám ugyanis lázadó volt. Tojásait elrejtette asszonya elől a szalmakazalba; titokban melengette, költögette, míg csak ki nem bujtunk az árván maradt tojáshejéből.

Egy ragyogó tavaszi napon azután, megindult velünk bűszken a ház felé. Vidáman csipogva, csacsogva, kérézve, bámultunk meg mindent a mi új világunkban. A sok gyönyörűségtől mámorosan vonultunk fel a lépcsőn a konyhába, ahol anyánk dadalmas bemutatja nagyszámú családját Vilma asszonynak, a ház urójanek, nem kis meglepetésére.

Am a tavasz megesalt a szegény anyámat. Kora volt a születésünk, sőt, veleség járó nagy, hideg szelek jöttek, aldozatokat szedtek, majd mindnyájunkat elvittek. Hiába volt a melengetés, a gondos ápolás, testvéreim napról-napra hullottak, egytől-egyig elpusztultak, csupán én maradtam meg. Kis gazdám, Bandika feltő gonddal babusgatólt, a szobájában tartogatólt.

Ott nőtem fel vele, Bodri kutyára társaságában, za egész családdal megölt hárságban. Hol az egyik, hol a másik mellettem bujtam. Ha gazdám rótt a számokat, olvasott, vagy kis gazdám lelkét írt, oda telepedtem az asztalra s meleg kezűkhöz simultam. Rendesen megtűrték, ha tenükre voltam, elküldtek.

— Menj, Anka, most hagyj dolgozni! — mondták.

Anka szőfogatott, Anka ment. Ilyenkor Bodri kutyára hátra simuttam, ott si jó meleg volt. Valahova csak kellett tartoznom; ilyen magamfajta kis elhagyott csirkének. Bizony kellett! Hiába nézett Bodri — fejét félig viszatfordítva, — szemrehányó rosszalással végig rajtam, mert hogy éppen almból kellettem fel.

— Csip, csip! — bögdöstem meg, így utasítottam csőfőmmel rendre. — Nézz meg a csirke, meg a tyúk! — Talán bizony nem is teleszik, kutyafelcségek, hogy így kiintetem. Tudjátok, a csirke se jobb az embergyereknél: elkenyvezettek, hát utalkodtam a helyzetem. Tudtam, hogy Bodriak nem szabad Anka bántani, tehát nem bánt.

Most már biz én is járom a kertet, az udvart, a többi magamfajtaival, el első hívó szavukra futok elejük, futok utánuk. Püszkek is rám, különösen Bandika; hüségemmel, ragaszkodásommal el-cidlocsekszik barátainak, akik azután jönnek a csodámra.

— Anka! akarjátok látni? — Hallom hangját az emelől ablakból. Körülötte fiatal lányfejecskék, Bandika barátai, vendégei.

Lejt az udvaron: tyúk, csirke, kakas együtt vagy száz, kapirgál, eszeget, közben trityeg-trityog, kitég-kattog, kukorékol-kokodácsol, dürrög-csattog, kitég-káppog, csutkol és vavákol.

— Nem baj, majd megismer Anka! — Anka! Anka! — titi a fütemet, dobog tája szívemet ismerős muzsika, a kis gazdám hangja.

Fejem felkapom, feoldalt emelem, szemem a hang irányába az ablakra vetem s törtetek kifelé fajám tömegéből.

— Ká ká, ká ká? Hivatal? — Kérdem — Igen! Igen! Gyere csak, Anka! — Halljátok, Anka már jelentkezik! Az a szép vörhenyes barna jérec, amelyik ott megindult. Lájátok?

— Melvik?... Melvik?... Látom! Szalad már! — nyugtogatják fejüket a gyerekek. — Gyere, Anka! Gyere csak fel! — biztatgat a kis gazdám.

Nekem nem kell sok buzdítás. Gyors ütemben szedem nyakam közé lábam s rohannok a ház felé. Kapargálommal felgrálok a lépcsőn a csutkolt ajtóig s beköltök: — Ká-ká-ká! It vagyok, csak ajtót nyisszatok!

Hogy az ajtó nyílik, besietek rajta s igyekszem a tertett asztalra. Körülötte vendégek apraja és nagyja, az okos jérecét, Anka! mind látni akarja. Felugrom a székre, onnan az asztalra, minden zavar nélkül, mint egy primadonna. Tejből azót moztán talajdon uszonnám, kínál tányeromon; csipkedem, kapkodom a tertett asztalon. Van is ám bannulat a sok kis vendégarcon.

Holdkölte volt azóta néhányszor. Hej, vidám esirke napjaim, de elrepültek, komoly gondok kerülgetnek, körülfontak, fojtogat Hát biz! azóta nagyon megnőttem, tyúk-sorba kerültem. Azóta kot-kot-kotkot, kotkodács, mindennapra jut tojás, gyönyörű szep, nagy tojás. Azóta alig-alig phentem, boldog, gyűlögetem s álmotam, álmototam kis csirkékről, nagy családról.

Azaz csak gyűlögettem volna: mert — oh Uram — nagy szomorúságomra — a tojás mindennap eltűnt. Jéden keressem, más helyre rejtettem. Hiába volt minden fortély, alig gyűlt össze kettő-három, valaki szentes füles mindig felfedezte, s hová, hová men, mindig eltűntette.

— Visszaadják! Visszaadják! Sose busulj, Lelkemi! — vigasztalt szomszédom, tyúkasszony edesen-kedvesen. Egész szakajtóval kapsz, mire költeni akarsz.

Igy hát megnyugodtam, vígan tovább tojtam.

Telt-múlt az idő, megertem a koltásra. Vagyó, vagyakozó dalok szakadtak szívemből. Ott álalkodtam állandóan a konyha körül kerem a tojásaimat. — Kot-kot, kot-kot, kotkodács, — Bugyborékol csőrömből szakadatlán. (Folytatjuk)

Szegény legény dala

Nekem sohasem volt falovam
Sem piros, sem fekete nyergű,
Nádvevő nyargalt alattam
Vagy kopott, vén, kerű sópirt,
Trombitám se volt nekem soha
Csillagó pléből messzezenegű,
Csak magamtaraga furulya,
S tört cilinderből üvegcsengű,
Csak tört cilinderből üvegcsengű.

Nekem sohasem volt új ruhám
Sem cifra, sem divatos szinű,
Csak az mit levelet már apám
Kopott, szintelen földszagú — izű,
Ujlepbőm se volt nekem soha
Se sarkantus sziniam, kordován,
Nem voltam én azért mostoha,
Mert volt egy szépségzőlő furulyám,
Egy szépségzőlő fizla furulyám.

Nekem sohasem volt kalapom
S rajna árvalányhaj bokretám,
Nem volt nekem soha pajtásom
Csak egy bodorszőrű hű kutyám,
Mosolygást se kaplam én soha,
Nem nevetelt rám se asszony se lány,
Nem vagyok én azért még se mostoha,
Mert van nekem egy szerető jó Anyám,
Egy szerető, édes, drága, jó Anyám!

Nova Kanyizsa.

Mohácsy Imre.

Vadvirágok

Mit mező, rét, vagy vízárók,
Nyujt: szeresd a vadvirágot;
És szeresd, ha rejti erdő,
Vagy tóparton rád mereng ő.

Le ne nézd, hogy nő vadonban,
Mert belőle bő haszon van.
Az ő kicsi kelyhe pohár,
Abból iszik lepké, bogár.

Parfóm, fűszer is van abban
S festék, melyből, ha tavasz van,
Szmirna-szönyeg lesz a pázsit
És a domb kap tarka máslit.

Ha a domb kap tarka máslit,
Ha beteg vagy, gyógyyszered ő;
S oly hű, mint a jó szerető:
Ott talalod lepted nyomán,

Járj akárhol éled során,
S ha majd egyszer messze mégy el,
Messez le a földbe mélyen,
Hol mindenki rég elfelelt:
Vadlirág nyit sírod felett.

Valkúció végén

Fáj a szívem, hogy itt hagylak
Virágos rét, zöld berek,
Hogy annyi sok szép perc után,
Bucuzni kell tőletek.

Mennyi madár dalol itten,
Mennyi virág bólogat,
Azt hittem, hogy én nálam tán
Nincs is senki boldogabb.

S hány szív dobban itt én felelem
S mind csak jószág, szeretet,
Meggyógyult itt ki beteg volt
S kinek lelke szenvedett.

A sok jóért, a sok szépért,
Hogy zengjék most háladal?
Szavam akad és szemembe
A fájdalom könnyet esalt.

S ha cifra szót nem is mondok,
Mert valami fojtogat,
Többet mond e könny szememben,
Mint sok hangos szónoklat.

Legyen boldog, ki itt engem
Majd szeretőn emleget,
Sok jó szívet, sok szép napot
Elfelelni nem lehet.

Hogyan kell beküldeni a Tündérország megfejtését?

A Petőkről készült képet vagy magán az újságon tessétek ki, vagy külön papírra lekopirozva. A hibakereső pályázat beküldését a "Meglejtés" szelvénybe kell beletenni, a szelvényt pedig aláírva beküldeni. Dező hácsinak legkésőbb szerda esteig. A keresztrejtvényt, vagy magán az újságon fejtétek meg, vagy pedig a megfejtéseket irjátok számszerint papírra és azt kitérdjétek be. Nem győztek beemelket eléggé figyelmeztetni, hogy a festményt és a megfejtéseket ne feleldjétek el aláírni. Legjobb, ha neveket a festés, vagy a rejtvényfejtés megkezdése előtt aláírjátok, másiktban könnyen megleldekeztek az aláírásról és így nem kerülhet be a nevetek a megfejtők, vagy a nyertők névsorába.